

DACTYLISMUS ECCLESIASTICUS,

edur

Fingra-Rijm,

vidvikiande

Kyrkiu-Arsins Tijmum.

Hvert, ad afdregnum þeim Rom-
versku Totrum Gamla Stijls, hefur
sæmiligan Islendskan Bwning feing-
id, lagadan epter Tijmatale
hinu Nya.

Fylger og med

Ny Adferd

ad finna

Islendsk Misseraskipte.

Pryckt i Kaupmannahöfn,
af Ernst Henrich Berling. 1739.

Imprimatur.
P.HORREBOW.
Havn. 14. Octobr. 1738.

Þegar
Velædla, Velæruverdigur og Hálærdur Biskupin yfer Skalhollts Stifte,
M. JON ARNASON,
Liet þá ágiætu Friikonst Fingra-Rijmed á Pryck wtgánga

Var epterskrifad i Undergefne tilsett
af
E. J. S.

I.

Förn-alldar (Firn helld eg)
Fleins Runnar eins kuñu
kjænt þreyta Ment mæta,
(margt svinner þarft vinna)
um̃ Fjall Hauka full-vakrer
fundu Tijd og Stund Lydir;
tijdt klookir traudt skeika
Tijma', á Hnwum, Rijm bwa.

X 2 Konst

2.

Konst dyra finst farin,
  flyr Soomans hyr Bloome,
List-þarfer ljoost hverfa,
  lag-iller Hag spilla:
An Bookar, Sjoon sækir
  sañ-blindast Mañ-kinda:
Bræ syrgir my-mærgra
  Mein tjeda, Kvein' medur.

3.

Þwt rjene, sit Vinur!
  sia Vitsku, þa BISKUP
MEISTARI viist voru
  viis JOON a Iis-froone
hier bydur hyr Þjoodu:
  hann Lista mann fyrste
a Þryck ljedi þeck Fræde;
  Þraut leid so hlaut greidast

4.

Mar-tiime hver heima
  hægt stendur, þægt kendi;

Nyr

Nyr Maane nær skijni;
naa friidum Haa-tiidum;
Þar vissar meir Messur
maa hinna þaa finna;
Vwskap ei hjaa hleypir,
hans giættu Lands Hættir.

5.

Um Dreingir fimm Fijngur
faa nett at sjaa þetta
snilld-betri eñ Olld ytra,
i Svip er Þvi griped.
Sæl Hriinga Sool wnga,
sett aa Lide rjett midar
Rijm; ordin sim furdu,
Frw vijsa sw prijsast.

6.

Stord Isa styrd, blaasin,
staa medan maa fredin,
Vor Korda hver hardur,
og Hlock twinna frœck, minnist
Þeck

þeck, bliida Þock greida,
þar Stund er fra mundu,
þeim rjede Rijm bjooda:
Raad-svinnur Raad finne!

In
Dactylismum Ecclesiasticum
VIRI
Summe venerandi & Doctissimi,
Dn. Mag. JONÆ ARNÆI,
Diœceseos Schalholtinæ Episcopi
vigilantissimi,

Incultos hosce Musarum fœtus
debitæ observantiæ ergo
apposuit

J. A.

Tempori dignum statuas honorem,
Singulos soles numeres, oportet,
Hosce distinguas operique certo
sedulus omnes.

Hora nam præsens benè collocata
Non modo hanc vitæ seriem caducæ
Ordinat pulcrè, sed & in perenne
proderit ævum.

Cura nos princeps jubet, ut sacratis
Temporis partes studiis dicemus;
Muneris quod sit reliqvum suoqve
Tempore agatur.

Qvanta curavit pius hos in usus
Publicè scriptis tibi, Gens nivosos
Qvæ colis tractus, tuus, ecce, Præsul
Dignus honore!

Grata age assargas meritis Verendi
Præsulis, qvin & pietate summâ
Accipe hæc, JONAS tibi qvæ MAGISTER
Arte ministrat.

Sudor illius dedit, ecce! luci
Scripta, qvæ monstrant aditus Olympi,
Dein qvibus ludus viget, atqve doctæ
Palladis artes:

Huncce postremò tibi Dactylismum
Sistit, ut longum penetrale pandat
Temporis, pacto facilique possis
Limen inire.

Cernis

Cernis hunc calles aperire Phœbi,
Cernis hunc palmis numerum dierum
Prodocere omnem, variosqve motus
Oraqve Phœbes.

Hinc ſuo cuivis operi admovere
Seculo palmas bene diſcis. AUCTOR
Floreat longum, ſubeatqve tecta
Serus Olympi.

Lectori Salutem.

Þad er gamallt Maal vor at med-
al hier i Lande:

Blindur er Booklaus Madur.

Fyrer Mañ Booklausañ meinast
i þessum Ordskvid sa, er ec-
kert Skinbragd hefur a Letre edur
Bookstofum; Hinn og lijka, er lesa
kañ ad vijsu, eñ getur valla nockud
af sinu eigen Briooste framfært,
odrum til Nytsemdar: Hlijtur þvi
jafnan af Bookeñe ad haanga, og
ma hennar ecke, hellduren Icarus
Vængiaña, aan vera, skule hañ þad
nockud tala og keña, sem Monnum
sie til Uppbiggingar. Baader þesser
meiga maklega blinder kallast; Sa

eine þeß vegna, ad hañ veit ecke, framar eñ Sioonlaus Madur, ad giora Grein a þvi, sem a Bookum er teicknad.

Hiñ þar fyrer, ad hans Hugskots Augu eru, ad seigia, blind utan bookar, i þeim Maalum sem miked um̃ vardar; Og kañ aungvu, nema fyrer utvortis Medøl, i Uppfrædingar Eyrendum, til vegar ad koma: Er so Degenum liooſara, ad aadur framſært Spakmæle, er fullt Sañinda, og a viſſum Rokum biggt. Eñ þar hiaa er þeß ad giæta, ad lika sem fleſt eru Fornmælin soñ, so hefur og hver ein Regla optaſt sitt Fortak og Exception; Kemur þad og eirnin fram̃ a þeſſu Maaltæke, sem nu var under Kvorn teked, ef vier reñum Auga til þeirra Maña, sem hafa þa ypparlegu Konſt Dactylismum vel numed; Þvi i Brukun

og Kenslu þeirrar Mentar þarf þeim eckert ad skiætla, og ecke þurfa þeir neinum Breff underorpner ad vera, þott ecke sie Bookiñ vid Hondina, eda gete lijtid eda ecke neitt lesed i þeim Frædum, sem fyrer sjooner koma, ef þeir ad eins vita ad þeckia eiñ Staf fra ødrum, og eina Tølu fræ añare, mootlika og sitt eigid Bumerke fræ annara Signeta Myndum.

Þeirra eigin Briooſt og Fingur, sem þeir bera jafnan med sier, og kuña ecke, hellduren sjælfum sier ad gleima, er þeim alltid fullskijr Cynosura, edur Leidarvijsser, til ad utreikna æ hverre Stundu þeir vilia, Noottu edur Deige, Myrkre edur Liooſe, hvar sem þeir eru stadder, Kyrkju-ærsens Tijder, langtum snarara, eñ hiñ ferdugaste Reiknings-Meistare, og þad med so mikelle Art

og Snidugleika, ad sa mætte undra sig þar yfer; sem ecke hefde Listena ædur numed.

Þad er Angur ad vita, ad Fingra-Riims Konstiñ, er mestann part wrdaud her æ Lande, sem þo var i mijnu Ungdæme almeñelega ydkud og um Hond hofd;

Marger olærder Meñ og Kviñur, gætu i einum Svip wtreiknad æ Fingrunum, bæde Tungl-Kveikingar og Hætida-Komur: Geck þo sodd-an Lærdoomur, hia uppvaxande Foolke ecke af, fyrer utan stooran Ordugleika, þvi oll subsidia, allar Reglur, oll Vers og Samhendur, sem Konstenn wtheimte, voru kend og numeñ i Romverſku Maale, eins af þeim, sem ecke skilldu eitt Ord i Latinu.

Messudagana fundu þeir, med þeim styrdu og bogulegu Mænadar-Viisum:

Viisum : Cisio Janus Epi &c. Twngl-Komurnar med þessum samandreg-nu Tølu-Ordum : Ternus, Uden, Nod, Octo, Sed, Qvinqve, Tred, Ambo, Decem, Doc, Septem, Qvind, Qvater, Dud, Jota, Novem, Sept, VI. Qvard. Item Adkvædunum :

Syl, le, in, ni, qve, num, jo, ja,
Bart, Ma, Din qvoqve li, de.

Hver, teicknud med stærre Stofum, stoodu i sierhvers Mánadar Viisu, til ad miña á, hvor byria skillde ad telia til Tungls Utsprwngu, i þeim sem epter kom, (wr hverre Torvelldne Jeg hefe giort sliettañ og greidañ Veg.)

Tunglølld og Soolarølld meina eg þeir hafe funded, einasta fyrer gløggva Adgiætne þeirra 19. og 28. Ara, sem þeir vissu, ad hver Cyclus fyrer sig hafde iñe ad hallda; So þegar sa Hringur var komiñ á Enda,

da, hafa þeir byriad Olldena aptur ad nyu: þvi ſiw Adferd, ad fiña Ar Tunglalldar og Soolaralldar, med Toblum og Reiknings-Liſt, ætla eg ecke hafe vered her i Brwke fyrſt framañ af, og leinge framepter Olldunum, helldur komiſt inn ſmaam ſamañ, epter þvi ſem Scientia Literarum aukiſt hefur, med Undergaange Pavadomſins og frekare Brukun Prentverkſins i Tid Gudbrands Biſkups; Þvi hañ hefur fyrſtur hia oß læted Book-Riimed aa Prent utgaanga.

Upphafs-Stafe hvers Manadar hafa þeir funded, med efterfylgiande Verſum.

Jan petit A. D Fe, Mar. Ap G. Ma
B. Jun dat E. Jul G.
Aug C. Sept F. Oct A. No D capit,
Fq; December.

Og ſoddan Imisleg Vers og Latinſkar

ſkar Viiſur, hafa þeir her a Lande, ſem aðarſtadar i Chriſtindominum brwkad, til ad miña a eitt og aðad Kyrckju-Ars Reikningnum vidvikiande; hveriar Professor Quensel, i ſijnum Computo Cyclico-Ecclesiastico, og medfilgiande Romverſku Calendario, aſamt morgum ødrum fleirum Nafnfrægum Riſm-Meiſturum, viida allegerar. Suñudags Bookſtafiñ hafa þeir til forna, i ſijnum Computo Digitali, uppgøtvad med þeſſu alkuña Verſe: Grandia frendet Eqvus &c. Eñ fyrer þa Grein, ad þeß Brwkun var miog adgiætſlu-verd og Villuſem, hafa þeir utvegad ſier eina adra Barbariſka Þulu, (hvar eda hvadan, ma Oedypus gieta uppa) ſem ſyner giorla bæde Hlaup-ar og Almeñ Ar, med ſijnum Suñudags Bokſtøfum, ſo ei þarf uñ ad villaſt, wt

 alla

alla Solarolld hina Gømlu, ſo hlioodande: (Sit honor auribus.)

Glos Flos	Eſſe, Dei, Cluens.
Babb Abb	Genti, Furenti, Et.
Dauſa Cauſa	Bedmon, Atri, Genus.
Fexemi Exemi	Dium, Cue, Belue.
Adius Gladius	Furet, Et, Diſcordia.
Cella Bella	Aſt, Geri, Fert.
Emina Domina	Cliffium, Bellantibꝰ, Aſtans.

Epter Anleidingu þeſſarar anbøgulegu Sartaginis, hef eg ſtiptad eitt annad Medal ſkilianlegra og Miñinu hagkvæmara, til ad ſiña Suñudags Bookſtaf aarlega, ſem eru 7. Stef, med eins morgum Samhendum

um echoicis, er ſnwaſt i Kring med hverre 28. Ara Olldu, og meiga brwkaſt, ad heñar Are fundnu, in perpetuum.

Med ſoddan Hætte, ſem hingad til hefur tijnt vered, gatu Formeñ vorer funded Tungl-komur, Hatider, Meſſudaga og annad fleira utanbookar, einaſta a Fingrum ſijnum, og þad geck heim ſo flioott og greiduglega, a medañ Gamle Stijll var i brwke, ad eiñ forfareñ Reiknings-Meiſtare, ſem alltid maa brwka wtvortis Medol, til ad framfilgia ſiñe Konſt, ſkal þvi valla trwad geta, a medan haun gefur ecke Gaum ad þeirre Methodo ſem jeg brwka i minum Iſlendſka Dactyliſmo.

Eñ ſem ſa Nye Stiill var af Kongl. Mayſt., ſo vel her, ſem añarſtadar i Hans Mayſts. Rikſum og

Londum uppæboden Ao. 1700. fiell Londum vorum allur Ketill i Elld, so fædſter hafa ſidañ getad aa Fingrunum uppfunded Neomenias og Hatida Komurnar.

Meſſudagana kunna marger eñ þa ad uppſiña, epter þeim Jſlendſku Viſum, ſem þar til hafa, i Staden fyrer þær Latinſku, hverra aadur er geted, giordar vered.

Jeg ſagde fyrer Skomu, ad þar være yfer ad klaga, ad Jslendſker hefdu mikiñ part tapad ſiñe Fingra-Rijms Konſt, ſidan Nye Stijll kom iñi Landed, þvi þeirra gømlu Reglur villdu ſlaa þeim þa miked feil: Eñ þad ma þo ſijnaſt meir til Ords takande, ad þeir Haalærdu Chronologiæ Profeſſores vid Academien i framande Londum, ſynaſt hafa lagt þeſſa Speciem ſuæ Profeſſionis, Dactyliſmum, fyrer Odal, i þeim

i þeim Greinum, sem mest umvard-
ar. Til Dæmis: Ad finna Tungls
Utsprungur og Hatijda-Komur ad
hveriu Are; Þvi aungver af þeim,
sem jeg sied hefe, sijna Adferdina,
hvernin Menn skulu bera sig ad, i
þessum tveimur Fijngra-Rijmsens
Postum, sem eru þo annars Kiarnin
ur øllum Computo Ecclesiastico;
Helldur tradera ad eins eitt og annad,
sem þienar þessum Høfudstickium
til Underbwnings, so sem er, ad
finna Pacta, Tungl-Olld, Soolar-
Olld, Hlaup-Ar, Sunnudags Book-
staf, Dies exemptiles, og annad
þviumlikt.

Til Sanninda her um skrifar
Schottus (sem annars hefur, þad eg
veit, giort mest ad Verkum i þvi,
ad sijna, med uppdregnum Hønd-
um, modum computandi per digi-
tos, Kyrkiu-Arsens Tijma.) Þegar

 hann

hañ er komin ad Hofudstickinu, ad fiña Paaska, aa þeñan haatt:
Tribus, inqvit, modis Pascha, cum festis dependentibus, inveniri potest.
Primò ex Calendario. Secundò per Tabulam. Tertiò per digitorum Articulos.
Duos primos tantum tradam, omisso Tertio, qvoniam intricatissimus est, & innumeris pænè cautelis & limitationibus indiget. Hæc Gaspar Schottus.
Eñ ad fiña Novilunia med somu Konst, þarum siest ecke hia honum Punctur eda Prik.
So hafa og hiner adrer Clavius, Gulden, Schönbornius, Qvensel, og eñ þa fleire, sem mier hafa fyrer Augu komid, geinged þeigiande fram hia þessum Lærdome, ad fiña Tungl-Komur og Festa Mobilia aa Fingrunum: Hvar af jeg iñbyrla
mier

mier, ad Computus Digitalis i þeim Postum, mune hia þeim Haalærdu vera under Lok liden; Þvi ecke kañ eg ad laata mier þad til Hugar ko-ma, ad vorer Formeñ her aa Lande hafe funded uppaa þessa Konst, vidvikiande tveimur þeim hellstu, er eg strax uñ gat, Fingra-Rijmsens Gagnsemdum, einkum þar Gaspar Schottus Org. Mathem. pag. m. 354. gefur til kiña, ad Pompeius Limpius hafe skrifad fioorar snillelegar Bækur um Dactylismum; Og saa gamle Computus Ecclesiasticus, sem vier hofum aa Islendsku, ad Nafne Blanda; i Rit færdur, epter þvi sem sañast raada maa epter 1300. hierum aa midre fiortandu Olld, edur nockru sijdar, getur ecke neitt uñ þaa Adferd, ad fiña Arsens Tijder aa Fingrunum. Eñ hverninn sem þessu er vared, þa er þo tied Meth-
 odus

odus mikeð hagkvæm, ſtittre, og greiðare, eñ hinar aðrar, ſem almeñelega eru i Brwke.

Riijm-Toblur, ſem Computiſtæ eru vaner að præſentera vulgo, erü næſta auðvelldar að gaanga epter; Eñ þær heyra þeim hellſt til, ſem ecke kuña að ſinða nema með Kork, eður cortice. Aulædus ſit, qvi Citharædus eſſe neqvit.

Það reiknaſt ecke neitt Mañdoms Sticke, að verða alltið að ſækia Viteð i Vaſañ þegar hooſa ſkal, þvi þaa fiñur það Stað, ſem meñ plaga að ſeigia: Totum in ſacco nihil in corde.

Her þvert aa moot, er ſu Venia toſleg, er fleſter Riijm-Meiſtarar brwka, að uppgotva Helgar og Riwm-Helgar Tijðer með Reiknings Liſt; Eñ það er ecke ollum gefeð, að ganga

ga i heñar Liooſe, Nec omnes poſſunt olere ungventa exotica.

Fædſter af Folke voru kunna ad hondla med Arithmeticam ; Enn þurfa þo, ecke ſijdur eñ adrer Chriſtner Meñ, ad vita af helgum Tijdum ; Eins lika Tunglaſkiptum, ſokum imislegra Sypslana i þeirra Buſkapar Hattum : Og þo þeir hefde nu artem calculandi aliter vel numed, þa være hun þeim ecke hentugre eñ þeirra eigiñ Fingur, nema ſijdur ſie ; Þvi laangt geingur Dactyliſmus yfer adra uppfundna Vege, til ad þeckia Nidur-Radan Kyrkiu-Arſens i Tijma, Daga, Vikur og Maanude ; Item Hræranlegar og Ohræranlegar Hatijder, Guds Bornum til Gooda, ſo þaug kuñe, ai hentugum Stad og Tijma, hans Dijrkun og Þioonuſtu ſkickanlega ad rækia : Bæde er Fingra-Liſten

ſten lettare ad nema, greider Verked fliootara, og er fleirum Communicabilis, eñ Arithmetica, ſem utheimter alltid nockur Utenſilia; er þar med opt langſom, torvelld, og kañ ecke utañ ſkaum, vegna Vandhæfis, ad meddeilaſt. Og ad Leſareñ meige ſaña þetta ſatt ad vera, ſem eg fraṁber, viſſa eg honum til ſeirna Parts þeſſa Dactyliſmi, ſem hondlar um Jſlendſk Miſſeraſkipte; þvi þar hef eg ſijnt Adferdina ad ſiña þau aarlega med tveñu Moote; Fyrſt Arithmeticè og ſijdañ currendo per articulos; Ecke þad eg meine, ad Almugiñ her aa Lande kunne ad uppſiña Tijdernar med ſoddan Moote, Helldur ad Leſareñ komiſt ad Raun þar um, ad ſa Vegur er langtum beinare og ſlettare, til ad naa Markinu ſem eg ſet Publico fyrer Siooner, eñ ſaa, er utheim-

utheimter mørg Arithmetisk Heila-brot, sem ecke eru Heiglum hent: Þad fær hañ og so vel skiled, þeg-ar hañ ber samañ mijna Præscripti-on, ad finna Intervallum hid Miña og Stærra, vid þa, sem þeir Ca-tholisku, og Professor Qvensel hafa Monnum epterlaated. Jeg vil ecke tala um̃ Mismun þeirra Bodorda, sem gefast æ bædar Sijdur, til ad finna Tunglkomur og Hætijder.

Ecke helldur utheimter mijn Metho-dus so mikin Apparatum, edur Cumulum Observationum, sem Book-Rijmeñ almeñelega, eñ nær þo aungvu sijdur Hofninne, sem hvorutveggiu keppast til.

J Pacta-Reikningnum þarftu ecke, miñ Vin, her ad mæda þig, jafn-vel þo Gillinitals Reglurnar sieu æ hønum grundvalladar; Þvi epter þeim Præceptis sem Vel-Edla og

Hæ-

Hallærdur Petrus Horrebow,, Mathematum Superiorum i þeim Konunglega Residentz-Stad Kaupinhafn, Professor celeberrimus, hefur gefed i sijnum Computo Ecclesiastico, ad finna Tungls Utsprungur med Epactis i hverium Mánude, hefe eg geinged i þessum mijn um Dactylismo.

Ecke helldur þarftu ad utreikna her Dies exemptiles, ecke Terminum Paschalem, ecke ad vera Kviijda fyrer Bissextis, sem vigla almennu Areñ; Ecke ad grufla upp Suñudags Bookstaf Gamla Stiils, til ad faa þañ Nija i Lioos leiddañ, eins og Jesuitarner Schottus og hans Brædur fyrerskrifa, þvi allt hvad Suñudags Bookstaffsens Fundevidvikur, so vel að Hlaupaare, sem að Almennu aare, þad hefur þu iñra i þijnu Brioofte, þegar þu ert hweñ.

bweñ ad læra þau Stef, med ſijnum Samhendum, er þar til þena. Og kant þvi, i einum Svip, hañ ad þeckia, med Tilſtyrk Fingra þiña: Og þetta Artificium expiſcandi literam Dominicalem árlega i ſnoggvu Bragde, kañ ad vara ſo leinge, ſem Heimurin ſtendur: Eñ Tunglkomur og Hátider, ecke leingur eñ ut þetta og epterkomande Seculum, allt til þeß Datum ſkrifaſt 1900. ef Gud vill ſo vera láta: Ur þvi kañ eingin ad rietta ſig epter þeim Aureo Numero, ſem ſtendur i Rijmſtocknum; Eñ Fingra-Rijmed ſiálft mä þo brwkaſt leingur med einum Athuga, hvar Tungls-Terminet ſkal fyrſt á Fingra-Lidunum nidur ſetiaſt, og jafnvel um þriu næſtu Secula epter 1900.

Eñ Menn kunna ecke nærre ad gieta, hvernin þeir mektugu Potentatar,

tatar, sem þañ Tijma verda under GUds Forsioon i Christindoomin-um rijkiande, munu, fyrer Tilvijsan siña Havijsu Stiernu-Meistara, Pauska Reikningenum þa nidurskicka; med þvi Epactarum æqvatio þeirra Catholisku, er so vijda hiaa Protestantibus illa ræmd.

Jeg flijte mier fraa þessum Leindarmaalum, sem mier eru ofhaa, til þeß er eg villde kier, miñ Gunstige Lesare, gefa til kiña, med hverium Hætte þu skuler bera þig ad, ad læra Dactylismum, uppaa þijna 10. Fingur, so hans Brwkun verde þier altøm, lika sem añad Handverk.

Þu skallt lesa Rijmed fyrst i gegnum, med Giætne, einusiñe edur tvisvar, so þu faaer i Huga þijnum fest nockurs konar Ideam, edur Afrißing þeß, sem i þvi er hellst merkiande: Sidan skallt þu reina til, ad

ad finna Gillinitalid, og þad fyrer
Styrk þeirrar uppdregnu Handar
Cap. II. Art. I. að medañ þu ert o-
vanur vid, og bera þig ad festa vel
i Minne, hvar Tölurnar, so vel
þær miñe, sem hinar stærre, hafa
siin Sæte, hver fyrer sig, að hvad
Series Digitorum & Articulorum
kañ audveldlega þig ad miña. Þeg-
ar þetta er nu orded þier altamt,
skalt þu leggia fra þier þa uppdreg-
nu Hond, og finna so Gyllinitalid
utanbookar, af þiñe eigin Hende og
Briooste, so þa hiaalpast ad þetta
þrent: Skilninguriñ, Minnid og
Hondiñ, i þvi ad hitta Tunglølld-
ina, fyrst að nærverande Seculo,
og siidan þeim sem epter koma; og
skalltu bruvka somu Adferd, sem
Børn, þegar þau eru ad læra Lec-
tiu siina, þau lesa þad i Hugan-
um, sem Minned griipur, og liita

so jafnoodum æ Bookina, til ad vita hvert þau hafa rett munad; Eins skalltu proofa siælfs þijns Miñe og Naam med Skodun Handareñar, hvert þu hafer Gillinitaled rett funded, æ þvi og þvi Are; og ef ecke, þa leidretter Honden þad: þvi þad skallt þu vita, ad ecke er su uppmæalada Hond þeß vegna tilsett, ad þu skuler alla Æfe þurfa heñar naudsijnlega vid, helldur ad hun vijse þier einasta Vegiñ æ medañ þu ert ad læra, og þu verder siælf-fær þar epter.

Þad sem eg hefe nu sagt um̄ þessa Hond, ad finna Aureum Numerum, þad sama æ ad skiliast um̄ þær, sem epterkoma, so og allt hvad i þessu Rijme er skrifad og uppteiknad, ad þad æ ecke ad brwkast nema æ medan Konstiñ er lærd, sem kallast Fingra-Rijm, fyrer þær

Grein,

Grein, ad hun ꝏ ad hafast um̃ Hønd utanbookar, med Fingrañã Tilstyrk.

Þegar þu ert nu ordin peritus i þvi ad fiña Gillinitalid ꝏn lꝏngrar Um̃þeinkingar, skallt þu gefa þig til ad læra Gillinitals Orden fyrer utañ reipreñande, og þar epter ad telia ꝏ Fijngrunum til Tungls Utsprunguñar, eptee þeirre Undervijsun, sem þar um er giord i Les-Rijmenu Cap. II. Artt. 2.3.4. og ecke gꝏnga vijdar ꝏfram̃, fyrreñ sú Lectia er vel numen, og þu hefur æft siꝏlfañ þig med adskilianlegum Efterdæmum, bæde ꝏ þessu og epterkomande Seculo, og alltid hafa Rijmstockiñ (hvar Gillinitalid stendur skrifad i sierhverium Mꝏnude) fyrer Mæleſnwru, so þu kunner af þvi ad vita, hvert Tungls kveikingiñ sie rett fundiñ, hver ad kemst

lꝏng-

læengtum nær Almanøkunum, eñ ſu, ſem Pactarner tilviſſa i þvi litla Book-Riime, er eg giørde nockrum Arum epter þad Niie Stiill kom inni Landed, og þrickt var a Hoolum Ao. 1707.

Enn ecke mættu lææta hier þad mislijka, (ſo ſem mørgum af Londum vorum hefur hingad til vered hætt vid) þo ſkundum finnaſt meige, ad Dags Munur verde a millum Almanakaña og Dactyliſmi; Þvi Fingra-Riimed er iñrettad epter Midhlaupe Soolar og Tungls, eñ Prognoſtica Annorum epter þvi retta Hlaupe, og þad med Calculo exqviſitiſſimo, edur ſmææſvæmaſta Reikninge uppa Stunder og Minutur: Og er þad her vel merkiande, þott þeir Hæviſu Stiornu-Meiſtarar brwke ſo ſubtil Reikning, ſamt hitta Misgøngur Soolar og Tungls hiaa

hia þeim, ecke alltid uppa sama Timans Punct, æ hverium 19. Ara Freste, helldur munar þad stundum um heilan Dag, og jafnvel meira, hvar um þau Almanok Witne bera, sem eg i Hondum hefe. Nu lika sem eingin skillde þeinkia, ad Stiørnu-Meistarar fare villt, þo þesse verde Mismunur Neomeniarum uppæ Tijmann æ vissum Arum Tunglalldar; So er þad ecke helldur ad kenna Mis-Reikninge, þott ecke bere Rijminu alltid saman vid Almanokin.

Siælfer Stiørnu-Meistararner giøra og so Calendaria, hverium ecke kemur helldur saman vid þeirra eigen Prognostica; Eru þo hveru-tveggiu keiprett.

Og so ad þu, minn Vin, fæer helldur skiled hvar af soddan ordsakast, þa er þad Grundvøllur Mæal-

 sins,

sins, ad Solar-Hringsins Midpunctur, er ecke hiñ same ag Diira-Hringsens, edur Jardareñar, helldur eru þeir langt nockud hver fra odrum, a lijnu þeirre sem liggur fra Sudre til Nordurs; So ef sied yrde til Solariñar fra Midpuncte hennar Hriings, og under eins fra Jardarennar Midpuncte, þa bære hana ei vid Himiniñ i sama Stad, fra badum þessum Mid-Punctum, helldur siindest hun fra Jardarennar Midpuncte, sem er Sunnar, ad vera komiñ leingra, edur skemra afram, helldur eñ ef einhver lite hana fra Midpuncte þess Hriings, sem hun sialf giører. Nu þegar Hlaup Solar og Tungls er komid a þann Veg, ad þeirra Midpunctar standast a vid Diirahriingsins Midpunct, þa verdur Kveiking edur Filling Tunglsins, hia þeim sem

bwa at Jardar Hnettinum, i sijnu retta Stande.

Og þetta er það Wandaverk, sem Almanaks-Meistareñ hefur at Hende, ad utreikna þañ Tijmans Punct, tvisvarsinnum i hverium Maanude, at hverium soddan skedur. Eñ sat sem Rijmed stiftar, lætur sier nægia, ad sijna það Augnablik, at hverium Midpunctar Soolar og Tungls standast at ad eins, þott Jardareñar Midpunctur verde ecke i sømu Lijnu, og þa reiknast Kveiking og Filling Tunglsens og so rett, i Tilite til þeß, sem kiñe ad vera staddur i Solar-Hringsens Midpunct, og midade þadan bæde þesse Stoorlioos vid Himinsens Festingu. Her af er audsært, ad ecke kemur það til af Villu, edur Mis-Reikninge fyrer þeim sem Rijmiñ giøra, þott ei bere þeim alltid saman vid Alma-

nøk-

nøkinn, þar sitt Augna-Mid hafa hverer: Sa eine siktar uppa þañ Gang Soolar og Tungls, sem alltid er jafn vid sig; Eñ hiñ annar, uppa þañ oojafna, hver stundum er hradare eñ stundum, efter þvi sem Vegur þessara tveggia Planeta liggur aññadhvert um Nordur edur Sudur-Baugana.

Þegar þu, miñ Vin, ert nu orden alvanur i þvi, ad siña Gillinitalid utanbookar, og kant i snøggvu Bragde, med þijnum Fingra-Reikninge, ad segia a hveriu Deige Nyed kveikest i sierhveriu Maanude, ut allañ Cyclum Lunarem, þa skalltu taka þier fyrer Hendur, ad uppleita þa 28. Ara Olld Nya Stijls, sem eg hefe, qvoad Terminum a qvo & ad qvem, inventeret; og er þad hægt ad giora, nær Madur leggur I. arlega vid fyrstu

Te-

Tetracosieteridis Centuriam, 5. vid adra. 9. vid þridiu, og 13. vid hina fioordu; Kastar sidañ i burt 28. so opt sem verdur, þad sem afgeingur, er Vetur Soolar-Alldar.

Sidañ er mieg audvellt ad fiña Suñudags-Bookstafiñ; ecke med þeim Hætte, sem nockurn Tiima hefur af Calendariographis audur brwkadur vered, helldur niju Artificio, so medfærelegu, ad jafnvel eiñ Leikmadur, sem ei er mieg so obesæ näris, kañ vel med þad til retta ad komast; Og hafa vorer Formeñ her i Lande, med siñe dextra Sinisteritate, edur snidugum Anboguhætte, Anleiding þar til gefed, so sem adur er aaminst.

Jeg þikest siaa, af Scriptis þeirra Catholisku, ad þeim veiter ecke sem hægast, ad sijna orbi literato greid-

aũ Veg, til ad finna Sunnudags Bookstaf Nija Stiils, nema med Subtilitatibus Arithmeticis, af hverium flester Bændur hafa liitid ad segia.

Per Tabulas, handa præcordiis albis, er þad liett ad giora, hveriar laudatus Qvensel biidur og so fram, med ødrum fleirum, jafnvel þo þær hinar somu hans, naae ecke fram leingra enn nærverande Hundrad Ara Olld.

Eñ gefum þetta epter, Meñ vita ecke hvad leinge þarf aa ad hallda; Hitt undrar mig storum, ad þesser Haalærdu Meñ laata ecke 28. Ara-Olldina i Tøblum siinum; alltid hafa somu Suñudags Bookstafe, aa einu Seculo epter annad eins og var i Gamla Stiil; Byrdest mier, ad soddann giøre Faafroodum ecke alllijtiñ Travala, nær þeir skulu, exercitii

ercitii gratiâ, leitast vid, in Annis remotis, ad finna Hrœranlegar Hatijder. Þeß vegna hef eg viliad kosta Kapps um, ad þeirrar Mœdu skyllder þu, miñ Gunstuge Lesare, meiga an vera, ad þurfa ad leita ad nijum Dominicalibus med nijrre Centuria, jafnvel þo Umbreiting þeirra verde a Alldamootunum.

Hentugra þotte mier, ad lata Soolar-Olldina þar skerdast, bæde i Utgaungu og Iñgongu, so ad ein og hin sama Regla brwkast mætte, til ad finna Sunnudags Bookstafin uñ Alldur og Æfe.

Þvi þetta er su hellsta Gagnsemd Cycli Solaris, ad hañ keñer ad ſiña a hverju Are Literam Dominicalem, og rijdur þar fyrer ecke stoort a þvi, hvar hañ byriast eda endar: Þeir Catholisku gefa sig og litted þar uñ.

Hvad Toblunum vidviſkur, þa geta þær ecke alltid vered vid Hondena, þegar ad þarf ad hallda, eru og eirnin Mel og Forrotnan underorpnar; Verdur þier Konſtiñ þa meir til Kiñroda eñ Byrdingar, nær þu adſpurdur um Tijder Arſens, getur aungvu ſvarad Tabularum inops.

Nu med þvi þetta er hid vandaſta i øllum Dactyliſmo, ad finna Suñudags Bookſtafeñ af Soolar-Olldeñe, ad ſierhverju þvi Are, ſem er laangt i burtu, þa ſkillder þu, Gunſtige Vin, æfa þig vel i þeſſum Pooſte, aadur eñ þu fer ad raadaſt ad Høfud-Sticked ſiaalft; nefnelega, ad fiña Paaſka, med ødrum Hræranlegum Haatijdum; Eñ þad Verk hefe jeg Faciliteret med 7. Strophis edur Stefium, og eins mørgum Eurythmiis gemellis i Upphafe hverrar fyrer ſig; Hliſtur þu ad læra þeſſe

þesse Stef ad ungves, og nær þu hefur þad giort, kañ þier ecke ad slaa feil um Sunnudags Bokstafiñ, med þvi siñ Ord i sierhverre Stropha, sijna med sijnum literis initialibus, þa siñ Dominicales, sem hver Tetraiteris, ein epter adra, wtheimter, og þad in perpetuum, so sem sicꝛ maꝛ i þeirre 400. Ara Toblu, sem stendur bak vid Dactylismum, ecke til þeß, ad sa sem hefur feinged nockra Dispoſition eda Nasa-vit af Fingra-Rijminu, skule i henne alltid skignaſt epter Tijmum Arsens, þvi þaꝛ være hun ecke añad, eñ Efne til Latmensku og Hyrduleisis, og mætte eg þaꝛ fyrer heñar Smijde Ydran taka, helldur er hun einasta i þeirre Meiningu fyrersett, ad eiñ Vidvaningur hafe hana so sem fyrer normam edur Reglu, ad proofa sicꝛlf añ sig, aꝛ medañ hañ

er ad læra, so hañ vite, hvert hañ hefur bored sig rett ad, eda ecke.

Vantar þvi ecke añad i þessu Nafne, eñ Yokunena, a medañ Lærdoms-Tijmiñ yferstendur; So þu, in computatione articulorum verder forfariñ, nam
Solus & Artifices qvi facit, usus erit;

Og þa loksins mættu biooda a Hoolm hverium þeim Logista, sem til vill verda, jafnvel peritissimo, ad hann reine vid þig Frækleik siñ i þvi, ad finna Tunglkomur og Paaska, eins vel a Arum þeim, sem eru remotiores allt þar til Seculum decimum nonum er endad.

Jeg vil gefa þier Hond þar uppa, ad fyrr eñ hañ er bweñ ad taka til Pappireñ, Bleked og Peñañ, hverra Verkfæra hañ maa ecke aan vera, ef Menteñ skal gillda, þaa kantu ad segia honum, utaf þijnu eigiñ

Brioo-

Briooste, og Skodun Handar þiñ-
ar, hver Dagur Manadar þad sie,
sem epter er spurt; Eñ takist þier
midur enn eg strax uñgat, þar er
þad ad kenna þiñe eigiñ Forsomuñ;
Hvar med þu giorer Listiñe Ovyrd-
ing, ad þu kant ecke þad med heñe
ad framkvæma, sem hun er añars til
hæfeleg.

Þegar þu hefur nu Dactylis-
mum uñ nockurn Tijma ydkad,
kantu vel ad muna hverium Lid sier-
hvert Gyllinital heyrer til, og fell-
ur þaa Verked eñ liettara, þvi þaa
þarftu ecke framar, ad tefia þig med
Tolu Lidaña: So er þad og so
Compendium Operationis, ad þu
fester þier i Miñe, ad Aprilis i Hox-
tida Reikningenum byriast alltid aa
Topp Midfingurs, eñ i Misserata-
linu aa efsta Lid Visefingurs.

Þegar Messurnar skal fiña epter

Viſſunum, þar ſkal byria Taled, at þeim Lid Viſſefingurs, hverium fyrſte Dagur Mánadar þeß, ſem Meſſuna i ſier hefur, er tileinkadur.

Þetta Fijngra-Rijm hef eg ad ſönu ſamanteked handa Almuga Foolke her i Lande; Enn þad er og ſo þar fyrer utan þeß verdt, præſiſcinè dixerim, ad ſtærre Mönnum mætte þikia Nytſemd i þad ad kunna; Ecke olijkt og þegar Athanaſius Kyrcherus og Gaſpar Schottus tilætludu fordum, ad Edalborner Furſta og Greifa Syner ſkylldu nema ſinn Computum Eccleſiaſticum, edur Kyrkiu-Ars-Reikning. Vale

Skalhollte d. 29. Aug.
1738.

Jon Arnaſon.

Nota.

Efterfilgiande Hemerologium edur Daga-Registur, ad ecke med Rettu heima hia Fingra-Rijme, helldur Book-Rijme, eñ er hier sett, einasta til þeß, ad sa sem er ad læra Dactylismum, kuñe ad hafa þad, so sem fyrer Rettar-Snuru, vid hveria hañ a ad bera siinar Operationes, þegar hañ er ad finna Messurnar og Gillinitaled a Fingrunum.

JANUARIUS Midsvetrar Mánudur

1	A.	IX.	Ar	
2	B.		nýjt	
3	C.	XVII.	hof	
4	D.	VI.	Ja-	
5	E.		nus.	
6	F.	XIV.	Byrt-	Þrettande
7	G.	III.	eſt	Knutur
8	A.		bratt,	
9	B.	XI.	Barn,	
10	C.		ſem	
11	D.	XIX.	tig-	
12	E.	VIII.	na	
13	F.		Heid-	Geiſladagur
14	G.	XVI.	ner	
15	A.	V.	hatt,	
16	B.		med	

Hefur

Hefur Daga XXXI. Tungl 30. Natta.

17	C.	XIII.	An-	Antonius	
18	D.	II.	TON		Fiort,
19	E.		i-		Prid-
20	F.	X.	us		je,
21	G.		Ag-	Agnes Mey	Ell-
22	A.	XVIII	nes	Vincentius	eft,
23	B.	VII.	Geck,		Niit,
24	C.		cũ		Att-
25	D.	XV.	Pau-	Pauls Messa.	a,
26	E.	IV.	lus		Sext,
27	F.		Sion		Fim-
28	G.	XII.	af		te,
29	A.	I.	Gll-		Prett-
30	B.		de	Bothilldur Drottning.	An-
31	C.	IX.	feck.		ar,

FE-

FEBRUARIUS Fostugangs Manudur

1	D.		Dijr		Ti=
2	E.	XVII.	Ma=	Kyndel Messa	und,
3	F.	VI.	ri=		Aat,
4	G.		a	Vertijd hefst	Sio=
5	A.	XIV.	hrein=	Agata	und,
6	B.	III.	sast	Dorothea	Fimt,
7	C.		hier,		Fior=
8	D.	XI.	hun		de,
9	E.		gat		Tolf,
10	F.	XIX.	Je=	Scholastica	Fyr=
11	G.	VIII.	sum		ste,
12	A.		lijk=		Nij=
13	B.	XVI.	añ		u,
14	C.	V.	fier,	Valentius	Seyt,

Hefur

Hefur Daga XXVIII. Tungl 29. Natta.

15	D.		prijð-		Siot-
16	E.	XIII.	er		te.
17	F.	II.	Stool		
18	G.		og	Mart. Lut. D.	
19	A.	X.	plan-		
20	B.		tar		
21	C.	XIIX.	Bor,		
22	D	VII.	Pet-	Peturs Messa.	
23	E.		ur:		
24	F.	XV.	Mat-	Matthias Messa.	
25	G.	IV.	thi-		
26	A.		as		
27	B.	XII.	HLAUT		
28	C.	I.	Kior		

MAR-

MARTIUS Jafndægra Manudur

1	D.	IX.	Dey-	
2	E.		de	
3	F.	XVII.	Jon-	Jon Hola Biskup.
4	G.	VI.	as	
5	A.		Ho-	
6	B.	XIV.	la	
7	C.	III.	Hyrd-	
8	D.		er,	
9	E.	XI.	hei-	
10	F.		log	
11	G.	XIX.	Christ-	
12	A.	VIII.	ne	
13	B.		nafn	
14	C.	XVI.	hans	
15	D.	V.	vyrd-	
16	E.		er,	

Hefur

Hefur Daga XXXI. Tungl 30. Natta.

17	F.	XIII.	Dæg-		
18	G.	II.	ur,		
19	A.		huiis-		
20	B.	X.	jøfn		
21	C.		Be-	Jafndægra	
22	D.	XIIX.	NE-		Fiort,
23	E.	VII.	dict		Prid-
24	F.		ber,		je,
25	G.	XV.	Bod-	Mariu M. oo Kvangaf.	Ell-
26	A.	IV.	an		eft,
27	B.		Mey-		Nijt,
28	C.	XII.	ar		Att-
29	D.	I.	EPT-	Beda Prestur.	a,
30	E.		er		Sext,
31	F.	IX.	fer.		Fim-

APRI-

APRILIS Sumar Manudur

1	G.		Giæf-		te,
2	A.	XVII.	añ-		Þrett
3	B.	VI.	or		Añ-
4	C.		Am-	Ambrosius Biskup	ar,
5	D	XIV.	bro-		Tij-
6	E.	III.	si-		und,
7	F.		o.		Aat,
8	G.	XI.	A-		Siø-
9	A.		pri-		und,
10	B.	XIX.	lis		Fimt,
11	C.	VIIJ.	Le-	Leo Biskup i Rom	Fiør-
12	D.		o-		de,
13	E.	XVI.	ni		Tolf,
14	F.	V.	Tign		Fyr-
15	G.		bio,		ste,

Hefur

Hefur Daga XXX. Tungl 29. Natta.

16	A.	XIII.	Magn	Magnus Eya Jall	Nij-
17	B.	II.	us		u,
18	C.		vard		Sept,
19	D.	X.	Jarl,		Siot-
20	E.		eñ		te.
21	F.	XIIX.	Bisk-		
22	G.	VII.	up		
23	A.		Jon,	Hola Biskup	
24	B.	XV.	bar		
25	C.	IV.	Mar-	Marcus Gudspiallamadur	
26	D.		cus		
27	E.	XII.	ORD		
28	F.	I.	Guds		
29	G.		um̃		
30	A.	IX.	Fron		

MA-

MAJUS Fardaga Manudur

1	B.	XVII.	Baad-	Tvegg. Postul. M. Phil. Jac.	
2	C.	VI.	er		
3	D.		Kroß,	Kroß Messa	
4	E.	XIV.	feck		
5	F.	III.	Baal		
6	G.		Jon	Johanni Postula Kastad i siodandi Oliu Kier.	
7	A.	XI.	gift,		
8	B.		bra		
9	C.	XIX.	Ma-		
10	D.	VIII.	JUS	Ellda Skild.	Fiort,
11	E.		Ver-		prid-
12	F.	XVI.	tijd	Vertijdar Lok.	ie,
13	G.	V.	og		Ell-
14	A.		Vist,	Vikufolks Skild.	eft,
15	B.	XIII.	Hall-	Hallvards Messa	Niit,
16	C.	II.	vard-		Att-

Hefur Daga XXXI. Tungl 30. Natta.

17	D		ur		a,
18	E.	X.	rein.		Sext,
19	F.		de		Fiim-
20	G.	XIIX.	har-		te,
21	A.	VII.	da		Prett,
22	B.		Piin,		Atii-
23	C.	XV.	heitt		ar,
24	D	IV.	med		Tij-
25	E.		Ur-	St. Urbanus.	und,
26	F.	XII.	ba		Nat,
27	G.	I.	ND		Sig-
28	A.		Sum-		und,
29	B.	IX.	ar-		Fimt,
30	C.		id		Fior-
31	D.	XVII.	skiin.		de,

JUNIUS Nottleisu Manudur

1	E.	VI.	Eyk-		Tolf,
2	F.		ur		Fyr-
3	G.	XIV.	Ju-		ste,
4	A.	III.	ni-		Nij-
5	B.		us		u,
6	C.	XI.	opt		Sept,
7	D.		Gras,		Siot-
8	E.	XIX.	eir-		te.
9	F.	VIII.	na		
10	G.		mest		
11	A.	XVI.	Bar-	Barnabas Postule	
12	B.	V.	na-		
13	C.		bi-		
14	D.	XIII.	as,		
15	E.	II-	Vit-	Vitus Messa	

Hefur

Hefur Daga XXX. Tungl 29. Natta.

16	F.		us	
17	G.	X.	Bot-	Botolfs D.
18	A.		olfs	
19	B.	XVIII	bed-	
20	C.	VII.	ed	
21	D		giet-	
22	E.	XV.	ur,	1000. Piislarv. Solstødur
23	F.	IV.	barst	
24	G.		Jo-	Jons M. Baptistæ
25	A.	XII.	HAN	
26	B.	I.	nes,	
27	C.		beidd-	
28	D.	IX.	est	
29	E.		Pet-	Petri og Pauli Daudad.
30	F.	XVII.	ur.	

JULIUS Midſumars Mꜳnudur

1	G.	VI.	Good	
2	A.	XIV.	Mar=	Mariu Vitian
3	B.	III.	i=	
4	C.		a	
5	D.	XI.	Frænd	
6	E.		kon=	
7	F.	XIX.	u	
8	G.	VIII.	ſañ,	Seliumaña M. Alþing.
9	A.		ſog=	
10	B.	XVI.	ur	
11	C.	V.	lijd=	
12	D.		ur	
13	E.	XIII.	Mar=	Margret hꜳlshoggveñ
14	F.	II.	gret	
15	G.		Daud	
16	A.	X.	añ,	

Hefur

Hefur Daga XXXI. Tungl 30. Natta.

17	B.		fær	
18	C.	XIIX.	Gud	
19	D.	VII.	Saal	
20	E.		Þor-	Þorlaks Messa
21	F.	XV.	laks	
22	G.	IV.	iaf-	
23	A.		nañ	
24	B.	XII.	sied,	
25	C.	I.	JA-	Jacob Postule hoals hoggin
26	D.		cobs	
27	E.	IX.	lij-	
28	F.		ka,	
29	G.	XVII.	Ol-	Olafs M. T. f.
30	A.	VI.	afs	
31	B.		med.	

C AU-

AUGUSTUS Heyaña Manudur

1	C.	XIV.	Ce-	Peturs Fangelsi
2	D	III.	pham	
3	E.		batt	Olafs M. Seirne
4	F.	XI.	Au-	
5	G.		gu-	
6	A.	XIX.	stus	
7	B.	VIII.	ciñ,	
8	C.		Elld	
9	D.	XVI.	leid	
10	E.	V.	Lau-	Laurentius steiktur a Rist.
11	F.		rus	
12	G.	XIII.	Kyrk-	
13	A.	II.	iu	
14	B.		Sveiñ	
15	C.	X.	Mar-	Mariu Messa Fyrre
16	D.		i-	

Hefur

Hefur Daga XXXI. Tungl 29. Natta.

17	E.	XVIII	a	
18	F.	VII.	haf.	
19	G.		eñ,	
20	A.	XV.	Haust	
21	B.	IV.	byr	
22	C.		iar	Symphorianus
23	D.	XII.	best,	
24	E.	I.	BAR-	Bartholomeus Postule
25	F.		tho-	
26	G.	IX.	lo-	
27	A.		me-	
28	B.	XVII.	us,	
29	C.	VI.	Jo-	Hofud Johañis afteкid
30	D.		hañ-	
31	E.	XIV.	lest.	

SEPTEMBER Addratta Manudur

1	F.	III.	Fañ	
2	G.		Sep-	
3	A.	XI.	tem-	
4	B.		ber	
5	C.	XIX.	miog	
6	D.	VIII.	mæt	
7	E.		Huoß,	
8	F.	XVI.	Mar-	Mariu Fæding
9	G.	V.	i-	
10	A.		a	
11	B.	XIII.	fædd,	
12	C.	II.	haf-	
13	D.		iñ	
14	E.	X.	Kroß,	Kroßins Upphafning
15	F.		Dæg-	

Hefur

Haust Maga XXX. Tungl 30. Natta.

16	G.	XIIX.	ur	
17	A.	VII.	Lam-	Lambertus
18	B.		ber-	
19	C.	XV.	tus	
20	D.	IV.	lag	
21	E.		ar	Mattheus Gudspialla M.
22	F.	XII.	JÖFN-	
23	G.	I.	vel,	Jafndægur
24	A.		leid-	
25	B.	IX.	ir	
26	C.		Sæl	
27	D.	XVII.	i	
28	E.	VI.	Høfu	
29	F.		Mich-	Michaels Messa.
30	G.	XIV.	el.	

OCTOBER Slaatrunar Manudur

1	A	III.	A	
2	B.	XI.	Fiöll	
3	C.		Oc-	
4	D.	XIX.	to-	
5	E.	VIII.	ber	
6	F.		feik-	Fides M. Elldadagur
7	G.	XVI.	er	
8	A.	V.	Snio,	
9	B.		fanst	Dionysius Biskup
10	C.	XIII.	eck-	
11	D.	II.	e	
12	E.		til	
13	F.	X.	þeß	
14	G.		Ca-	
15	A.	XIIX.	lix-	
16	B.	VII.	to,	

Hefur

Hefur Daga XXXI. Tungl 29. Natta.

17	C.		gleggt	
18	D	XV.	Lu-	Lucas M. Gudspialla Mañs
19	E.	IV.	cas	
20	F.		ken-	
21	G.	XII.	de	
22	A.	I.	Gud-	
23	B.		spiall-	
24	C.	IX.	iß,	
25	D		gallt	
26	E.	XVII.	heir-	
27	F.	VI.	ra	
28	G.		Si-	Simon og Judas Postular
29	A.	XIV.	mon	
30	B.	III.	og	16000. Pislarvottar
31	C		hiñ.	

NOVEMBER Ridtijdar Manudur

1	D.	XI.	Dyrd-	Allraheillagra Messa
2	E.		lin-	Allra Salna Messa
3	F.	XIX.	àa	
4	G.	VIII.	Hau-	
5	A.		tijd	
6	B.	XVI.	halld	
7	C.	V.	hu	
8	D.		vel,	
9	E.	XIII.	helg-	
10	F.	II.	añ	Marth. Luth. Fæding.
11	G.		Mar-	Marteirn
12	A.	X.	tein	
13	B.		har	
14	C	XIIX.	med	
15	D.	VII.	tel,	

Hefur

Hefur Daga XXX. Tungl 30. Natta.

16	E.		Kiat-	
17	F.	XV.	er	
18	G.	IV.	Pa-	
19	A.		vans	
20	B.	XII.	KJAER	
21	C.	I.	Frw	Mariu Offran
22	D.		Stand	
23	E.	IX.	Cle-	Clemenß Pave
24	F.		menß:	
25	G.	XVII.	Post-	Katrijn Mey
26	A.	VI.	ul-	
27	B.		aũ	
28	C.	XIV.	teick-	
29	D.	III.	nar	
30	E.	XI.	And.	Andreas Postule

DECEMBER Skamdeigis Manudur

1	F.		Feng=	
2	G.	XIX.	u,	
3	A.	VIII.	Nad	
4	B.		Bair=	Barbara
5	C.	XVI.	a,	
6	D.	V.	Nic=	Nicolaus
7	E.		las,	
8	F.	XIII.	Frw,	St. Mar. Getn. D.
9	G.	II-	nijt=	
10	A.		ur	
11	B.	X.	Sæl=	
12	C.		u	
13	D.	XIIX.	Lu=	Lucia
14	E.	VII.	ci=	
15	F.		a	
16	G.	XV.	trn,	

Hefur

Ýlir Daga XXXI. Tungl 29. Natta.

17	A.	IV.	vid	
18	B.		Sol-	
19	C.	XII.	ar	
20	D	I.	Hvörf	Solstødur
21	E.		Tho-	Thomas Messa
22	F.	IX.	mas	
23	G.		Frid	Thorlaks Messa
24	A.	XVII.	kañ,	
25	B.	VI.	Fædd-	Fædingar Dagur Christi
26	C.		e	St. Stephanus
27	D	XIV.	Mey	St. Johannes
28	E.	III.	vß	Saklans Børn
29	F.		Gud	
30	G.	XI.	DG	
31	A.	XIX.	Mañ.	Sylvester Pave.

Sijngra-Rijmsens Partar eru Tveir

Sai Fyrre høndlar um̃ Kirckiu-Aared, og þeß Tijder Helgar og Rwmhelgar,

Annar um̃ Bwskapar-Aared, og þeß Misseraskipte.

Fyrrre Parturin

Vidvijkiande Kyrckiu-Aarsins Tijdum,

Cap. I.

Um Fijngra-Rijmsens Gagnsemder almeñilega, so mikid sem ahrærer Kyrkiu-Arsens Tijma.

Nu hægásta og snillelegasta Adferd,

ferd, ad wtreikna Kyrckju-Aarsens Tijma, er hin gamla Frijkonst, sem lærder Menn hafa fordum kallad Dactylismum, edur Fijngra-Rijm; Hvert ed hefur i sier sierdeilis þriaar merkelegar Gagnsemder.

Su fyrsta er, ad kuña utanbookar þañ dag i sierhveriuñ Manude, a hverium Tunglid sprijngur ut, epter Tilvisan Gillinitalsens, sem er a Poetum Grundvallad.

Auñur ad geta reiknad a Fingrunum, fyrer utan nockurn Styrck af Book-Rijme, edur Almanake, allar hrærañlegar Aarsens Hatijder, so sem er, Nijuvikna-Fasta, Paaskar, Hvijtasuña, og þad fleira sem þar ad hnijgur.

Þridia Gagnsemdin er i þvi iñefaliñ, ad geta funded, uppa hvern Dag Manadar og Viku sierhver Messa fellur aared um kring.

Cap.

Cap. II.

Fyrsta Gagnsemd, ad fiña Tunglkomur utanbokar.

1. Articule.

Um Gillinitalid, hvernin þad skal finnast.

Vil ad handtera þessa Konst, ad fiña Tungl-Komur at Fingra lidunum, sier og odrum til Nytsemdar, hlijtur þad naudsinlega ad vera Underlaged, ad Madur vite, hver ad sie Vetur Tunglalldar. Þar uñ þarf eingin ad gaunga i Grafgøtur, sem einusiñe hefur læted sier þarum undervisa. Tunglølldin hefur i sier 19. Aar, þegar ein er lideñ, þa kemur oñur strax þar epter, og so hver epter adra, so leinge sem Heimuren stendur.

Epter Fiollda Tunglalldar Aaraña hafa þeir Gomlu utvalid vissar Tølur

ur fra 1. til 19. sem þeir hafa kallad Gillinital, aňadhvert vegna þeirrar gullvægu Nytsemdar, sem þad med sier færer, til ad fiňa Tungl-Komur, og imsa Tijma Arsens; Edur og so fyrer þa Grein, ad lærder Meň skrifa, ad Stiornu-Meistararner, og hiner hellstu i Borgiňe Alexandria, hafe sendt fordum til Romveria eitt silfur Spialld, med forgilltu Gillinitale. Þessar Gillinitolur 19. til samans, eiga ad merkia og sijna 19. Tunglalldar aar, sem koma hvert epter annad, so sem aadur er sagt; Þvi þeir aa fyrre Olldunum, sem voru forfarner i Stiornu-List, hielldu ad Tungl kveiktest ad 19. Aarum lidnum, i sama Tijmans Punct og aadur fyrer 19. Aarum. Eň þeir sijdare Stiornu-Vitringar hafa funded, ad Tungl kveiktest 1re. Stundu og her um 27. Min.

Min. fyrre (at Deige edur Nottu) þegar Olldiñ er liden, hellduren þa hun byriadest. Mætte einhver ætla, ad þad være ecke so hægt ad vita, hvert ad være Aar Tunglalldar, edur Gillinital, at sierhveriu þvi Aare, sem yfer hañ kemur; Eñ þad er alhægt fyrer hvern eiñ, sem nockra giætne hefur at Søkunum, og er einusiñe bwen ad vita, hver Vetur Alldar yfer stande; Þvi eiñ kemur epter añañ, þar til Olldiñ er komin i kring.

Til Dæmis.

Yferstandande Aar 1737. er hid 9da Tunglalldar Ar, og þeß vegna Gillinitaled og so 9. Ad aare komanda 1738. verdur þad, ef Gud lofar, 10. og Aarenu þar epter 1739. 11. Og so fiolga Tunglalldar Aren alltid meir og meir, epter þvi sem Artal Christi fiolgar, þar til Ollden

er

er ƿte Ao. 1747. Byriast þa eñur aptur 1748. og so framvegis, so leinge sem Gud hefur þolinmæde yfer þeß- um Heime. Þetta kañ hver eiñ ad taka i akt, sem Fingra Riimed vill brƿka sier til Nytsemdar, og þarf honum þvi alldrei ad slaa feil, hver Wetur Tunglalldar sie, aa þvi og þvi Are. Eñ i fall, ad nockur kuñe ad vera so gleimeñ, ad hañ mune ecke hver ad sie Wetur Tunglalldar, nær hañ huxar ecke epter þvi um heillt edur haalft Mißere, sem honum hef- ur sagt vered; Eda hañ vill kañske grenslast epter, hvert verda mune Gillinitaled, aa epterkomande Tim- um, ad margra Ara Freste, þa vil eg syna her þad Medal, sem aller kuña ad brƿka, til ad fiña Gillinital, bæde aa nærverande, og lika epterkoman- de Tima: Er þad uppdregin Hond, med sijnu Toluletre aa Fingrunum, sem epter fylger. Ut-

1.
1720.
2.
1740.
3.
1760.
4.
1780.
5.
1800.
6.
1820.
7.
1840.
8.
1860.
9.
1880.
10.
1900.
11.
1920.
12.
1940.
13.
1960.
14.
1980.
15.
2000.
16.
2020.
17.
2040.
18.
2060.
19.
2080.
X.

Utskijring þeß, sem Hondin med sier ber.

Her sier þu, miñ Vin, fiorar Fingur þeirrar vinstre Handar, med Rotunum hvers þeirra under, og Ulflids-Bodvunum þar upp fra, settar med Tolum, sem standa a 19. Stødum, adrar stærre under, adrar Miñe fyrer ofan: Teikna hverutveggiu, Ar, bæde yferstandande Alldar og lika þeirra, sem epter koma: Tolustafurin 1. sem situr fremst a Gom Wisefingursens, merker þad fyrsta Ar i hverium 20. 2. þar uppfra, a sama Fingre, añad: 3. þad þridia; og so þijder hver Talan epter adra, so mørg Ar, um alla uñ lidna Tijma, fra Ao. 1700. og epterkomande, allt til 2080. sem þær hafa Fiolldan i sier, til þeß 19. eru komner, er standa a Root Litlafingurs.

Sid-

Sidan er viked aptur a Goom Viisefingurs, þar standa 1720. a Midlid 1740. a Efstalid 1760. a Rooteñe 1780. a Wedvanum 1800. Þadañ lijta Meñ a Goom Laangafingurs, hvar ed standa 1820. og so lid af lid, Fingur epter Fingur, þar til komed er a Root Litla Fingurs; þar standa 19. yfer 2080. Eñ i Midium Lofanum X. Nu vil eg sijna, hvernin þessar fiogra Fingra Tølur eiga ad brwkast til ad finna Gillinitalid a hveriu Are, fra 1700. allt til 2080. og jafnvel leingur. Kañ þad audvelldlega ad ske og þad i snøggvu Bragde; Þvi so miked sem ahrærer þær smærre Tølur, sem standa yfer hinum stærre, þa giøre eg ecke añad, eñ legg X. sem eru i Loofanum, vid hveria eina; Summan, sem þar af giørest i hvert siñ, sijner Gillinitaled a hveriu Are;

Eñ

Eñ verde Summan meire eñ 19. þar skal kasta i burt 19. Það sem þa verdur epter er Tungl-Alldar Ared.

Til Dæmis.

Eg vil vita hver Wetur Tungl-alldar hefur vered Ao. 1701. I. sem stendur fremst at Góm Viisefingurs, lagdur vid X. i Loofanum, giorer 11. þeß vegna var Ellefte Vetur Tungl-alldar Ao. 1701. Sama er Adferd-in at hinum Arunum, sem epter koma, allt til 19. Jeg legg X. vid hveria eina Tolu, og ef Summan verdur meire eñ 19. þa kasta eg 19. i burt, eins og aadur er sagt. Exempl um þar uppa. Jeg vil vita hvert vered hefur aar Tunglalldar Ao. 1718. 18. sem standa at effsta Lid Litlafingurs uppyfer 2060. og X. i Loofanum, giora 28. 19. kasta eg i burtu, og verda þa epter 9. sem merkia Ar Tunglalldar 1718.

Nu

Nu viik eg leingra fram̃ epter Olldeñe, og vil vita hver ad sie Vetur Tunglalldar 1720. 1740. 1760, og so fram̃vegis, allt ad 2080. Giore þvi ecke annad, eñ legg þa Tolu, sem stendur einstok yfer þeirre stærre Tolu saman vid X. i Loofanum, Summan syner Tunglalldar Ared, eins og til forna

Til Dæmis.

Vilie Meñ vita hver ad sie Vetur Tunglalldar 1720. I. sem stendur uppyfer þeirre Tolu, og X. i Loofanum, giora II. sem syna Tunglalldar æred. 1720.

Añad Dæme.

Einhver kañ ad spyria, hver Vetur Tunglalldar mune verda. 1780. Uppyfer þessare Tolu, æ Rot Viisfingurs, standa. 4. Þeir lagder vid X. syna 14da Vetur Tunglalldar Ao. 1780.

Þridia Dæme.

Hver mun verda Vetur Tunglalldar Ao. 2020. þa Tolu sie eg a Goom Litlafingurs, upp yfer hene standa 16. þeir lagder vid X. giora 26. og nær eg kasta burtu 19. verda epter 7. sem merkia Ar Tunglalldar 2020.

Nu er eñ framar athugande, ad þegar kemur ad þeim Arum, sem falla a millum Tugaña (Tug kalla eg her 20. þo þad Ord merke añars ecke utan 10.) so sem 1721. 1722. 1723. og öñur þvilik, þa tel eg lidena fra 20. 40. 60. 80. ꝛc. hvern epter añañ, og nær eg kem a þañ Liden, a hveríum Artaled endast, þa giæte eg ad þeirre litlu Tolu, sem stendur uppyfer, og legg X. vid hana, og þad er Tunglalldar Veturen a þvi Are, þetta er audskiled af Dæmunum, sem epter koma.

I, Ex-

1. Exemplum.

Hver mun hafa vered Vetur i Tunglølld 1724? Eg tel fra 1720. fioora Lide, og lende a Vødvanum uppundan Viisefingre, þar standa 5. 5. og X. giøra 15da Vetur Tunglalld-ar 1724.

2. Exemplum.

Jeg vil vita, hver ad sie Vetur Tunglalldar nu i Ar 1737. Tel þvi fra 1720. eins og aadur 17. og lende a effsta Lid Litlafingurs; Þar standa 18. Þeir og X. giøra 28. og nær eg hefe kastad i burtu 19. verda epter 9. sem er Vetur Tunglalld-ar nu i Aar.

3. Exemplum.

Hver mun verda Vetur Tunglalld-ar Ao. 1786? Fra 1780. þeim næsta Tug fyrer framan Aartaled, tel eg 6. og lende a Vødvanum uppund-

an Laungafingre; Þar standa 10. þeir lagder vid X. i Loofanum, giöra 20. Kasta þvi i burtu 19. verdur epter 1. sem merkir fyrsta Vetur Tunglalldar, Ao. 1786.

4. Exemplum.

Einhver spyr epter, hver verda mune Vetur Tunglalldar Ao. 1951. Sa næste Tugur fyrer framan 1951. ad Hendiñe er 1940. sem stendur ad Midlid Grædefingurs.

Þadañ tel eg 11. Og med þvi Hondin hrockur ecke til, byria eg aptur i Upphafe heñar, og lende med 11. ad Root Visefingurs: Þar standa 4. Þeir lagder vid X. giora 14. og syna þad, ad Ao. 1951. verdur 14de Vetur Tunglalldar.

Kalla eg nu ænægianlega syndt, med Reglum og Epterdæmum, hvernin Meñ kuñe, af þessare uppdregnu

Hond

Hønd ad vita, hver ad sie Vetur Tunglalldar, a sierhveriu Aare, allt til 2099.

Þegar þu, kiære Vin, ert nu bwẽ ad giøra þier þeñan Lærdom so kuñugañ, ad þu getur funded, vidstødulaust, Vetur Tunglalldar, um sagdan Tijma; fyrer Leidarviiser þeirrar uppdregnu Handar, þa hiyt ur þu smaasaman, ad venia þig af heñar Briooſtum, og fiña Tunglalldar Aren utanbookar, af þiñe eigen Hende, nær þu retter hana fram, og þijnu eigen Briooste, og nema þetta komest i Verk, med sagdre Adferd, kolla eg Fingra-Rijmed hafe aungva Yferburde fram yfer almeñeleg Booka-Riim; þvi þad er litils verdt i Ydkun þessarar Konstar, ad verda alltid ad haanga af Bookeñe, eda þurfa ad griipa til Utvortis Medala, i bland hverra teliast

maa Peñeñ og Kriiteñ, til ad wtreikna Tima Kyrkiu-Aarsens; So ad þeir, sem ecke eru ferdugre en so, þa maa þad rettelega um þa segiast, ad blindur sie booklaus Madur.

Nu so þu verder ecke, mitt Barn, i þeirra Tolu, þa skalltu venia þig vid smaam saman, ad finna Tunglaldar Aaren i Huga þinum, einasta med þad slag, ad þu horfer aa þiina framretta vinstre Hond, og lææter Fingurnar og Fingra-Lidena, med Rotunum og Bodvunum, miña þig aa allt þetta, sem hingad til hefur sagt vered.

Og so ad Næmed kuñe ad falla þeß lettara, þa hef eg odruvis nidur radad Tolunum aa Fingra-Lidena, eñ Gaspar Schottus fordum giort hefur, i sijnu Organo Mathematico: Hañ brwkar Þumalfingureñ, aasamt med hinum fioorum, til ad fiña

Tungl-

Tunglalldar Aareñ, og verdur þvi Nidurradan Tolumar, med soddan Moote, laangtum torvelldare ad muna, þeß vegna, ad Þumalfingureñ kañ ecke ad lena nema þriw Tolu-Sæte, hiner fiogur, og 5. med Vodvunum; Eñ eg hefe so nidur-sett, ad hver Fingur skule hafa i sier med Rootunum og Ulflids-Vodvunum 5. Tolu-Sæte, bætast so vid, aa hverium Lid epter añan 20. Aar, so hver Fingur getur þa siint Gillinitaled i 100. Aar. 20, sem eru yfer Hundrad og Þusund, standa alltid i þessum Handar Uppdrætte, aa fremsta Lid hvers Fingurs, 40. aa Midlid, 60. aa efsta Lid, 80. aa Rootunum, eñ Hundruden aa Vodvunum.

Þetta er audvelldt ad muna, þegar Madur horfer aa Hendena framretta, og Fingra Lidena: Eñ slaae honum feil, þarf hañ ecke añad ad

giora, eñ telia af Soom Viiſefingurs, og uppepter Aldunum at hverium Fingre 1, 2, 3. ꝛc. Item 20, 40. 60. ꝛc.

Til Dæmis.

Jeg vil vita hver Vetur Tunglalldar verda mune Ao. 1860. 1800. ſtanda at Bodva uppundan Viiſefingre (þvi oll Hundruden eru her upp leingſt; þar fyrer reñe eg Auga til Laungafingurs, þar eru 20. fram leingſt, 40. at Midlid, 60. at effſta Lid og þar uppyfer eru 8. þeir med X. giora 18da Ar Tunglalldar Ao. 1860.

Muner þu ecke miñe Toluna, ſem ſtendur yfer þeirre ſem er ſtærre, þa tel fra Upphafe Viiſefingurs, og verda þa 8. at effſta Lid Laungafingurs. So vantar þa ecke neitt añad eñ Ydkunena, til þeß, ad þu geter ſtrax uppa Timañ vitad, hver ad
ſie

sie Vetur Tunglalldar a hveriu Aare.

Fleire Atferder kuña ad brwkast eñ þesse, til ad fiña Gillinital arlega; Eñ eg helld þad ecke neitt betra, ad syna þær her, þvi þar med yrde Skrifed bæde oflaangt, og lika kiñe soddan ad giøra Travala þeim sem læra villde, ef hañ tæke sier fyrer ad briota Heilan i margslags Reglum, yrde so kañske ecke ferdugur i neiñe, þegar a þyrfte ad hallda.

Þeß verd eg þo ad geta, ef einhver vill gaanga leingra fram epter Olldunum, til ad fiña Gillinital, eñ Honden tilviisar, þa kañ honum þad vel ad luckast, epter heñar Anleidingu. Þvi vilie hañ tekia Aareñ a mille Tugaña, þa merker hver fyrste Lidur, sem epter kemur, hvert fyrsta Aar fra næst fyrerfarande Lid; hver añar, añad Aar, hver þridie, þridia 2c. D 5 Eñ

Eñ þa taled er Tuqum saman, þa merker fyrste Lidurenn 20. añar 40. þridie 60. fioorde 80. fimte 100. Og hver tiunde Lidur, ef taled er yferum þvera Hondena, merker Þusund.

Til Dæmis.

Jeg vil vita hvert Aar Tunglalldar verda mune Ao. 2100. 2000. standa a Vodva Baugfingurs, þadan tel eg 5. Tolu-Sæte, og lende a Goom Viisefingurs, og med þvi þar er 1. þa bæte eg honum vid X. og sege, ad Ao. 2100. verde 11te Vetur Tunglalldar. Þadañ tel eg 5. Lide, og lende a Goom Langafingurs, þar standa 6. þeir lagder vid X. syna 16da Vetur Tunglalldar Ao. 2200. sama Adferd er um hin oñur.

Vilie Madur fiña Gillinitaled Ao. 3000. þa skal hañ telia 10. Toluſæte fra 2000. Ecke ofañ epter Lidunum, helldur yferum þvera Hondena, og

og taka til at fremsta Lid Visifingurs, þvi 2000. er i sijdasta Handareñar Tolu-Sæte, yferum þvert, so lender hañ at þridia Tolu sæte Langafingurs, þar standa 8. þeir lagder vid X. giora 18. Gillinitaled Ao. 3000. Ef Verolldeñ stæde so leinge.

Nu so ad þetta, sem her hefur sidast vered uñtalad, kuñe ad verda þeß skilianlegra fyrer þeim sem les, og hañ gete proofad sialfs siins Atburde i þvi, ad fiña Gillinitaled, at þeim Timum sem koma kuña epter nockur Hundrud Aar, þa set eg her eina adra Hond, vid hveria hañ mæ bera samañ siina Ydne Hugarens, i sogdu Verke, og leidretta so siin Feil, ef honum skiatlar

1. 2100
6. 2200
11. 2300
16. 2400
2. 2120
7. 2220
12. 2320
17. 2420
3. 2140
8. 2240
13. 2340
18. 2440
4. 2160.
9. 2260.
14 2360.
19 2460.
X
5. 2180.
10. 2280.
15. 2380.

Articule. 2.

Um Tungls-Termin, edur Tølu-Ord Gillinitalsens.

Hingadtil hefur vered kendt, hvernin þeir skilldu fiña Vetur Tungl-alldar, sem vilia hafa Fingra-Rijmed um Hønd. Nu filger epter, ad leida fyrer Siooner Medaled, fyrer hvert ad nijtt Tungl kañ ad fiñast, i hverium Maanude.

Þar til hafa þeir fordum Daga brwkad 19. Latinsk Tolu-Ord, er merkt hafa 19. Aara Gillinitølur, so hlioodande :

3 11 19 8 16
Ter-nus, Ud-en, Nod, Oct-o, Sed,
5 13 2 10
Qvin-qve, Tred, Amb-o, Dec-em,
18 7 15 4
Doc, Sep-tem, Qvind, Qvat-er,
12 1 6 17 6
Dud, Jot-a, Nov-em, Sept, V-i,
14
Qvard,

Med þessum 19. Toluordum, hafa þeir viliad syna Sæte Gillinitalsens, i Book-Riimenu, og sidan, epter þad þeir fundu uppaa Dactylismum, gefa til kiña, hvar þad ætte ad standa aa Fingra Lidunum.

Eñ med þvi vier erum nu ad semia eitt Islendskt Fingra-Riim, i staden fyrer þad Latinska, þa vilium vier brwka Islendsk Toluord, so sem Gillinital, til ad kiña Tungls Utsprungu aa Fingrunum, med þvi þad er hægra fyrer Folk her i Lande, ad nema þad Islendska. Tolu-orden hlioda þañig:

14 Fiort, 3 Þrid-je, 11 Ell-eft, 19 Niit, 8 Att-a,
16 Sext, 5 Fim-te, 13 Þrett, 2 Añ-ar, 10 Tii-u,
18 Aat, 7 Siø-und, 15 Fimt, 4 Fiord-e, 12 Tolf,
1 Fyr-ste, 9 Nii-u, 17 Seyt, 6 Siøtt-e.

Siin-

Siịner her Talan yfer Atkvædunum, hvad sierhvert hefur ad merkia: Og hlijtur Madur ad kuña þesse Toluord reipreñande, uppa sijnar tiju Fingur, so hañ þurfe ecke neitt ad huxa epter Ordunum, þegar hañ er ad fæ ra sier þau i Nyt. Hañ skal og vita, ad i þessare Tolu-Rod, svarar eitt Atqvæde hverium Deige.

Articule 3.

Um Nidur-Radan Gillinitalsens a Fingrunum.

Nu heyrer til ad syna, hvernen þetta Tungls-Termin, edur Gillinital, skal a Fingra Lidunum standa: Meñ þyrftu ecke ad brwka sagda Atferd, ef þeir minde alltid, a hverium Lidum Fingraña Gillitolurnar hefdu sitt Sæte: Eru þvi Tolu-Orden hugfest og brwkud, einasta til þeß, ad styrkia Miñed; Og eru soleidis nidursett, sem her-
grein-

greiner, ſitt Atkvæde at hverium Lid og Hnwa.

Fiort, effſta Lid Midfingurs iñ-añhandar, Þrid- at Midlid, je at fremſta Lid, Ell- at Toppinum, eft at fremſta Hnwa utanhandar Niit-at Midhnwa, Att- at effſta Hnwa, -a at effſta Lid Baug-Fingurs, Sext at Midlid, Fim- at fremſta Lid, -te at Toppinum, Þrett at fremſta Hnwa, Añ- at Midhnwa, -ar at effſta Hnwa. Tij- at effſta Lid Litlafingurs, -u at Midlid, Aat at fremſta Lid, Siø- at Toppinum, -und at fremſta Hnwa. Fimt at Midhnwa. Fioord- at effſta Hnwa, -e at fremra Lid Þumalfingurs Tolf at efra Lid. Fyrſt- at effſta Lid Viiſe-fingurs, -e at Midlid, Nii- at fremſta L. -u at Toppinum, Sext at fremſta Hnwa, Siøtt- at Midhnwa, -e at effſta Hnwa. Þetta allt kañ nu lioos-legar ad ſiaaſt af þeirre uppdregnu Hønd ſem her næſt filger. Art,

u, El- ke, Sio-

Nij=
je,
Fim=
Ät,
e,
Prid-
Sext,
u,
e,
Frist
Fiort,
u,
Tij=
Tolf

Art. 4.

Adferdeñ ad fiña nytt Tungl i hveriuin Mœnude, epter œdur framsettum Gillinitals-ordum.

Ameðan þad latinska Fingra-Riim var almennelega um Hend haft her i Lande, brwkuðust styrd og næsta o-þijðleg Vers, ecke einasta til ad fiña Messudaga, helldur og eirneñ Tungl-komur i sierhverium Mœnude: Upphaf þeß fyrsta i Januario var þetta: Cisio, Janus, Epi &c. J Februario: Bri, pur, Blasus &c. og so i hverium Mœnude þar epter i vidlikan Mœta.

J þessum Versum voru viß Agrip edur Atqvæde, sett i hverium Mœnude, so hlioodande:

Decemb.	Januarii	Februarii	Martii	Aprilis	Maji	Junii	Julii
Syl,	le,	in,	ni,	qve,	num,	jo,	jau,

Bart,

Aug. Sept. Oct. Nov. Dec.
Bart, Mau, Dinqvoqve, li, de.

Þesse Atqvæde voru merkt med stærre Stofum, og ættu ad viisa til þeß i hverium Mænude, ad þar skillde byria ad telia til Tunglskveikingar i þeim Mænude, sem næst epter kom; Oll þesse Vers hlaut sa ad kuña reipreñande fyrer utan, sem Fingra-Riimed villde brwka.

Nu mætte þad reiknast Ofotlun fyrer Leikmeñ og Bændur, ad læra fyrer utan soddan Barbariskar Þulur; Þar fyrer hef eg sett i Stadeñ fyrer þau latinsku Vers, 12. Viisur Islendskar, sem eru skrifadar her ad framañ i Riimstocknum; Þar sierhver Viisa filger siinum Mænude.

Viisurnar hafa i sier, hver ein, so morg Atqvæde, sem Dagarner eru i hverium Mænude, og byriast

at somu Bookstofum og þeir, og i þvi eru þær og so hagkvæmare en Romverſku Versen.

Þær geta um alla þa Messudaga, til hverra Tijmarner eru hellst talder her i Lande. J þeim eru 12. Atqvæde edur Aagrip sett i hverium Maanude, med Stærre Stefum, sem kuña ad brwkast, eins og þau Latinsku fyrrum, ad fiña Tungl-Komur.

Til Dæmis.

Vilie eg fiña Tungls Utsprungu i Januario, fyrsta Vetur Alldar, þa set eg fyrst at effsta og Midlid Viisefingurs þesse tvø sidustu Atqvæde i Decembri; OG MANN. Sidan tek eg Upphafed at Januarii Viisu, og segie at fremsta Lid Viisefingurs Aar, nijtt at Toppinum, hoof at fremsta Hnwa, Ja- at Midhnwa, -nus at effsta Hnwa. Sid-

Sidan vik eg aptur iñanꜳ Midfingur og les ſo Viiſuna til Enda, Lid epter Lid, Fingur epter Fingur, þar til eg kemſt med Orded GUD, þaungad ſem Gillinitaled ſtendur, ꜳ effſta Lid Viiſefingurs, og er þad 29de Lidur, ſiñ Lidur fyrer hvern Dag Mꜳnadarens, þvi eg hoof Viiſuna ꜳ fremſta Lid Viiſefingurs; og med ſama ſlag ma brwka allar 12. Viiſur Mꜳnadaña; þvi Atqvæded, ꜳ hveriu byria ſkal ad telia til Tunglſens; i þeim Mꜳnude, ſem epterkemur, er adgreint frꜳ hinum ødrum med ſtooru letre: J Januario er Orded GUD, J Februario HLAUT, og ſo ſitt i hverium, ſem epterkoma.

Nu hefur mier þott þeſſe Atferd laungſom, og nockud leidenleg; þar fyrer er tilætlad, ad Tunglkomurnar

at ſkule ſiñaſt, med þad ſlag, ſem nu miun eg greina.

Þegar eg ſer ad leita ad Nyu Tungle i ſierhverium Manude, epter Tøluordum Gillinitalſens, ſo niðurſettum a Lidamootunum, ſem Fyrerſkriften og uppdreigeñ Hond Art.3.p.88.89. tilviiſar; Þa ſleppe eg tveimur Lidum a Viiſeſingre, fyrer Januarium, þremur, a ſama Fingre fyrer Februarium; Tveimur fyrer Martium; Þremur fyrer Aprilem; Fiorum fyrer Majum; Fiñ fyrer Junium; Sex fyrer Julium; Sio fyrer Auguſtum; Atta fyrer Septembrem; Niju fyrer Octobrem; Tiju fyrer Novembrem og Elleſu fyrer Decembrem, (þad eru alls ſio Lider Viiſeſingurs og fiorer Lider Midſingurs med Toppinum, þvi hañ reiknaſt alltid fyrer eiñ Lid.)

Nu ſo ad þeſſe Fyrerſkrift, um

Undanfellingu Lidaña, at Viisefingre og Laangafingre, kuñe helldur ad festast i Miñe, þar er tilætlad, ad þriaar epterfilgiande Viisur skule læraft vel fyrer utan.

Jan og Mars tvo felldu fra;
 J Feb og April þremur gleim;
Majus fioora missa maa,
 Mun þa Talid komaft Heim.
Fiiñ Junius siniar señ;
 Sex Julius lausa gaf;
Sio Augustus saknar eñ,
 So telst Viisefingur af.
Atta Septemb. aa burt fær;
 Octob. niju, minst þeß hier;
Tiju Novemb. Lide liær;
 Liet Ellefu December.

Ad þessum Grundvelle logdum, vil eg syna med Epterdæmum, hvernen nytt Tungl skal fiñast i hverium Maanude.

1. Epterdæme.

Jeg vil vita nær Tungl springur ut i Januario, fyrsta Vetur Alldar. Nidurradan Gillinitalsens at Lidunum, er eg bwen̄ aadur ad sijna, Art. 3. p. 87-89. bæde med Fyrerskrifteñe og Handareñar uppmaalan. Þar fyrer nær eg fer ad higgia ad, at hverium Lid Gillinitaled 1. stande, þa fiñ eg, ad þad situr at efsta Lid Viisefingurs iñañ Handar; Þar fyrer sleppe eg tveimur þeim efstu Lidum þeß Fingurs fyrer Januarium, og tek til ad telia 1. at fremsta Lid, 2. at Toppinum, 3. at fremsta Hnwa, 4. at Mid Hn. 5. at efsta Hn. 6. at efsta Lid Midfingurs iñan handar, 7. at Midlid, 8. at fremsta Lid. 9. at Toppinum. 10. at fremsta Hnw. 11. at mid Hnwa. 12. at efst. Hn. 13. at efsta Lid Baugfingurs. 14. at Midlid. 15. at fremsta L. 16. at Topp-

Toppinum. 17. a fremsta Hnwa. 18. a m. H. 19. a efst. H. 20. a efsta Lid litla Fingurs. 21. a m. L. 22. a frem. L. 23. a Toppinum. 24. a fremsta Hn. 25. a m. H. 26. a efsta Hnwa Litlafingurs. Padañ vik eg yfer a fremra Lid Þumalfingurs med 27. 28. a hañs efra Lid, og sijdan 29. a efsta Lid Viisefingurs Jñañhandar, hvar eg hafde adur funded Gillinitaled 1. standa. Þar fyrer kemur Tungl 29. Jan. þegar Gillinitaled er 1. edur fyrsta Vetur Alldar.

2. Epterdæme.

Jeg vil vita, nær Tungl kemur i Febr. annañ Vetur Tungl-alldar. Ef eg man ecke a hverium Fingurs Lid Gillinitaled 2. stendur, þa les eg Tungls Termined, edur Gillinitals Ordin uppa Fingurnar, og nær eg tek til þeß a efsta Lid Midfingurs,

so

so sem fyrre, formerke eg, ad þad stendur a Midhnwa Baugfingurs utan Handar, hvad eg læt mier ecke wr Minne falla; Sleppe so þremur Lidum þeim fyrstu a Wiisefingre, med þvi Februarius a i Hlut, og tek til ad telia 1. a Toppinum 2. 3. 4. a Hnwunum. Sidan tel eg alla Lide a Midfingre, og so framvegis, þar til eg kem a Midhnwa Baugfingurs, þad eru alls 17. Lider. Þar fyrer kemur Tungled 17. Febr. þegar Gill. Taled er 2.

3. Dæme.

Mier er Hugur a ad ransaka nær Tungl hefur komed i Martio A. 1712. 3. Vetur Tungl-alldar. Fer þvi ad higgia ad, epter þvi sem Tungls Termined viisar til, a hverium Fingurs Lid Gillinitaled 3. hafe sitt Sæte; Finn eg strax, þad er Midlidur Laanga-Fingurs. Sleppe þvi tveimur Lidum

a

at Viisefingre, handa Martio, eru epter 5. 6. og 7. at Midlid Midfingurs; Þar fyrer hefur Tungled sprwnged wt, epter Midhlaupe Himintunglanna 7. Martii A. 1712. Eins lijka endrar nær, þegar Gillinitaled er 3.

4. Dæme.

Jeg vil hyggia ad, at hverium Dege Aprilis Tungl kveikest 4da Vetur Alldar. Fer þvi ad lesa Tungls Termined, edur Gillinitals Adkvædin, at efsta Lid Midfingurs, sem vant er; og sege, Siort at efsta Lid, Þrid- at Midl. -je at fremsta Lid, Ell- at Toppinum, -eft at fremsta Hnwa, Nijt at m. Hn. Att- at efst. H. -a at efsta Lid Baugfingurs, Sext at Midlid, Fim- at fr. Lid, -te at Toppinum, Þrett- at fremsta Hnwa, Asi- at m. Hn. -ar at efst. H. Tij- at efsta Lid Litlafing. -und at Midlid, Aat

a fr. L. Sig: a Toppinum, und a fremst. Hnwa, Fimt a m. H. Fioord: a effta Hn. sem merker Gill. Taled 4. hvert eg villde fiña, þad hefur þar Sæte æ og jafnan; Sleppe eg so þremur Lidum a Viisefingre, med þvi eg aſette ad fiña Tungls Utsprungu Dageñ i Aprili, og tek til ad telia a Topp Viisefingursens 1. 2. 3. 4. a Hnwunum 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. a Midfingurs Lidamootum 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. a Baugfingre utañ og iñañ 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. a ollum Litla-fingrenum, og med þvi eg lende nu med 25. a hañs effta Hnwa a Gill. Talinu 4. þa segie eg, ad Tungl kveikest 25. Aprilis, þegar Gill. Taled er 4.

5. Dæme.

Eñ er mier til Siñis ad vita, uppa hvern Dag Maji Manadar Tungls Kveiking fellur fimta Vetur Alldar.

Jeg

Jeg þarf ecke ad leida optar Lesarannum fyrer Siooner, hvernin Madur skal lesa Tungls Termined aa Fingrunum, so hañ vite, hvar Gillinitaled stendur, þvi þad maa noogsamlega siaast af Tungl-Hendeñe, sem her fyrer framan er uppdreigin, og lijka skiliast af mijnum Fyrer-sognum. Gef mig þvi einasta til ad telia Lidena aa Fingrunum, allt ad Gillinitalinu, nær eg hefe aadur sleppt 4. aa Viise-Fingre fyrer Majum, og sege 1. aa fremsta Hnwa Viise-fingurs, og so framvegis, þar til eg kemst med 13. þaangad sem Gillinitaled 5. hefur sitt Sæte, aa fremsta Lid Baug-fingurs iñañ handar. Þar segie eg, ad Tungl kveikest 13. Maji, þegar Gill. taled er 5.

6. Dæme.

Nær mun Tungl hafa komed i Junio A. 1734. siotta Vetur Tungl-

 Alldar?

Alldar? Epter Nidurradan Gillinitalsens a Fingra-lidunum siñ eg, ad Gillinitaled 6. situr a Midhnwa Viise-fingurs utanhandar, þar fyrer þegar eg sleppe 5. Lidum a sama Fingre fyrer Junium, þa verdur Tungls Utsprungañ þañ 1. Junii. Þvi alltijd, þegar bwed er ad sleppa Lidunum so og so morgum, sem Forskrifteñ segier, þa fer eg strax ad telia þeß Maanadar Daga, a hverium jeg vil finna Nyed.

7. Dæme.

Eñ framar ad syna þad, ad mijnar Reglur, til ad fiña nytt Tungl i einhverium Maanude, sieu a goodum Grundvelle bygdar, þa vil eg higgia ad, a hverium Degie Julii Maanadar þær segia Tungl kveikest siøunda Vetur Tungl-Alldar. Gillinitaled 7. situr a Topp Litla-Fingurs; þar fyrer, þegar eg hefe sleppt 6. Lidum

a

a Vijse-fingre, og fer ad telia 1. a hans effta Hnwa, þa kemst eg med 19. þangad sem Gillinitaled situr, segie þvi, ad Tungl kveikest 19. Julii, siøunda Vetur Alldar.

8. Dæme.

Fer eg enn leingra framm, og vil vita hvar Tungl kveikest i Augusto 8da Vetur alldar. Tungls-Termined syner mier, ad Gillinitaled sitie a effsta Hnwa Mid-fingurs: Þar fyrer, þegar eg hef sleppt øllum Lidum Vijse-fingurs 7. og fer ad telia a effsta Lid Mid-fingurs Augusti Daga, þa kemst eg med 7. a hans effsta Hnwa: Segie þess vegna, ad Tungl kveikest 7da Augusti a 8da Are Tungl-Alldar.

9. Dæme.

Nu a þessu Are 1737. er Gillinitaled 9. vil eg vita hvar Tungled mune koma i næstkomande Septembri.

Jeg sleppe øllum Viise-fingurs Lid-um, og eftta Lid Mid-fingurs; og fer ad telia a hans Midlid Daga Septembris þannig: 1.2.3.4.5.6. allt a eftta Hnwa þess sama Fingurs 7.8.9. 10.11.12.13. allt til efftaHnwaBaug-Fingurs, 7. Lider Litla-fingurs og 13. giøra 20. 21. a frenira Lid Þumal-fingurs. 22. a efra Lid. 23. a eftta Lid Viise-fingurs iñanhandar. 24. a M. L. 25. a fremsta Lid, sem er Sæte Gillinitalsens 9. Þar fyrer segie eg, ad Tungl mune kveikiast 25. næstkomande Septembris.

10. Dæme.

Nær mun Tungl kviikna i Octobri, ad Are komanda 10. Vetur Tungl Alldar. Jeg formerke af Stefiunum, ad Gillinitaled 10. sitia a eftta Lid Litla-fingurs: Þar fyrer, nær eg sleppe Viise-fingre, og tveimur Lid-um a Midfingre, alls 9. þa teliast

þadan

þadan 13. Lider, ad medreiknuduim
þeim, sem Gillinitaled situr aa. Segie
þvi, ad Tungl kveikest 13. Octobr.
ad Are komanda.

11. Dæme.

Ef einhver vill spyria nær Tungl
mune kvikna i Novembri 11ta Vet-
ur Tungl-Alldar, þaa sege eg þad
verde þañ fyrsta; med þvi Gillinital-
ed 11. situr aa Topp Midfingurs, so
sem Termined wtviisar. Nær eg
sleppe 10. Lidum ad framan, þaa byr-
ia eg ad telia Novembris Daga aa
Topppinum, verdur þeß vegna nytt
Tungl 1. Novembr. Ellefta Vetur
i Olld.

12. Dæme.

Ad sijdustu gyrner mig ad vita,
nær Tungl mune springa wt i De-
cembri, 12ta Vetur Alldar. Jeg tek
til, sem endrarnær, ad lesa Gillinitals
Ordeñ, og þaa eg hefe lesed þau, F ng-

ur epter Fingur, siñ eg um̃ siider, ad 12. standa a efra Lid Þumal-fingurs. Viit þvi aptur til ad telia Daga Decembris Manadar, og epter Fyrerskriftteñe, sleppe eg fyrer hañ 11. Lidum. Tek þvi til ad telia 1. Decembr. a fremsta Hnwa Mid-fingurs utañhandar, og so Lid af Lid, fæ eg 17. a efsta Hnwa Litla-fingurs. Viit þvi þadan yfer a Þum-al-fingur, og segie 18. a hañs fremra Lid, og 19. a þeim efra, hvar ad adur vard fyrer mier Gillinitaled 12. Slutta so þar af, ad Tungl kveikest 19. Decembris, 12ta Vetur Alldar.

NB.

Um̃ Auka-tungleñ fellur þesse Athuge.

Þridia og Siotta Vetur Alldar, kvikna Auka-tungl þañ 1. Octobris og Julii. Verdur þvi ad sleppa þaa einum færra eñ vant er, ef þau skulu fiñast;

finnast; Enn 11ta og 19da Vetur, koma þau seinast i Novembri og Decembri; Hin önnur þriu, eru Reglunne undergefenn.

Cap. III.

Um Hlaup-Aar og Alment-Aar.

Aller Computistæ plaga ad gefa Reglu, med hverre Menn kunne ad vita, hvört eitt Aar sie Hlaupaar edur alment Aar.

Enn þetta Fingra-Riim þarf henar aungrar vid; þvi Stefinn, sem eg hefe tilsett, med Samhendunum, eru so innrettud, ad þau syna þad lioosleg a, hvert Aared, sem vered er um ad spiszla, sie Hlaup-Aar eda alment Aar, og þad wt alla Soolarolld hina Minne, eina epter adra: Enn vilie nockur þar fyrer utan kunna ad greina Hlaupaar fra almennum

Aarum, þa þarf hañ ecke añad ad giøra, eñ kasta i burt af Aartalinu tveimur þeim fyrstu Tølum, sidan 20. og seinast 4. so opt sem hañ getur.

Verde þa ecke neitt epter, þa er þad Hlaupaar sem hañ hefur fyrer Sioonum; Eñ verde epter 1. 2. eda 3. þa er þad añadhvert Fyrsta, añad eda þridia alment Aar, epter Hlaupaar.

Til Dæmis.

Jeg vil vita, hvert Ared 1785. er, Hlaupaar, eda alment Aar. Þar fyrer kasta eg fyrst i burt 17. (tveimur þeim fyrstu Tølum) sidan fioorumsiñum 20. (edur 80.) og seinast 4. verdur epter 1. sem merker fyrsta alment Aar epter Hlaupaar.

Añad Dæme.

Mig gyrner ad vita, hvert Ared 1824 mune verda Hlaupaar eda alment Aar. Kasta þvi fyrst i burtu

18.

18. Sidan 20. og sijdast 4. verdur ecke neitt epter; Og þvi er greint Aar, Hlaupaar. Sama er Adferdin allstadar añarstadar.

Filger su Undañtekt og Athuge her med, so miked sem aahrærer Hundrudustu Aaren, ad þriw filgiast alltid ad almeñ, eñ þad fioorda hvert er Hlaupaar: Og er þad hægt ad vita, hver Hundrudustu Aareñ sieu Almeñ, og hver Hlaupaar. Þvi ef ecke Verdur neitt epter, þegar eg kasta 4. burt af tveimur þeim fyrstu Tølum i Aartalinu, þa er þad Hundradasta Aar Hlaupaar; Eñ ef 1. 2. eda 3. verda epter, þa eru þad Almeñ Aar.

Til Dæmis.

Jeg vil vita hvert Ared 1800. er Hlaupaar, edur Alment Aar. Kasta þvi i2burt fraa tveimur þeim fyrstu Tølum, fioorum siñum 4.

 (þad

(þad eru 16.) optar get eg þad ecke, verda epter tveir, þeß vegna er þad alment Aar.

Aptur vil eg vita, hvert Ared 2000. er Hlaupaar eda Alment Ar: Giore sem fyrre, kasta i burt 4. simsinnum, og verdur ecke neitt epter; Þar fyrer er þad Hlaupar.

Cap. IV.

Aunnur Gagnsemd Singra-Rijmsens.

Um Hræranlegar Arsens Hatijder.

Art. I.

Aunnur hin hellsta Gagnsemd Singra-Rijmsens, er, sem adur er sagt, ad finna hræranlegar Arsens Hatider, Nijuvikna-Fostu, Paaska, Hvijta-Sunnu, og þad fleira, sem þar med filger.

Tvennslags Grundvoll þurfa menn her

her til ad brwka; Sem er fyrst ad vita, hver Vetur sie Tunglalldar. Þar næst, Suñudags Bookstafur a Aare hveriu. Þad fyrra er lioost af þvi sem ædur er kent Cap. II, Art. I. pag. 69. seqq.

Um þad siþdara, vilium vier her nu Undervisun giora.

Þad hefur leinge Venia vered i Christneñe, medañ sa Gamle Stiill var i Bruke, einkum sidan su Nicæniska Raudstefna var hallden, Aarum epter Gudsburd, 325. ad fiña Sunnudags-Bookstaf af Soolarølld hiñe Gømlu, sem til þeirrar Nytsemdar var i Fyrstuñe uppfunden. Hun iñebatt i sier 28. Aar, þviad Hlaupaarsdagarner, sem heñe tilfiellu, giordu Siosiñum Umbreiting a Suñudags-Bookstafnum, so þeir komust ecke i kring, eda i sijna gømlu og rettu Rød apt-

ur,

ur, fyrr eñ ad lidnum 28. Aarum.
Eñ þegar Nye Stiill fyrst byr-iadest Ao. 1582. vard su Atferd mik-enpart løgd fyrer Odal hia þeim Catholisku, ad finna Suñudags-Bookstaf epter Soolarolld hinne Gømlu, sokum þeß, ad þa var su Umbreiting giord a Tiimatalenu, ad i Endingu hverra Hundrad-Aara þrisvarsinnum samfleitt, skillde Hlaupaars Degenum, sleppt verda; En fioorda hver Olld skillde alltid endast med Hlaupaare.
Epter þessare Raadstofun og Under-bwninge, var stiftud Ny Soolar-olld uppa 400. Aar, a mille hver-rar og hiñar gømlu, ad var stoor-mikell Mismunur, so nu er laangt-um torvelldara eñ adur, ad finna Suñudags-Bookstaf, einkum a Fingrunum, þvi þar sem øll hans Umbreiting hafde Enda, epter Gam-

la

la Stiil, ad lidnum hverium 28. Aarum, þar endast hun nu ecke, fyrr eñ 400. Aar eru liden: Eñ ad skilia þær Vanda-Reglur, sem þar til þena, og ad komast i gegnum þa ordugu Vege, sem Rijm-Meistarar hafa i þeim Sokum fyrerlagt, þad er ecke hverium einum Smælingia gefed. Eingvu ad sijdur, maa sa þo ecke þeß aan vera, sem vill brwka Fingra-Rijmed, ad geta funded Suñudags-Bookstafen, aa hveriu Aare, so hañ hafe hañ alltid i fersku Miñe, þegar aa þarf ad hallda, ecke sijdur eñ Tunglalldar Veturen; þvi þetta eru þær tvær Stittur, sem Kyrkiuaars Reikninguren, vidvikiande hræranlegum Haatidum Aarsens, er uppaa bigdur. Skal þvi fyrst þar um skrifa, hvernin ad Solar-Olld, sem Fingra-Rijmenu er þenañleg, samt heñar Ar, hvert fyrer sig, kuña funden ad verda.

Art.

Art. 2.

Underviisun um̃ Solar-Olld Nya Stiils, þaa Stærre og Minñe.

Meñ hliota endelega ad brwka eina 28. Ara-Olld i Fingra-Reikningenum, til ad finna Suñudags Bookstaf sierhvers Aars, eins og Venia hefur vered i Book-Riimenu alla Daga, æ medan Gamle Stiill var hafdur um̃ Hønd.

Eñ ad wtvelia henne þenañleg Takmork, og koma henne haglega fyrer, so hun verde Erfidenu til liettirs, og hver eiñ, sem vill, kuñe hana sier ad hagnyta, þad wtheimter stora Grandskigne, søkum Hlaup-aars Dagaña, sem þrisvarsiñum eru undañfellder æ sierhverium 400. Aara Tijma, og fyrer Skomu var æminst. Kalla eg þad nægia, ef ad greind Olld verdur so nidursett og skømtud, ad Meñ gete greiduglega Sunnudags-

Book-

Bookstaf af heñe funded; þvi þetta er einasta Gagnsemden, hvar fyrer hun hefur nockuru Tijma stiftud vered.

Nu so ad þetta kuñe ad komast i Verk, þaa verda Meñ fyrst, ad faa Þecking þar um, hverniñ Solar Olld hin stærre kañ ad fiñast, og hver ad sieu heñar Takmørk.

Art. 3.

Regla, ad finna Soolar-Olld hina Stærre.

Skiftu Aartale Christi hveriu sem fyrerfellur med 400. Eda ef þier þiker þad audvelldara, kastadu fiorum so opt burt sem þu gietur fraa tveimur þeim fyrstu Tølum, sem i þvi eru, þad sem epter verdur, eru Aar tiedrar Alldar, eñ verde ecke neitt epter, þaa er þad heñar sijdasta Aar.

1. Exemplum.

Eg vil vita, hvad mørg Aar mune verda

verda lideñ af Solar-Olld hinne Stærre A. 1860. kasta þvi fiorumsiñum 4. i burt fraa 1860. verda epter 260. sem eru heñar Aar. Adferd þesse kañ framar ad verda lioos, af þvi sem epterkemur.

2. Exemplum.

Hvad læangt mun vera lided aa 400. Ara Olldena A. 1600? Nær eg kasta burt fraa þessu Dato fioorum siñum fioorum, eda 16. þaa verdur ecke neitt epter, nema tvær Ciphrur, sem ecke gillda neitt einsamlar; þar fyrer hefur Aared 1600. vered seinasta Ar Alldariñar. Af þessu er audskiled, hver ad sieu Takmork þeirrar 400. Aara Alldar, sem nu stendur yfer; Hun nær fraa 1600. allt til 2000. inclusive, ef Gud vill so vera laata.

Framar er merkiande, ad þar þesse hin mikla Olld innebindur i sier 4ra Hundradz Flocka; þaa byriast hiñ

fyrste

fyrſte A. 1601. Añar 1701. Þridie 1801. Fiorde 1901. Sidañ hiñ fyrſte aptur A. 2001. Añar 2101. Og ſo med ſama ſlag framvegis, hver epter añañ, ad lidnu ſierhveriu Sæculo. Epter þvi ſem ſiaſt maa af þeirre uppdregnu Hønd, ſem kemur ſkoñu her epter

Art. 4.

Regla ad finna Soolar-Olld hina Minne af þeirre Stærre.

Þegar þu villt nu fiña Aar Soolar alldar hiñar Miñe, þa ſkalltu fyrſt kaſta i burtu tveimur þeim fyrſtu Toluſtøfum fra Aartale Chriſti, hyggia ſidan ad, hver Hundrads Flockur hiñar Stærre Alldar þad mune vera, ſem þa yferſtendur, hvert ſa Fyrſte, Añar, Þridie edur Fioorde; Sie þad ſa fyrſte, þa ſkallt þu leggia vid ſierhvert Aar hans, og þad ſem ſiendur yfer Høf-

de

de hønum ; (þad er, nærſt undan hønum geingur). 1. Vid Aar þeß Añars, og þad ſem yfer hans Hofde ſtendur 5. Vid Aar þeß Þridia, og þad Aar, ſem nærſt undan hønum geingur, 9. Vid Aar þeß fioorda, og þad ſem yfer hans Hofde ſtendur, 13. Verde þa Summan 28. eda miñe, þa er þad Soolar-ølld-en; En verde hun meire, þa kaſta i burt 28. ſo opt ſem þu getur, eda, hvad hægra er, (einkum þa Aaren eru ord-en mørg) 30. og bæt 2. vid Afgangin fyrer hveria 30. Summan er Soolarollden.

Dæme uppaa þañ fyrſta Hundrads-Flock, og Ared næſt fyrer-farande.

Hver mun vered hafa Vetur Soolaralldar Ao. 1662? Svar: 7de: Þvi þegar eg kaſta burt 16. og legg 1. vid Afgangin, þa verdur hañ 63. kaſta j ſidañ burt tviſvar ſiñum

30. Eñ legg 4. vid 3. siina 2. fyrer hveria 30. þa verda þad 7.

2. Dæme.

Jeg vil vita, hver vered mun hafa Vetur Soolaralldar Ao. 1600. sem geingur nærst undan þeim fyrsta Hundrads-Flock. Kasta þvi burtu 16. og set aptur 1. sem var Vetur Soolaralldar Ao. 1600.

Dæme uppaa yferstandande Seculum, og þad Aar, sem geingur nærst undan þvi.

Ef einhver kañ ad spyria hver vered mun hafa Vetur Soolaralldar Ao. 1700. er stendur nærst fyrer framan Aññan Hundrads-Flock þeirrar Stærre Soolaralldar, þa svarast: 5te: Þvi þegar eg kasta i burt 17. og legg 5. aptur, þa merkia þeir 5ta Vetur alldar Ao. 1700.

2. Dæme.

Hver mun vera Vetur Soolar Alldar

alldar nu i Aar 1737? Svar: 14de. Þvi þegar eg, ad burtkostudum tveimur þeim fyrstu Tolum (17.) legg 5. vid 37. þa verda þad 42. kasta sidan i burtu 30. eñ legg 2. aptur i staden vid Afgaangen 12. hverier ad giora 14. og merkia 14da Vetur Soolar-alldar, aa þessu Aare, sem nu yfer-stendur.

3. Dæme.

Jeg vil vita, hver verda mune Vetur Soolar-Alldar Ao. 1791. Sleppe þeß vegna 17. eñ legg 5. vid Resten, verda 96. Kasta so i burtu þrisvarsiñum 30. eñ bæte 6. geimdum vid 6. verda 12. er syna Vetur Soolar Alldar Ao. 1791.

Dæme, vidvikiande þeim þridia Hundrads Flocke, og þvi Aare, sem stendur framan vid Høfud hans.

Hver mun verda Vetur Alldar Ao.

Ao. 1800? Svar: 9de. Þvi ad burtkostudum 18. legg eg 9. til aptur, sem merkia 9da Aar Solar-Alldar A. 1800.

2. Dæme.

Þu villt vita, hver verda mune Vetur Soolar Alldar A. 1845. kastar þvi i burtu 18. og leggur 9. vid Resten, verda 54. Þar af dragast 30. verda epter 24. Þeir med 2. geimdum, giora 26. Vetur Alldar A. 1845.

Dæme uppaa hann fiorda Hundradz Flock, og þad Aar, sem geingur næst undan.

Ef einhver vill vita, hver verda mune Vetur Solar-alldar A. 1900. þaa maa hann kasta i burt 19. og setia aptur 13. sem merkia Vetur Solar-Alldar Ao. 1900.

2. Dæme.

Hver mun verda Vetur Alldar

Ao. 1919? Svar: 4de. Hvi þegar eg kasta i burtu 19. og bæte 13. vid Resten, þaa verda þad 32. Kasta sijdan i burtu 28. blifa epter 4. Vetur Soolar Alldar A. 1919.

3. Dæme.

Ef nockur gyrnest ad vita Vetur Solar-alldar A. 1999. þaa kaste hañ i burtu 19. tveimur þeim fyrstu Tölum, og legge 13. vid þad, sem epter blisfur, hverier ad giøra 112. Kaste sijdan i burtu þrisvar siñum 30. Eñ geime 6. i Huganum, hveria hañ skal leggia vid Resten 22. verda 28. Seinaste Vetur Solar Alldar A. 1999.

Art. 5.

Liosare Undervijsun um Rød Zundradz Flockanna, og þær Tølur, sem leggiast vid hvern eiñ.

Hingad til hefe eg giørt Undervijsun þar um: hvernin Madur skal fiña Vetur sierhverrar 28. Ara Alldar,

ar, wt alla þar Stærre Olld Nya Stiils. Eñ so ad Nod Hundradz-Flockaña og þeirra Adgreining, asamt Tolurnar, sem leggiast eiga vid hvert Aar, sem þeir iñe hallda, kunne Liooslegar ad siaast, eñ eg hef adur umgeted, þar sest her ein Hond, sem þad syner, so berlega, ad ecke verdur villt fared.

1.
2.
4.
3.
I.
5.
9.
13.
1600
1700
1800
1900
2000
2100
2200
2300
2400
2500
2600
2700
2800
2900
3000
3100

Utskijring Handareñar.

Tölurnar, sem standa æ nedstu Lidum Fingraña, og þeirra Rotum, merkia Aartal Christi. Þær sem standa æ Midlidunum 1.5.9.13. segia til þeß, hvad morgum Arum þurfe ad bæta vid hvern Hundradz Flock rett nidur undan þeim, so ad Solar Ølldensu miñe, med siñe Skerdingu æ Allda-Rotunum, kunne alltid ad syna Suñudags Bokstafen riktuglega, wt alla 400. Ara Olldena. Sæ fyrste Hundradz Flockur þeirrar alldar, byriast strax epter Artaled, æ Viise-fingrenum, eñ endast med Artale Læanga-fingurs.

Añar byriast strax epter Artal Læanga-fingurs, og endast med Artale Græde-fingurs.

Sæ þridie byriast strax epter Artal Græde-fingurs, og endast med Ar-

Artale Litla-fingurs, og þetta allt i somu Rodene, og yferum þvert.

Saa Fioorde byriast strax epter Artaled a Litlafingrenum, og endast med Artale Viise-fingurs i añare Rodene, og so framvegis. 4. sem standa a fremsta Lid Viise-fingurs, merkia þad, ad Artaled nidurundan þeim, ende alltid 400. Ara Olldena, og heñar fiorda Hundrads-Flock, med Hlaup-aare. Hinar Tolurnar 1. 2. 3. a fremstu Lidum Laanga-fingurs, Græde-fingurs og Litla-fingurs, syna þad, ad Areñ rett nidur undan þeim, enda þañ Fyrsta, Añañ og Þridia Hundradz-Flock Tetracosieteridis, med Almeñu Are.

Art. 6.

Ad finna Sunnudags-Bookstaf aarlega af Soolár Olld þeirre Minne.

Jeg maa vel segia um Suñudags-

Book-

Bookstafen, eins og eg hefe ađur sagt um̃ Tungl-Ölldena, ad þad er ecke einum heilvita Manne vorkennande, ad finna han̄ Aar epter Aar, þegar han̄ veit einn sin̄e hver han̄ er; So ad sá, sem Fingra-Rijms Konstena ydkar, kan̄ trautlega ad fara ã mis vid han̄: Vite han̄ hver han̄ er ã yfirstandande Are, þá veit han̄ og ein̄in hver han̄ mune verda ã þvi Are, sem epter kiemur? Þvi alldrei þarf annad ad giøra, ẽn ad taka han̄ sem nærstur er fyrer framan i Stafrofenu.

Til Dæmis.

Nu i Aar er Sunnudaags-Bokstafuren̄ F, þar fyrer hlijtur han̄ ad vera E ã epterkomande Are;

og D þar nærst, þvi E er nærst fyrer framan F, og D nærst fyrer framan E. Þad siest gior, þegar Stafrofed er lesed aptur aa bak aa þennañ Hætt: G, F, E, D, C, B, A. Og nær Hlaupaars-Dagureñ iñfellur, sem skedur fioorda hvert Aar, þaa verda alltijd tveir af þessu Stafroofe brwkader fyrer Sunnudags-Bokstafe, saa sijdar aa Arenu, sem fyrr stendur i Rodeñe.

Eñ vilier þu, miñ Vin, gætva upp Suñudags-Bookstaf þeß Ars, sem fyrer longu er umlided, eda koma mun aa seiñe Tijmum, þaa vil eg underviisa þier, hvernin þad kañ ad ske i snøggvu bragde, med 28. Ara Olld Solarennar, fyrer eitt vist Medal. Eñ aadur

eñ eg leide þad sama i Lioos, vyrdest mier naudsynlegt, ad setia bæde Solar Oldena og Suñudags Bookstafena heim fyrer Sioner, er þetta les, og þad aa uppdregnum Høndum, so hañ lære fyrst af hvilijkre Afmaalan, ad faa nockurt Skinbragd, aa þvi, hver Sunnudags-Bokstafur heyre til sierhverium Vetre Soolar-Alldar, hvert vera kañ Hlaupaar eda Alment Aar. Høndurnar fylgia aa epter.

4. E.
3. F.
2. G.
1 B.A.
8 G.
7. A.
6. B.
5. D.C.
12. B.
11. C.
10. D.
9. FE.
16. D.
15. E.
14. F.
13 A.G.

28.
C.
24.
A.
27.
D.
20.
F.
23.
B.
19.
G.
26.
E.
22.
C.
18.
A
17.
E.B.
21.
E.D.
25.
G.F.

Utskijring Handana.

Her maa nu sia 28. Ara Olld Nya Stiils, teicknada aa 7. Fingrum og Rootum vinstre og hægre Handar, item Sunudags Bokstafena under Tolunum, sem heyra til sierhverium Vetre: Merker 1. aa Root Viise-fingurs, fyrsta Ar Soolar Alldar, og tveir Bookstafer þar under B A, Hlaup-aar, so sem og allstadar aanarstadar aa Fingra-Rotunum. 2. aa effsta Lid Viise-fingurs, med Bookstafnum G under, merkia aanad Aar Alldar. 3. aa Midlid sama Fingurs, med F under, merkia þridia Aar Alldar. 4. aa fremsta Lid Viise-fingurs, med siinum Bookstaf E under, merker hid Fioorda Aar. 5. aa Root Laanga-fingurs, med 2. Bokstøfum, merkia Fimta Aar somu Alldar, og so hvad af hveriu upp epter

aa

a hverium Fingre, bæde vinstre og hægre Handar, so sem Tølurnar syna, allt þar til 28. koma til ad standa a fremsta Lid Lannga-Fingurs hægre Handar: Tveir Bookstafer standa alltijd a Root hvers Fingurs, sem votta Hlaup-areñ, eñ 1. a hverium hiña, bodande Almeñ Aar.

Nu þott þu kuñer vel ad hugfesta, hverniñ Soolar Alldar Areñ standa a Fingrum beggia Handaña, med þvi, ad Nidurradan þeirra og Lidaña styrker miog so Miñed i þeirre Grein; Samt mun þad veita bærgt, ad muna hver Suñudags Bookstafur fylge sierhverre Tølu; Einkum þeß vegna, ad Rød þeirra i Solar Olldeñe geingur ecke rett a fram, eins og i Upphafs Støfunum, helldur aptur a bak. Þar fyrer hafa nockrer funded uppa þad, til ad finna Suñudags Bokstafiñ, ad taka til a seinasta

Aare

Aare Alldareñar, og lesa so Bokstafena upp epter, þvi þaa verdur Rødeñ rett, eins og i Stafroofenu: Og þegar þu med soddañ Moote kemur ad þvi Are, hvers Sunnudags Bokstaf þu villt fiña, þaa verdur hañ strax þar fyrer þier.

Til Dæmis.

Jeg vil vita, hver Suñudags Bokstafur sie 24da Ar Soolar-Alldar: Ef eg tek nu einum færra; þad er ad skilia 23. af 28. þaa verda epter 5. byria þess vegna aa þeim seinasta Staf i Olldeñe, sem er C, aa fremsta Lid Laanga-fingurs hægre Handar, og les so Bokstafina aufram epter Stafrofinu i 5. Rwmum. Eñ nefne 2. i hvert fiorda siñ vegna Hlaup-Aarsens, aa þennañ Haatt C, D, E, F, G, A. þar fyrer er A Suñudags-Bokstafurin 24. Ar Alldar.

Aptur vil eg vita, hver ad sie

Suñu-

Suñudags-Bookstafurin 21. Aar Soolar-Alldar. 20. tekner af 28. laata epter 8. þar fyrer tel eg 8. Bookstafa Rwm afraň, og gef 2. Bookstafe fioorda hveriu a þeñan Haatt: C, D, E, F G, A, B, C, D E. og lende so seinast med Hlaupaars stafena D E, i 8da Rwme, sem eru Suñudags Bookstafer 21. Aar Alldar.

Eñ þad er adgiætande uñ Hlaupaars Stafina, ad sa sem fyrre verdur fyrer i Toluñe, þegar Stadar er numed, hañ hefur Sæted seirna til ad teikna Suñudagin. Þesse Adferd kañ ad soñu vel ad brwkast, eñ hun er miked seinleg, og lika adgiætslusom.

Þad þootte og gott Raad fordum Daga, a medan Gamle Stiill var i Blooma, ad finna Sunnudags-Bookstafen med þessu Verse:

Grav-

Grandia, Frendet Eqvus, Dum Cernit Belliger Arma.

Eñ þvi filgde nockurt Vandhæfe, þvi meñ urdu ad leſa þad upp aptur og aptur, þar til þeir komu æ þañ Lid, ſem heyrde til Soolar-alldar Aarenu, og hafa ſtoora Giætne æ þvi, vegna Hlaupæaraña, ad 2. Orden væru alltid gefin Viiſeſingrenum, ſiin i hvert ſiñ, þvi þad hefur ecke Hlaupæaren, med neinum Merkium adgreind fra Almeñum Aarum.

Hvoruga þeſſa Atferd get eg halld-ed rett hagkvæma, til ad fiña Suñudags Bookſtafin utanbookar, þo þær hafe brwkadar vered; Þar fyrer vil eg nu ſyna þad Medal er eg ſiadur uñ gat, og mier þiker laangt-um hentugra.

Art.

Art. 7.

Um Stefiñ med Samhendunum, et þena til ad fiña Suñud. Bookstafiñ.

Þad Medal, sem eg drap aa til forna, og mier þiker nærsta þenanlegt, til ad fiña Suñudags-Bookstaf, eru 7. Stef, med eins morgum Samhendum, hver þu hlitur ad læra fyrer utan, so þu kunner þaug uppaa þina 10. Fingur, so hlioodande sem epterfilger:

Bestar
Aster) Greider Fridar Eingell.

Daains
Cains) Brædi Arfar Gulldu.

Selur
Elur) Drottin Christni Blijda.

Andar
Grandid) Fordunst; Eymder Dvijna.

Caña
Bañid) Arger Glæpa Flockar.

Ecka

Ecka)
Drecka) Christi Børnin Allopt.

Gooder)
Frooder) Erfa Dijrdar Cronu.

Þesse 7. Stef, eru med þeim Hætte samsett, ad hvert eitt hefur i sier 5. Ord, sem byriast a 5. elijkum Bookstofum: Tvo þau fyrstu merkia alltid Hlaupaaren; eñ hin þriu almenn Aar. Upphafs-Stafurin hvers Ords fyrer sig, vijsar Suñudaags-Bookstaf þess Aars, sem þad a skilldt vid.

Og med þvi, tvo Samhendu Ord eru i Upphafe a hveriu Stefe, þa syna þau þa 2. Stafe, sem brwkast a Hlaupaarenu. Hin þriu, þa, sem heyra til almeñum Aarum millum Hlaupaaranna. Orden i þessium 7. Stefium eru alls 35. og haanga so saman hvert vid añad, ad þau andsvara i rettre Rod þeim 35. Bookstofum, sem 28. Ara Ollden, legud

logud epter Nya Stiil, hefur i sier.

Þeß er naudsin ad geta, ad Samhendurnar sem byria hvert Stef, hafa Svip af Echo, edur Dvergmæle: Er þad af Aasetninge giort, so þær, med siñe Stemu, miñe þañ sem les þær i Huganum aa þad, ad þær heyre til einu og hinu sama Aare, og meige þvi ecke skiliast ad, nema aa Alldamootunum.

Art. 8.

Um Nidurradan Stefianna aa Fingrum beggia Handañna.

Þad var venia tilforna, þegar Versed Grandia Frendet &c. var brwkad, og eñur þvilik, til ad fiña Suñudags-Bookstaf i gamla Stiil, þa var þad lesed yfer um þvera Hondena, og ætlad so til, ad oll Hlaupaaren skilldu lenda aa Viise-Fingrenum. Eñ mier hefur synst, ad laata Nidur-Radan Stefiaña vera med þad slag, ad þau verde byr-

iud

iud a Rot Viisefingurs vinstre Handar, og lesen so fram epter Lidunum, Fingur epter Fingur, so ad pad siidasta, sem bodar 28. Aar Soolaralldar, lender med pvi Moote, a fremsta Lid laanga Fingurs hægre Handar; Hvar af pad kemur, ad oll Samhendu-Ordin, sem votta Hlaupaaren, verda a Rootunum, en hin a lidunum, sem merkia almen Aar a þenan Hatt:

Bestar Aster a Root Viisefingurs vinstre Handar, Greider a effsta Lid sama Fingurs, Fridar a MidL. Eingell a fremsta L.

Daains Cains a Root Laanga Fingurs, Bræde a effsta Lid, Arfar a MidL. Gulldu a fremsta Lid.

Felur Elur a Root Baugfingurs, Drottin a effsta L. Christni, a Mid-Lid. Blijda a fr. Lid.

Andar Grandid a Root Litla Fing'

Fing. Fordunst ai effsta L. Eymder ai M. L. Dvijna ai fr. Lid.

Caña Bañid ai Root Litlafingurs hægre Handar, Arger ai efst. L. Glæpa ai MidL. Flockar ai fr. L.

Ecka Drecka ai Root Baugfingsomu Handar, Christi ai effsta L. Børnin ai Midlid, Allopt ai fr. L.

Gooder Frooder ai Root Laungafingurs, Erfa ai efst. Lid. Dijrdar ai M. L. Cronu ai fremsta L.

Vil eg nu, til eñ betre Leidarviisers, læta Hondurnar vera her uppmaaladar, med Stefiunum, so hver eiñ meige siaa, hvernin hañ ai ad lesa þau ai Lidunum, til ad finna Suñudags-Bookstafiñ. Og er þeß ad geta, med þvi Orden eru lesen frameptir ai Hendeñe, þa skal alltid nefna þad Orded fyrr, sem under stendur. Til Dæmis: Bestar Aster, eñ ecke Aster Bestar.

Art.

1 Yster Besiar
2. Greider
3. Fridar
4. Eingell
5 Cains Dains
6. Brædi
7. Arfar
8. Gulldu
9. Elur Felur
10. Drottin
11. Christni
12. Blijda
13. Grandid Andar
14. Fordungk;
15. Eymder
16. Dvijna.

24.
Allopt
28.
Tronu
20.
Flockan
23.
Bornin
27.
Dijrda
19.
Slæpa
22.
Christi
26.
Erfa
18.
Arger
17.
Bañid
Caña
21.
Drecka
Ecka
25.
Froder
Goder

Art. 9.

Adferdin ad finna Sunnudags-Book-Stafin a Fingrunum med Epterdæmum.

1. Dæme.

Jeg vil fiña Suñudags-Bookstafin Ao. 1739. sem er 16de Vetur Alldar, (þvi ef eg kasta i burt 17. epter Cap. IV. Art. 4. 5. p. 118. 122. og legg 5. vid 39. þa verda þad 44. Kasta sidan i burtu 28. verda epter 16.) Fer þvi ad telia a Fingra-Lidunum fram epter, 1. 2. 3. 4. a Viisefingre. 5. 6. 7. 8. a Laanga-fingre. 9. 10. 11. 12. a Baugfingre. 13. 14. 15. 16. a Litlafingre. Verdur so seinasta Talan 16. sem merker 16da Vetur Soolaralldar a fremsta Lid Litlafingurs.

Sidan fer eg ad lesa Stefin med sama Moote, hvert epter añad, fram epter Lidunum, og seige: Bestar

Aster

Aſter a Root Viiſefingurs, og ſo Greider Fridar Eingill a Lidunum þar fram fra. Dains Ca-ins a Root Lœnga Fingurs, Brœdi Arfar Gulldu a Lidunum þar fyrer framan. Felur Elur a Root Baugfingurs, Drottin Chriſtni Blijda þar epter. Andar Grandid a Root Litlafingurs, og ſo hin Ordin þar epter, ſo eg lende med Dvijna a fremſta Lid Litlafingurs, hvar ed ſtanda 16. Og med þvi D er fyrſte Stafur i Ordinu Dvijna, þa er hañ Suñudags-Bokſtafur A. 1739. 16da Vetur Alldar.

2. Dœme.

Jeg vil vita, hver Suñudags Bokſtafur mune verda A. 1742. Verdur þa Vetur Solar Alldar (epter RegluñeC.IV.Art.4.p.117-120.) 19de: Tek þvi til ad telia a Root Viiſefingurs, eins og til forna, Lid af Lid, Fing-

G ur

ur epter Fingur, þar til eg kemst med 19. a Midlid Litla-fingurs hægre Handar. Byria sidan ad lesa Stefin eins og ádur, og lende med Orded Glæpa a greindum Lid litla Fingurs, sem syner, ad G sie Sunnudags Bokstafur A. 1742. Med þvi Orded Glæpa byriast a G.

3. Dæme.

Hver mun verda Sunnudags-Bokstafur A.1756. sta Vetur Alldar (epter Art.4.p.120.) Tek eg til ad lesa Stefin, epter Veniu, a Rot Visefingurs, og kemst med Dains Cains a Root Lævnga-fingurs; hvers vegna eg sie, ad þær mune verda Hlaup-aar, sa fyrre Bookstafurin D brwkast allt til Matthias Messu, en sa sijdare C, þar epter, Ared ut.

4. Dæme.

Jeg vil vita, hver verda mune Sunnudags Bokstafur A. 1820. Til ad

ad vita Vetur Solar-Alldar þad Aar, kasta eg i burtu 18. (epter Art. 4. p. 117.) eñ bæte 9. vid 20. so þad verda 29. kasta so i burtu 28. verdur epter 1. sem merker fyrsta Vetur Alldar; þarf þvi ecke leinge ad leita epter Suñudags Bokstafnum, hviad fyrstu Samhendurnar i Stefia Fleckunum Bestar Aster, heyra til fyrsta Vetre Solar-alldar, og er þvi audsluttad, ad þær verdur Hlaupaar, og B A Suñudags Bokstafer.

5. Dæme.

Ef einhver spyr ad, hver verda muneSuñudags Bokstafur A. 1946. þa svara eg: F. Þvi ad burtkostudum 19. legg eg 13. vid 46. (epter Art. 4. 5. p. 117-122.) verda 59. Og nær eg sleppe 30. blijfa epter 29. og 2. geimder, giora 31. kasta so i burtu 28. verda epter 3. sem merkia þridia Vetur Alldar. 3. standa a Mid-

 lid

lid Viise-Fingurs, og nær eg hef byr-
iad ad lesa Stefin, kemst eg med
Fridar a greindan Lid; þar fyrer
er þa F Suñudags Bokstafur.

6. Dæme.

Efi kañ sa ad koma, sem vill
skignast epter hver Suñudags Bok-
stafur mun hafa vered A. 1645. og
hver hañ verda mune A. 2045. Jeg
kasta burt tveimur þeim fyrstu Tol-
um, a bædum þessum Aarum, og
bæte 1. vid 45. sem epter verda; til
samans 46. kasta þvi i burtu 30.
Leifarnar 16. og 2. geimder, giora
18. Vetur Solar Alldar. 18. stan-
da alltijd a efsta Lid Litla-fingurs, i
hægre Hende; þar fyrer les eg Stef-
in allt þangad, Lid epter Lid, og
Fingur epter Fingur, og kemst med
Arger a greindan Lid: þar fyrer
hefur A vered Suñudags Bokstafur

A.

A. 1645. Mun og eiñeñ verda A. 2045. ef aa þarf ad ad hallda.

Hef eg nu vered so laangordur uñ þessa Methodum, ad fiña Solar-Olldena og Suñudags Bokstafiñ, bæde fyrer þaa Grein, ad þad er hid torvelldasta i Riimenu, og lijka þess vegna, ad Lesareñ skilie þess betur, hvernin hañ aa ad fara Stefin, med Samhendunum, sier i Nyt, þvi þad er vijst, þegar eiñ hefur fest þau vel i Miñe, þaa er þesse Adferd hin allra hægasta og fliotasta: Madur kañ i einum Svip, nær Vetur Solar-Alldar er fundeñ, ad hlaupa med Stefin fram epter Fingrunum, þar til hañ kemur ad Sæte þvi, sem Vetre Alldareñar er tileinckad, þvi þaa syner strax fyrste Stafu ñ i sierhveriu Orde Steffins, hvør ad sie Suñudags-Bokstafurin.

Eñ þad er vel merkiande, uñ All-

da-Mootin, ad i Utgøngu þeß fyr-
sta, añars og þridia Hundrad Ara
Flocks i hiñe miklu Olld nya Stiils,
þegar Leifarnar, ad burtkøstudum
tveimur þeim fyrstu Tølum fraa Ar-
tale Christi, verda 100. 200. og 300.
Hverium Arum þessar þreñar Sam-
hendur tilheyra; Dains Cains,
Felur Elur, Andar Grandid:
Þær skal sleppa hinu fyrra Ordenu
i hverre fyrer sig, eñ bihallda þvi
seiña, so sem siaa maa, ad giort
er i Tøbluñe, sem sett er bak vid Riim-
ed. Ordsøkeñ er þesse, ad greind Ar
verda alltijd her epter almeñ Aar,
og þurfa þeß vegna ecke nema 1.
Suñudags-Bokstaf, sem aa ad vera
C aa þvi 100ta, E aa þvi 200ta, og
G aa þvi 300ta.

Af þessum Hlaup aarana Mis-
breste kemur þad og eiñiñ, ad Nød
Stefiaña hlijtur ad slitna vid Ut-
gøngu

gongu nefndra Allda; Eñ sw Roskun varer þo ecke leingur, eñ þar til Solar-olldeñ byriast ad nyu, hverrar Upphafs Stef alltijd er þetta: Bestar, Aster, Greider, Fridar, Eingell. Ecke helldur giorer sw Skerding Stefiaña, neiñ Snecker Gagnsemdeñe, sem þau med sier fæza; Þvi Stafureñ, sar fyrste i Ordenu, sem epter kemur, syner alltijd Suñudags-Bokstaf nærstkomanda Aars.

Eñ verda mæ þo, ad einhver vilie hnidra þessum Stefia Flockum, og segia, þad sie lijted Gagn ad þeim, þar þeir fææ ecke alltijd ad hallda siñe Rod, þvi þegar hun brialest, vite Meñ ecke hvert Stefed taka skule.

Til Dæmis.

Fyrsta Seculum endast med þessu Stefe: Andar Grandid Ford-

unſt ꝛc. Þar epter plagar ad koma þetta: Caña Bañid ꝛc. Eñ her i Upphafe næꝛſtu Alldar kemur: Cains Bræde Arfar Gulldu, hvad ecke er vel mogulegt ad muna utan Bokar. Andſvar: Þeſſe Mootſogn gillder ecke neitt, þvi ſaa Leidarviiſer, ſem eg hef gefed til ad fiña Ar Soolar Alldar, fœrer Mañeñ jafnvel blindande, ecke ſijdur eñ Þrꝛadur Ariadnes fordum Theſeum i gegnum Hws Vølundar, til Sunnudags Bokſtaffſens. Stefid, ſem hañ ſkal hitta verdur fyrer hønum, hvert hañ rꝛanckar vid þvi eda ecke. Þvi þegar eg legg 5. vid 1701. þaa verda þad 6. ad burtkeſtudum 17. og ſyna 6tta Vetur Alldar, hverium æfenlega ſvarar Orded Bræde i Stefinu, Dains Cains Brædi Arfar Gulldu.

Og hvar ſem þetta Ord finſt i

heille

heille 400. Ara Olld Nya Stiils, þaa teicknar þad jafnan 6tta Vetur Soolar Alldar.

Sama er ad segia um̄ Roskun Stefianna añarstadar aa Allda-Mootunum.

Cap. V.

Undervijsun um̄ Sunnudags-Bookstaf og Soolar-Olld þeirra Catholisku, item Wrkastz-Dagana, so Meñ siaae þeirra Adferd og Underbwning til ad fiña hræranlegar Hatijder, ef nockur villde helldur brwka þeirra Praxin.

Art. 1.

Adur eñ jeg skil vid þessa Materiu, verd eg ad gefa til Vitundar, hvernin Jesuiten Gaspar Schottus syner, med uppdregnum Höndum, Adferdena ad fiña Soolar-olld hina

Miñe, og Suñudags-Bokstaf Nya Stijls a hveriu Aare, so Lesareñ meige wrskurda med sialfum sier, hver Vegureñ vera mune greidare, og maa hañ gaanga so þar epter, hvern sem honum fellur betur i Sied.

Þeir Catholisku i sijnum Kyrkiuaars Reikningum, mida Takmørk hiñar Miñe Soolar Alldar, vid øñur Aar Christi, eñ eg i þessu Fingra-Riime; þvi þeir laata heñar 5. Aar gaanga undañ þeirre fyrstu Tetracosieteridis Centuria; 9. undan añare; 13. undañ þridiu; 17. undañ þeirre Fiordu, so ad Aar Christi 1601. vill vera hid siøtta. 1701. hid Tiunda. 1801. hid 14da. 1901. hid 18da Aar Solar Alldar; Hvers vegna alltid verdur stor Mismunur a mille þeirrar Solar-alldar, sem þeir brwka og miñar, i Tillite til Aartals Christi, so sem siaa maa af þeirre Hond, sem her er uppdregin. Ut-

0.
1.
2.
3.
5.
9.
13.
17.
1200.
1300.
1400.
1500.
1600.
1700.
1800.
1900.

Utskijring yfer Hondina.

o a fremsta Lid Viisefingurs, merker Hlaupaar, eñ 1. 2. 3. þar yferundan almeñ Aar a alldamootunum. 5. 9. 13. 17. a Midlidunum, merkia Soolaralldar Aaren i Utgongu 100. Aara Alldaña. Þær Tølur, sem þar eru fyrer nedan, merkia Aartal Christi, bæde a efstu Lidunum og lika Rootunum. Þegar þu villt nu vita, hvert ad sie Ar Soolaralldar a einhveriu Hundradasta Aare Christi, þa lijt rett frañundan Aartalenu til Toluñar, sem stendur a Midlidunum, hun seger til, hver ad sie Vetur Soolaralldar: Eñ ef þu reñer Auga til einhvers af þeim 99. Aarum, sem eru a millum hverra 100. Aara, þa kasta 28. i burt af þeim, hvad opt sem þu getur: So marger sem þa verda epter, so marga Fingur

skalltu

skalltu telia, yferum hvera Hönd-
ena, hvad epter añad, fra þeim
Fingre, sem Aartaled a stendur.

Til Dæmis.

Þu villt vita hvert ad sie Aar
Soolar alldar Ao. 1800. Þetta Aar-
tal stendur a Root Baugfingurs;
Ef þu lijtur nu fram̃ undan þvi,
þa finnur þu 13. a Midlid Baug-
fingurs, og þad er Aar Soolaralld-
ar Ao. 1800. epter Reikninge þeirra
Catholisku.

2. Dæme.

Vilier þu vita, hvert vered hefur
Ar Solaralldar A. 1693. þa lijttu upp-
undan 1600. sem standa a Root
Viisefingurs, þar sier þu a Midlid
sama Fingurs 5. Kastadu sidan burt
þrisvarsiñum 28. fra 93. verda epter
9. Taktu þeß vegna til ad telia fra
5. 9. Fingur, 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
13. 14.

Þesse Tala 14. sem er hin 9da fra 5. merker Aar Soolar alldar Ao. 1693.

3. Dæme.

Jeg vil vita, epter Catholiskre Praxi, hvert verda mune Aar Soolar alldar Ao. 1746. Liit þeß vegna fram̄ undan 1700. og sie 9. a Midlid Laungafingurs: Kasta sidan i burtu 28. fra 46. verda epter 18. og so marga Fingur tel eg fra Langafingre, og seige: 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. so verdur þa Talan 27. (18da fra 9.) sem merker Aar Soolaralldar Ao. 1746.

Þesse Adferd, ad fiña Soolar-Olld Nya Stijls, a þeim 99. Aarum, sem eru a millum Hundrads Flockaña, vyrdest mier bæde seinleg, leidegiørn, og lika miog ad giætsluverd.

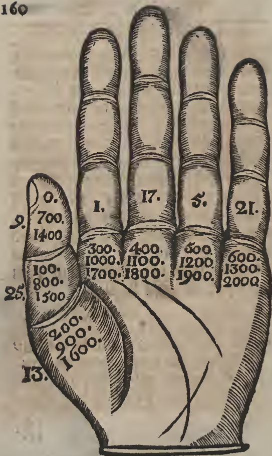
Er

Er þo ecke eñ þa bwed, þvi nu er epter, ad fiña Suñudags Bookstaf, sem heyrer til sierhveriu Aare Alldariñar; Leggur Schotte þañ Grundvoll þar til, ad Madur verde fyrst ad fiña Soolarolld og Suñudags Bookstaf Gamla Stiils; og þa þad er sked, þa skule telia so marga Stafe aufrañ i Stafrofinu, sem afgangs verda, þegar bwed er ad skipta Urkasts-Dogunum med 7. Eñ skillde Madur vilia vita, hvad marger þeir verda, a sierhverre eptersilgiande 100. Aara Olld, þa þarf þar til vissa Reglu.

Art. 2.

Praxis ad fiña Soolar olld hina Gomlu a Fingrum vinstre Handar, epter þvi sem *Gaspar Schottus* fyrer skrifar.

Ut-

0.
700.
1400
9.
100.
800.
1500
25.
200.
900.
1600.
13.
I.
300.
1000.
1700.
17.
400.
1100.
1800.
5.
500.
1200.
1900.
21.
600.
1300.
2000.

Utskijring yfer Hondena.

Honden, sem her er uppmaalud, hefur Artal Christi aa þremur Lidum Þumalfingursens, og fioorum Rootum hiña fiogra, so sem siaa maa. Tolurnar 9. 25. 13. utañ vid Þumalfingureñ og 1. 17. 5. 21. aa efstu Lidum Viisefingurs, Laangafingurs, Baugfingurs og Litlafingurs, merkia Soolar alldar Aaren, i Utgaungu þeirra 100. Aara, sem skrifud eru hiaa, og fyrer nedan hveria þessa Tolu.

So ef þu villt fiña Vetur Sool aralldar hiñar Gomlu aa einhveriu Hundradasta Aare, þa stendur þar strax Talan hia, einhver af þeßum Sio, 9. 25. 13. 1. 17. 5. 21. sem merker Aar Soolaralldar: Eñ ko ne fyrer eitthvert Aar af þeim 99. sem eru aa millum Hundrads-Flockaña, þaa

þa ſkal kaſta ſo opt 28. fra þeim, ſem ſke kañ, þad ſem epter verdur, ſkal leggia vid Toluna, ſem ſtendur hia, eda fyrer ofan Aartaled: Verde þa ecke Summan yfer 28. þa er þad Vetur Soolaralldar; Eñ verde hun meire, þa ſkal kaſta burt 28. þad ſem þa verdur epter, er Aar Soolaralldar hiñar Gomlu.

Til Dæmis.

Eg vil vita, hvert verda mune Aar Soolaralldar hiñar Gomlu Ao. 1800. uppyfer 1800. að effſta Lid Længafingurs ſtanda 17. og þad verdur Aar Soolaralldar Ao. 1800.

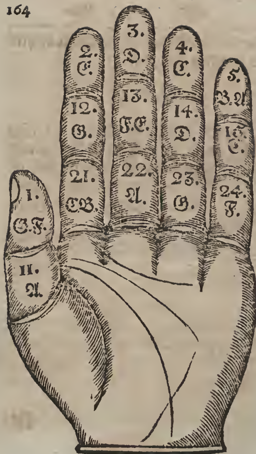
2. Dæme.

Hvert mun verda Aar Soolaralldar Ao. 1986? að effſta Lid Baugfingurs uppyfer 1900. ſtanda 5. hveria eg geime. Kaſta ſijdan i burtu 28. fra 86. þriſvarſiñum, verda epter 2. vid hveria eg bæte 5. geimdum, giora

giora 7da Vetur Soolaralldar hiñar Gømlu Ao. 1986.

Art. 3.

Þegar Aared er funded, meiga Meñ og so fiña Suñudags-Bookstafiñ epter sama Stiil, þad kañ ad ske med tveimur uppdregnum Høndum at þennan Hætt, sem epterfilger,

2. E.
3. D.
4. C.
5. B.A.
12. G.
13. F.E.
14. D.
15. C.
21. C.B.
22. A.
23. G.
24. F.
1. G.F.
11. A.

6.
G.
16.
B.
25.
E.D
7.
F.
17.
A.G.
26
C.
8.
E.
18.
F.
27.
B.
9.
D.E
19.
E
28.
A.
10.
B.
20.
D.

Utskijring Handaña.

A 10. Fingrum þessara tveggia Handa, eru skrifud 28. Aar Soola-alldar þeirrar Gomlu, og Sunnudags-Bookstafuren fyrer nedan hvert Aar, þarf þeß vegna ecke añad ad giøra, eñ fiña Aared aa Hondunum, hveriu ad Suñudags-Bookstafuriñ filger.

Nu vil eg itreka þau fyrre Dæme, med hverium synd var Adferdin ad fiña Soolar-Olld Nya Stiils, epter Catholiskre Viisu.

Adur er lioost giert, ad Ao. 1800. mune Aar Soolaralldar verda hid 13da. Eñ epter gamla Stiil 17da. Giæte þvi ad 17da Aare Soolaralldar aa þeim uppdregnu Hondum, og sie, ad under 17. aa Baugfingre hægre Handar, standa Bookstaferner AG.

[Nu

Nu med þvi Urkasts-Dagarner verda þa 12. tek eg 7. af, og skil epter 5. Tel sidan 5. Bookstafe aa-fram i Stafrosinu, fra G. sem er sa seirne Hlaupars-Stafur, epter Gamla Stiil Ao. 1800. og lende med Toluna aa E. og þad verdur Suñu-dags Bookstafur Ao. 1800.

Ao. 1693. er Aar Soolaralldar Nya Stiils funded hid 14da. Eñ epter Gamla Stiil hefur þad vered 22ad. Þvi nær eg kasta þrisvarsiñ-um 28. fra 93. verda epter 9. Þar vid lagder 13. sem standa hia 1600. aa Þumalfingre uppdreigiñar Hand-ar, giora 22. Suñudags-Bookstaf-urin aa Laangafingre Vinstre Hand-ar, under 22. er A. Urkastsdagarner 10. fra hverium eg tek 7. og verda epter 3. Tel þvi 3. Bookstafe i Stafroofenu aafram fra A, og lende

aa

a D. sem var Suñudags-Bookstafur Nya Stils Ao. 1693.

Med þridia Dæme er og so adur funded, ad A. 1746. mune Aar Soolar Alldar verda 27da epter Gamla Stiil. Epter Nya Stiil verdur þad 19da. Suñudags Bokstafur a Midlid Viise-Fingurs hægre Handar E. Urkasts-Dagarner 11. Þar fyrer tel eg 4. Bookstafe i Alphabeto fra E, og lende a B Suñudags Bookstaf Nya Stiils A. 1746.

Art. 4

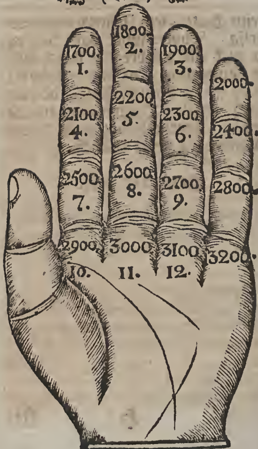
Um̃ Urkastz-Dagana.

Vantar eñ ad læra, hvernin Dies exemptiles, edur Urkastz-Dagarner Nya Stiils skule fiñast, eitt Seculum epter añad, vilie Madur vera fullnuma i þvi, ad geta leidt i Lioos Suñudags Bookstaf sierhvers Aars, epter Nya Stiil, med

þeim

þeim Hætte, sem Jesuitarner fyrer-
skrifa. Schotte syner þañ Veg og
so, med eiñe uppdregeñe Hond mik-
ed henduglega, af hverre audvellt
er ad nema þennañ Post, ad vita
hvad mørgum Døgum burt eige ad
kasta aa hveriu Seculo, so Litera
Dominicalis verde funden.

Honden er þesse.

1700.
I.
1800.
2.
1900.
3.
2000.
2100.
4.
2200.
5.
2300.
6.
2400.
2500.
7.
2600.
8.
2700.
9.
2800.
2900.
10.
3000.
11.
3100.
12.
3200.

Utskijring Handariñar.

Hver ein stærre Tala a ollum Lidum Fingraña, med Notunum, merkia Aartal Christi; Eñ þær smærre, sem under standa, merkia Urkasts-Dagana, og syna hvad marger þeir sieu a þessu og epterkomande Seculis: þarf so þesse Kensla aungva Upplysing framar, þvi þesse Postur er audskileñ.

Tam labor est ingens, Elementum prodere Solis,
Schottus ut annorum tempora sacra putet.

So miked Erfide kostar þad Schottum, ad fiña Suñudags Bokstaf Nya Stiils, uppa þad hañ gete wtreiknad Kyrkiu-aarsens helgar Tiider. Og hvad laungsaman og seinlegan Veg þesse Haalærde Madur lagt hefur, til ad uppgøtva Suñu-

dags Bookstafen ⁊ þar er hiñ þo laangtum leingre og ordugre / sem sa nafnfræge Christophorus Clavius vill / ad Meñ gaanga skule til ad naa semu Gagnsemd; kvedur so ramt ad i þeirr: Sok / ad Schottus, sem er annars af sama Societete, veigrar sier ecke vid / Organ. Math. pag. 395. ad kalla Adferd Clavii i sogdu Efne intricatissimam & difficillimam.

Maa nu Lesareñ sialfur dæma i Huga sijnum / þegar hañ hefur yfervegad sijnda Praxin þeirra Catholisku / hvert honum þiker hun ecke nockud torvelldare / og utheimta stærre Vareygd i Verkenu/eñ su/sem honum hefur vered her ad framan fyrer Sioner sett / i þessu Fingra-Rijme. Jeg voga ad segia / þott eiñ Meistare wr Rom fære ad reina Kapp uñ þetta Lærdoms Sticke vid

Leikm

Leikmañ her a Lande, sem hefde vel numed mijna Fyrersogn, og skyllde hvorugur hafa til Verksiens añad eñ sijn eigin Briost og naktar Hendur, þa yrde hañ ecke komin a midia Leid, þegar Vor-Lande hefde nad Markinu og Hlaupid fullkomnad; Þo sæst Mismunur Methodi eñ framar, ef þeir ættu, hver med sijnu Lage, ad finna Paska, og adrar þvilijkar Tijder: Þvi þa Vitskugrein hefur eingin af Jesuitum vogad sier til, so eg vite, allt til þessa Dags, med Fingra-Reikninge ad tentera.

Eñ nu vil eg iñan skams, sijna þa Atferd, hvernin Hátiderna skulu a Hondunum fundnar verda, þegar eg hefe nockud ádur skrifad, uñ Viku Bokstafina, og Hátijda-Terminid.

Cap. VI.

Um̃ Siø Vikudaga Bokstafe.

Sitt þad, sem giörer stora Fyrergreidslu i þvi, ad fiña Hræranlegar Hatijder og Messur Arsens aa Fingrunum utan Bokar, er ad vita giörla og festa i miñe, hverniñ ad Vikudaga Bokstaferner skulu standa aa Fingra-lidunum; Þvi 7. þeir fyrstu i Stafrofenu, nefnilega A B C D E F G hafa langsamlega Arwkader vered til ad boda 7. Daga hverrar Viku, eitt Aar epter añad: Almeñilega kallast þeir Suñudags Bokstafer, þvi þeir skiftast um̃ aarlega til ad merkia Suñudageñ, sem er hiñ ypparste Dagur Vikuñar, tileinkadur Gudlegre Þionustugiörd Þeß er og ad gieta, ad vier høfum 7. adgreinanleg Kieñemerke, aa hverium vorum Fingre, þad eru þriu Lida-

moot

moot, innañ Handar, og 3. Hnw-
ar utañ Handar, tilsamans 6. og 7.
med Topp hvers Fingurs, sem æ ad
reiknast i þessu Falle fyrer eiñ Lid.
Hverium þessara 7. Lida, hafa þeir
fordum eiñ af ædurgreindum Viku
Bokstøfum tileinkad, og þanniñ
nidursett, ad A skylde tilheyra
fremstu Hnwum Fingraña utan
Handar, B Midhnwum, C efstu
Hnwum, D efstu Lidum iñañ Hand-
ar, E Midlidum, F fremstu Lidum,
og G Toppunum, so sem epterfylg-
iande Vijsa Hlioodar:

A B C skal Hnwum hiæ,
Higg ad þvi eñ froome,
D E F set innañ æ,
Efst sie G æ Goome.

So þegar Madur æ ad reikna Tij-
ma og Daga til einhverrar Hætijd-
ar, eda Merkedags, og Talid endast æ
einhverium þessara Lida, teiknudum

med Bokstaf, þaa veit hañ strax, hver Dagur Vikuñar þad er, þvi alltijd er einhver af þeim Suñudags Bokstaf-ur, og ef eg lende ecke med Taled aa siaalfum Suñudags Bokstafnum, þaa sie eg samt hvad marga Lide eg þarf ad telia aafram, þar til eg kem ad honum.

Þetta vil eg nu giør syna, med Uppmaalan þeirrrar vinstre og hægre Handar, samt Bokstøfunum, sem tilheyra hverium þeirra Lid fyrer sig; Verda Meñ i þessu Verke, ad brwka og so minsta Fingur hægre Handar, þeß vegna, ad hverke kemst þad sijdasta Gillinitals Orded Siotte, sem geingur af 28. Fingra Lidum vinstre Handar vel fyrer aa Hendeñe, þegar epter þvi skal reikna Tijmana, Siotta Vetur Tungl Alldar, og ecke helldur faa Vikudaga Bokstaferner (aa medal hverra eiñ

skal

ſkal alltijd vera Suñudagſens Kieñe-
merke) þar vel Rum, ſo ſkilianlegt
verde, þegar telia ſkal til Hœtijd-
aña, og reikna, uppa hvern Vi-
kudag, ſierhver Meſſa fellur; Item
hvad marger Suñudagar giora In-
tervallum hid Meira og Miña; Er
þvi vonlegt ad Verked ſœe ſliootare
og lidugre Framgœang, ef miñſte
Fingur hœgre Handar brwkaſt eiñeñ
œaſamt med hinum fiorum i þeim
Poſtum, ſem œadur er uñ:gieted:
Eru hier Fingurnar uppdregnar, bæ-
de iñañ og utañ Handar, ſo Efned
verde liooſara: Eñ Epterdœmeñ
uppa Gagnſemdena koma fram
ſijdar.

G. G. G. G.

C.
B.
A.
G.
F.
E.
D.

Uppmaaladar Hendur hier ad framan, eru einasta til þeß, ad syna, hverninn Vikudaga Bokstaferner eiga ad standa aa Fingrunum.

Cap. VII.

Art. 1.

Fyrerspögn þar umm, hverninn Tungls Terminer skal standa aa Fingra-Lidunum til ad finna Hatijdernar.

Nu hefur kendt verid Cap. II. Art. 3. pag. 88. 89. hver Sæte Gillini-tølurnar skule hafa aa Fingrunum, so men kunne af þeim ad vita, nær Tungled springur wt i sierhverium Maanude; En hier aa ad skie ødru-visse Nidurradan Aurei numeri, en þar var Raad fyrer giort, þvi Tungls Termined Fioort, skal nu standa

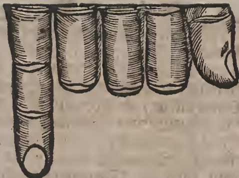
standa ꝏ efsta Lid Vijse-fingurs, og so hvert Gillinitals Orded epter añad, Lid epter Lid, Fingur epter Fingur, bæde iñañ og utañ Handar, Þar til þad seinasta, nefnilega, Siot-te, kiemst ꝏ efsta Lid, og Midlid Litla Fingurs hægre Handar, so sem hier uppdregnar Hondur syna.

Handaña Uppmꝏlan.

Åtť ar, Fiord Sext,
Nijt Ån- Fimt- u,
est, prett und, Nij-

Est- te, Sio- te,

je, Fim- Åt,
Fyrt-
Prid- Sext, und,
Tolf,
Fiort, a, Tij-
e,

te
Siot

Lijka sem Gillinitals Ordeñ hier standa a Fingrunum, so a ttu og so ad lesa þau uppa Lidena, þar til þu kemur ad Gillinitale þeß Veturs Tungl-alldar, a hverium þu villt fiña Hatijdernar; Sijdañ þarftu ecke ad giøra aňad, eñ byria a efsta Lid Vijse-fingurs ad telia 18. og so fram̃ epter til Nijuvikna-Føstu: 22. til Paaskadags, og 10. til Hvijtasuñu, og þad allt a Gillinitals Lideñ; Talañ, sem fellur uppa hañ, merker Hatijdar Dageñ i Manudenum, ef Suñudags Bokstafureñ heyrer til þeim sama Lid; Eñ ef ecke, þa hlijtur þu ad telia fram̃ epter leingra a Lidunum, þar til þu kemur ad Suñudags-Bokstafnum; Sw Tala, sem þa er ordeñ, syner þier Dag Manadarens, uppa hvern Hatijdeñ fellur.

Hvert sem þad kañ ad vera Nijuvikna

vikna Fasta i Januario, eda Februario; Paaskar i Martio, eda Aprili: Hvitasuña i Majo, eda Junio. Og er þess alltijd ad giæta, ef Talañ verdur fyrer iñañ 31. þaa verdur Hatijden i þeim fyrra Maanude hier töldum; Eñ ef hun gengur yfer 31. þaa skal kasta þeim i burtu, þad sem þaa verdur epter seger til, uppaa hvern Dag þess siidara Maanadar Hatijdeñ fellur.

Art. 2.

Undervijsun ad finna Hatijder Aarsens.

I. Nijuvikna Fostu.

Hingad til hefur þad allt greinilega vered framsært, ad miñe Meiningu, sem þienar til Underbwnings, ad fiña hræraûleaar Hatijder Arsens, 1. hverniñ Tungl-alldar Arid skal uppleitast Cap. II. Art. I. p. 69. sqq. 2. Solar Olld hin Stærre, Nya Stiils. Cap. IV. Art. 3. pag. 115. 3. Soolar Olld hin Miñe, af þeirre Stærre,

Stærre, Cap. IV. Art. 4. pag. 117.
4. Suñudags Bokstafur sierhvers Aars, Cap. IV. Art. 7. 8. 9. pag. 137.
5. Hverniñ Vikudaga Bokstaferner eiga ad standa a Fingrunum iñañ og utañ Handar, Cap. VI. pag. 177.
6. Gillinitals Ordeñ til ad fiña Hatijdernar. Cap. VII. Art. 1. p. 180. sqv.

Nu fylger nærst epter, ad syna þad hellsta Lærdoms Sticke i ollu Rijmenu, vid hvert sa Hálærde Gaspar Schottus hefur gesest upp i sijnu Organo Mathematico p. m. 412. og ecke treist sier til, ad gefa skiliañlegar Reglur þar uñ, hverniñ Njuvikna Fasta og adrar Hatijder skule árlega a Fingrunum fundnar verda; Eñ þad skal ske a þennañ Hatt. Jeg les Gillinitals Ordeñ a Fingra Lidunum, so sem ádur er umgeted: Byria sijdañ a efsta Lid Vijse-fingurs, og so uppa Topp, og ofañ a

Hnwñ

Hnwa, hinumeigiñ, eins lijka aa Midsingre, og so hverium epter aññ þar til þad Ord kemur, sem merker Tungl-alldar Vetureñ; þar nem eg stadar, og legg i Miñe aa hverium Lidnum þad var, tel so alla Lidena fraa Upphafe; sw Talañ, sem þaa fellur uppaa Gillinitalid, merker Dag Januarii eda Februarii, aa hverium Nijuvikna Fasta kemur, ef Suñudags Bokstafur Arsens (sem alltijd situr aa einhverium Lid sierhvers Fingurs) heyrer til þeim sama Lid; Eñ sie þad ecke, þaa hliitur þu ad telia Lidena fleire iñañ, eda utañ aa Fingrunum, þar til þu kemur aa Suñudags Bokstafs Lideñ. Talañ sem þu hefur þaa feinged, vottar Dag Januarii, uppaa hvern Fastañ fellur, ef hun er fyrer iñañ 31. Eñ sie hun yfer, þaa kasta burt 31. Tel sijdañ ad nyu 1.2.3.4.&c. þar til þu kem

kemur ad Suñudags Bokstafnum: Suña þeirrar Tölu seger þier, at hveriumDeige Februarii Nijuvikna Fasta kome. Þeß er ad giæta, ad ut Hlaupare, skal ecke tileincka þañ Lid Nijuvikna föstu, sem Gillinitaled stendur at, þott þar sie Sunnudags Bokstafur, helldur skalltu bæta 7. vid Talid, eda telia at sama Lid nærsta fingurs; su talañ, sem þa kemur upp, vottar, uppa hvern Dag Mánadar Nijuvikna Fasta fellur, þegar so astenst. Dæmeñ syna þetta liosara.

1. Dæme.

Jeg vil vita, nær Nijuvikna Fasta kemur Ao. 1739. Gillinitaled er þa 11. Sunnudags Bokstafur verdur D. Set eg nu Gillinitaled Fiort at ˙ffta Lid Visefingurs innañhandar, þrid: at Midlid -je, at fremsta Lid, Ell: at Toppinum, sem er

Gillinital Arsens 1739. Tel so 18. a effsta Lid Viisfingurs, 19. a Midlid, 20. a fremsta Lid, 21. a Toppinum, og med þvi þar er ecke Sunnudags Bokstafureñ D, tel eg ofañ epter Hnwunum utanhandar, þar til eg kem ad D. a effsta Lid innañhandar, er þa Talañ ordeñ 25. Og med þvi hun er fyrer iññan 31. þa sege eg, ad Nijuvikna Fasta kome þañ 25. Januarii Ao. 1739.

Annad Dæme.

Jeg vil vita nær Nijuvikna Fasta kemur Ao. 1743. Gillinitalid 15. Sunnudags Bokstafur F. Giore eins og adur, Byria ad lesa Gillinitals-Ordeñ Fiort &c. a effsta Lid Viise fingurs, og so hvert Ordid epter annad, a fingrunum iññañ og utañ Handar. þar til eg lendi med Gillinitalid Fimt (15.) a midhnua Baugfingurs utan handar.

Tek

Tek eg þei til ad telia 18. a efsta Lid Viſſefingurs, og ſo Lid af Lid, Fingur epter Fingur, þar til eg kiemſt med 37. a Midhnwa Baugfingurs. Eñ med þvi þar er ecke Sunnudags Bokſtafnreñ F. tel eg 38. a effta Hnua Baugfingurs, 39. a effta Lid Litlafingurs, 40. a Midlid, 41. a fremſta Lid Litlafingurs innañ handar, hvar ed F. ſtendur: Og med þvi Talañ hleipur yfer 31. þa kaſta eg i burtu 31. verda epter 10. Sege þvi, ad Niiuvikna Faſta kome 10. Februarii Ao. 1743.

Þridia Dæmi.

J þridia ſiñ vil eg vita, nær Niiuvikna Faſta muni koma Ao. 1772. Gillinitalid 6. Sunnudags Bokſtafer E. D. Adferdeñ er alltid hin ſama; jeg byria med Fiort, a effta Lid Viiſe Fingurs: Les ſo Gillin-

Gillinitals Ordeñ Lid af Lid, Fingur epter fingur, þar til eg kemst med Siot (sem merker 6ta Vetur Alldar) a efsta Lid Litlafingurs hægre handar. Byria so ad telia 18. a efsta Lid Vijsefingurs; sidañ Lid af Lid, Fingur epter Fingur, þar til eg kemst med 46. a efsta Lid Litlafingurs Hægre Handar: Eñ med þvi þar er ecke Sunnudags-Bokstafureñ E. fer eg leingra upp epter, og fiñ hañ a Midlid sama Fingurs, verdur þar Talañ 47. Eg kasta i burtu 31. verda epter 16. sem merkia 16da Februarii, og þar kemur Nijuvikna Fasta Ao. 1772.

Fioorda Dæme.

Mier er Fijsn ad vita, nær Nijuvikna Fasta mune koma 1828. sem er Hlaupaar, 5ta vetur alldar. Sunnudags Bogstafur verdur þa sa fyrre F. eñ sijdare E. Byria þvi,

eins

eins og vant er, Fiort aa effta Lid Viisefingurs, og kemst med Gillinitaled Fim aa fremsta Lid Laanga-Fingurs: Hvers vegna eg tel 18. aa effta Lid Viisefingurs, 19. aa Midlid, 20. aa fremsta Lid, og so hvad af hveriu, þar til eg lendi med 27. þar sem Gillinitalid stendur. Eñ med þvi þetta er Hlaupaar, og Sunnudags-Bokstafureñ er aa sama Lid, og Gillinitaled stendur, þa bæti eg 7. vid, eda tel aa fram, þar til eg kem aa fremsta Lid næsta Fingurs; verdur þa Talañ alls 34. Kasta þvi i burt 31, fyrer Januarium, verda epter 3. sem merkia 3ia Februarii, uppa hvern Niuvikna Fasta fellur Ao. 1828. ef Gud de so þocknast.

II. Ad Finna Paaska.

Adferdeñ, ad uppleita Paaska, kemur ad ollu Leite, samañ vid þa, sem

ſem i þeſſum Capit. Num. 1. var fyr-
erløgd, til ad ſiña Nijuvikna Jø-
ſtu, þvi einu fraaſkylldu, ad þar
ſem byriad er ad telia 18. aa fyrſta
Lid Viiſe-fingurs til Nijuvikna
Jøſtu, þar ſkal nu byria ad telia 22.
aa ſama Lid til Paaſka, og hallda
ſo aafram̃ þar til Gillinitals Sætid
verdur fyrer; Sum̃a beß Dags
vottar Paaſka-Dag, ef þar er Suñu-
dags Bokſtafur, hvert ſem er
Hlaup-aar, eda Almeñt Ar; Eñ ef
þar er ecke Suñudags Bokſtafur,
þaa ſkal telia Lidena aafram̃ leingra,
þar til komed er aa þañ Lid, aa hver-
ium Suñudags Bokſtafureñ ſitur.
Verde þaa Sum̃an 31. eda miñi, þaa
merker hun Paaſka-Dag i Martio;
Eñ verde hun meire, þaa ſkal ſleppa
31. Telia ſijdañ 1. 2. 3. allt aa Lid
SuñudagsBokſtafſens, Sum̃a þeir-
rarTelu merker DagPaaſka i Aprili.

Epterdæme uppaa Paaſka fundeñ.

Fyrſta Dæme.

Jeg vil vita, nær Paaſkar haſi komed A. 1723. Gillinitaled 14. Suñudags Bokſtafur C. Jer þvi fyrſt ad hyggia ad, aa hverium Lid Gillinitaled Fiort ſtendur, þad verdur ſtrax fyrer mier aa effta Lid Viiſe-Fingurs, og ef þar hefdi verid Suñudags Bokſtafureñ C, þaa hefdu þar komed Paaſkar, þad er ad ſkilia 22. Martii. Eñ med þvi þad er ecke, þaa ſege eg 22. aa effta Lid Viiſefingurs, 23. aa Midlid, 24. aa fremſta Lid, 25. aa Toppinum, 26. aa fremſta Hnwa, 27. aa Midhnwa, 28. aa effta Hnwa, og þar fiñ eg þeſs Ars Suñudags-Bokſtaf C. Þad fyrer hafa Paaſkar komed 28. Martii 1723. þvi Suma Toluñar er fyrer iñañ 31.

Aññad

Añad Dæme.

Jeg vil vita, nær Paaſkar muni verda A. 1744. 16da Vetur Tunglalldar, ſem er Hlaup-aar, Suñudags Bokſtafer E. D. ſaa fyrre til Matthias Meſſu, eñ ſaa ſeirni þadañ i fraa Ared wt. Jeg byria Gillinitals Ordeñ Fiort ꝛc. aa efſta Lid Viſſe-fingurs, eins og vant er, og lende med Sext aa Midlid Midfingurs; Tel þvi 22. þar ſem Fiort ſtanda, 23. aa Midlid Viſſe-fingurs, og ſo Lid epter Lid, þar til eg kemſt med 30. aa Midlid Midfingurs. Nu er þar ecke ſaa ſeinne Suñudags-Bokſtafur D, þar fyrer tel eg 31. aa fremſta Lid Midfingurs, og ſijdañ 1. 2. 3. ꝛc. þar til eg kemſt med 5. aa efſta Lid Baugfingurs, þar fiñ eg Suñudags Bokſtafeñ D, og þar koma Paaſkar, Dag 5. Aprilis A. 1744.

Þridia Dæme.

Jeg vil eñ ſkignaſt epter, nær Paaſkar mune koma 1753. Gillinitaled 6. epter Handar-Regluñe Cap. II. Art. 1. p.69.ſqq. Suñudags Bokſtafur G. Cap. IV. Art. 9. pag. 144. Gillinitals Ordeñ byria eg alltijd i ſama Stad, aa effſta Lid Viſſe-fingurs, og les þaug ſo uppaa Fingurnar, þar til eg lende med Siøtt: aa effſta Lid Litla-fingurs hægre Handar, þvi þetta er ſaa ſijdaſte Vetur ſem i þeim er: Sijdañ tel eg 22. aa effſta Lid Viſſe-fingurs, og kemſt med 31. aa fremſta Lid Laanga-fingurs; Sleppe ſo þeirre Tolu, og fer ad telia ad nyu 1. 2. 3. ꝛc. þar til eg kemſt med 19. aa effſta Lid litla Fingurs hægre Handar; Nu er þar ecke Suñudags Bokſtafureñ G, þar fyrer tel eg 20. aa Midlid, 21. aa effſta Lid, 22. aa Toppinum, hvar eg fiñ fyrer mier

mier G. Þar fyrer koma Paaſkar þañ 22. Aprilis A. 1753.

Fiorda Dæme.

Einhver kañ ad ſpyria ad, nær Paaſkar mune koma A. 1880. 19. Vetur Tungl Alldar Cap. II. Art. 1. p. 69. ſq. Sunudags Bokſtafer D C C. VI. A. 9. p. 144. Gillinitaled ſtendur aa Midhnwa Viſſe-fingurs: Tel þvi 22. aa efſta Lid, 23. aa Midlid, 24. aa fremſta Lid, 25. aa Toppinum, 26. aa fremſta Hnwa, 27. aa Midhnwa; eñ þar er ecke C; þar fyrer tel eg 28. aa efſta Hnwa, hvar C ſtendur, ſeger þvi Konſteñ, ad Paaſkar kome 28. Martii A. 1880.

III. Ad fiña Hvijtaſuñu.

Hvijtaſuña verdur fundeñ med lijkum Hætte, ſem Paaſkar og Nijuvikna Faſta, og er eingeñ Munur nema ſaa, ad eg byria ad telia 10. aa

efſta Lid Viiſe-fingurs (þvi Hviitaſuña kemur fyrſt 10. Maji) tel ſo fram̃ epter Lidunum, þar til eg fin̄ Gillinitalid og Sun̄udags Bokſtafen og at þeim Lidnum kemur Hœtijden̄, an̄adhvert i Majo, edur Junio, epter þvi, ſem Fiollde Toluñar þad wtheimter.

Epterdœme, ad fiña Hviitaſunnu a Fingra-Lidunum.

I. Dœme.

Nær mun Hviitaſuña koma Ao. 1750? Þa verdur 3ie Vetur Alldar Cap. II. Art. 1. p. 69. Sun̄udags-Bokſtafur D. Cap. IV. Art. 9. p. 144. Gillinitaled Prid-ſtendur a Midlid Viiſe-fingurs, þar fyrer er ecke langt ad telia. Jeg ſege 10. a efſta Lid, 11. a Midlid, og med þvi þar er ecke Sun̄udags-Bokſtafur, þa tel eg leingra fram, og ſege: 12. a fremſta Lid, 13. a Toppinum, 14. a

ad fremsta Hnwa, 15. ad Midhnwa, 16. ad efsta Hnwa, og 17. ad efsta Lid Midfingurs, þar sinn eg D, þvi þad er ad øllum efstu Lidum Fingranna: Kemur þvi Hvijtasunna 17. Maji A. 1750.

2. Dæme.

Jeg vil vita, nær Hvijtasunna mune verda A. 1778. 12ta Vetur Tungl Alldar Cap. II. Art. I. Sunnudags-Bokstafur D. Cap. IV. Art. 9. Gillinitalid stendur ad Midlid Litla Fingurs innann handar. Byria þvi ad telia 10. ad efsta Lid Visse-fingurs, og kemst med 31. ad efsta Lid Litla-fingurs. Enn med þvi þar er ecke Sunnudags-Bokstafurenn, þaa fer eg ad telia uppaa ny 1. 2. 3. ꝛc. eins og adur er kendt, allann Litla-fingur af. Þar til eg lende med 7. ad efsta Lid Litla-fingurs hægre Handar, þar stendur D. Þess vegna kemur þar Hvijtasunna, ef Gud lofar, þann 7da Junii, A. 1778.

Fleire Dæme þarf ecke hier til ad leggia, þvi Adferdeñ maa vera Deginum liooſare, af þeim Reglum og Dæmum, ſem aadur hafa framfærd vered i imſum Stødum.

Cap. VIII.

Þridia Gagnſemd Fingra-Rijmſens, uñ Meſſu-daga Arſens.

Art. I.

Þridia hellſta Gagnſemd Fingra-Rijmſens er, ad uppgøtva, hverium Dege Maanadar og Viku, ſierhver Meſſu-Dagur, ſem nockud uñwardar, tilheyrer. Item, hvad marger Suñudagar verda epter Þrettanda til Nijuvikna-Føſtu, og fraa Heilagrar Þreñingar Haatijd til Adventu, aa hveriu

hveriu Atre, og þad med læengtum hægare, og leinpilegre Adferd, eñ Rijm-Meistararnir hafa hingad til, nockurn Tijma brwkad, og odrum fyrerskrifad.

Eñ til þeß fyrra hlioota Meñ ad brwka 12. Vijsur Jslendskar, giordar epter Tolu Maanada Arsens: Hafa þær so morg Atkvæde i sier, hver ein, sem Dagarner eru i hverium Maanude (eins og þær Latinsku til forna) eñ eru þo læengtum hagkvæmare, eñ Cisio Janus, þviad þær byriast aa somu Bokstofum og Maanuderner; Eru og eiñeñ ad Ordum og Meiningu skilmerkilegar. Vijsurnar hlijtur saa, sem ecke vill fara aa mis tiedrar Gagnsemdar, ad læra uppaa sijna 10. Fingur; Og nær hañ kañ þær vel, þarf hañ ecke helldur añad Medal eñ þær sialfar, til ad vita, aa hverium Bookstaf

Manuduren̄ byriast, þær hlioða sem epterfylger.

JANUARIUS.

Ar nytt hoof Janus, Byrtest bræitt,
Barn, sem tigna Heidner hæitt,
med AnTONius Agnes geck,
en̄ Paulus Sioon af GUDe feck.

FEBRUARIUS.

Dijr Maria hreinsast hier,
hun gat JEsum lijkan̄ sier;
prijder Stool og plantar Vor,
Petur, Matthias HLAUT Risr.

MARTIUS.

Deyde Jonas Hola Hyrder,
Heiløg Christnen̄ Nafn han̄s vyrder,
Dægur hnijsiøfn BeNEdict ber,
Bodan Meyar EDTer fer.

APRILIS.

Giæfan̄ Or Ambrosio,
Aprilis Leoni Tign bioo,

Magnus

Magnus vard Jarl, eñ Biskup Jon,
bar Marcus ORD Guds um̃ Froon,

MAJUS.

Bæder Kroß; feck Bæl Jon gist,
bræ MaJUS Vertijd og Vist,
Hallvardur reinde harda Pijn,
Heitt med UrbaNO Sumared skijn.

JUNIUS.

Eykur Junius opt Gras,
Eirna mest Barnabias,
Vitus Botolfs beded getur,
barst JoHANnes, deyddest Petur.

JULIUS.

Good Maria Frændkonu fañ,
føgur lijdur Margret Daudañ,
fær Gud Sæl Þorlaks jafnañ sied,
JAcobs lijka, Olafs med.

AUGUSTUS.

Cepham batt Augustus eiñ,

Elld leid Laurus Kyrkiu-Sveiñ,
Maria hafeñ, Hauſt byriar beſt,
BARtholomeus , Johañ lierſt.

SEPTEMBER.

Fañ September miøg mæt Hnoß,
Maria fædd , hafeñ Kroß,
Dægur Lambertus lagar JOFN vel,
leider Sæl i Høfn Michel.

OCTOBER.

A Fiøll October feiker Snioo,
fanſt ecke til þeß Calixto,
gløgt Lucas kende GUDſpiølliñ,
galls þeirra Simon og hiñ.

NOVEMBER.

Dijrdlinga Hæritijd halld þu vel,
Helgañ Martein þat med tel,
kiæter Pavans KJÆR Frw Stand,
Clemenz; Poſtulañ teiknar And.

DECEM-

DECEMBER.

Fengu Naad Barra, Niclas, Frw,
nijtur Sælu Lucia trw,
vid Solar hvørf Thomas Frid fañ,
Fædde Mey oß Gud OG Mañ.

Þegar þu villt nu vita, hverium Dege Manadar og Viku, ein, edur oñur Messa, sem Vijsurnar u..geta, er tileinkud, þaa skalltu lesa þaa Vijsu, sem Messuna i sier iñebindur, uppaa Fingurnar, med þad Slag, ad þu byrier hana aa þeim sama Fingurs Lid, og hennar fyrste Bokstafur tilheyrer, epter Cap. VI. p. 178. Og laater so sitt Atkvæde falla uppaa hvern Lid, fyrst Vijse-fingursins, iñañ og utañ Handar, sijdañ þeß leingsta Fingurs, med sama Hætte, og so hiña, sem epterfylgia;

þar til þu kemur ad þeim Messu Dege, er þu villt siña ; þañ sama Lid skalltu hugfesta, hvert sem hañ kañ ad vera iñañ, eda utañ aa Fingrunum : Telia stiðañ Lidena þadañ sem fyrst var byriad ad lesa Vijsuna, allt til þess Lids er Messañ fiell uppaa, þvi þad er heñar Dagur: Sijdañ, þegar Madur vill vita, uppaa hvern Dag Vikuñar ein Messa fellur, þaa skal hañ telia Vikudagana, fraa Suñudags Bokstafnum aa Lidum sama Fingurs, til Messu-Dagsens, so sem eptersylgiande Dæme syna.

1. Dæme.

Jeg vil vita, hverium Dege Januarii Paals Messa tilheyrer; Byria þvi, so sem aadur er fyrerlagt, ad lesa þessa hañs Vijsu : Ar nytt hoof Janus 2c. A fremsta Hnwa Vijse-fingurs utañ Handar, þvi þar er Sæte

Sæte Bokstaffins A, sem er fyrst i Januario, og sege, Ar aa fremsta Hnwa, Nytt aa Midhnwa, hoof aa efsta Hnwa; Viik siidañ aa efsta Lid Midfingurs iñañ Handar, og læt sitt Atkvæde fylgia hverium Lid, Fingur epter Fingur, og þegar eg er komeñ uppaa efsta Hnwa Litla-fingurs, med Orded Eñ, og mig þriitur þar Lide vinstre Handar, ad fara leingra aafrañ, viik eg yfer aa efsta Lid litla Fingurs hægre Handar, og þar kemur nidur Atkvæded Paal, sem merker Paals Messu, þessum Lid gleimi eg ecke, eñ fer ad athuga, hver Dagur Januarii þetta sie, med þvi mote, ad telia Lidena, fraa þvi eg byriade ad lesa aa fremsta Hnwa Viisefingurs vinstre Handar, verda þad 25. Lida-Moot, sem merkia 25. Ianuarii Daga; Er. þvi audsluttad, ad

Paals

Paals Messa er alltijd 25. Ianuarii. Nu sem eg vil giæta ad eñ framar, uppaa hvern Dag Vikuñar greind Messa (eda hver oñur) falle aa einhveriu Are, þaa er ecke annad ad giora, eñ ad hyggia ad, aa hverium Fingurs Lid sama Ars Suñudags Bokstafur stande, sem er alltijd hiñ fyrste i Vikuñe, og telia so fraa hønum aafram allt ad Lid Messunar.

Til Dæmis.

Nu i Ar 1737. er Sunnudags-Bokstafur F, sem situr aa fremsta Lid Litla-fingurs iñañhandar Cap. IV. p.178. þadañ tel-eg Viku-Dagana, aññadhvert med Nafne, og sege: Maanudagur (aa Toppinum) Þridiudagur (aa fremsta Hnwa) Midvikudagur (aa Midhnwa) Fimtudagur (aa efsta Hnwa) Føstudagur (aa efsta Lid iñañ Handar)

Ellegar

Ellegar þad, sem eñ er hægra, eg tel einasta Lidena til Messunnar, og byria at Sunnudegenum, at þennañ Hatt: 1. at fremsta Lid, 2. at Toppinum, 3. at fremsta Hnwa, 4. at Midhnwa, 5. at efsta Hnwa, 6. at efsta Lid iñañ Handar; Eñ sat Siotte i Vikudaga Talinu, er alltijd Fostudagur: Sat fyrste Sunnudagur, annar Maanudagur, 3ie Pridiudagur, 4de Midvikudagur, 5te Fimtudagur, 6te Fostudagur, 7de Laugar-Dagur.

So fellur þat Paals Messa uppat Fostudag nu i Ar, þvi F er Sunnudags Bokstafur. Sama Adferd heyrer til öllum Messum og Merkidögum, Ared um kring, nær Madur vill vita, hverium Dege Maanadar þær sieu tileinkadar, og uppat hvern Dag Vikuñar þær falle. Þessa,

Ad-

Adferd maa og so eins brwka, þegar einhver segier þad edur þad hafa sked, edur eige ad gioraſt aa vissum Maanadar Degie, og Meñ vilia vita, hver Dagur Vikuñar þad hafe vered, edur verda muni.

Til Dæmes.

Saa hrædelege Elldsbrune, sem tilfell i Kaupenhafn A. 1728. skal hafa byriaſt 20. Octobris; Vil þvi vita, aa hverium Dege Vikunnar haň hafe sked. Jeg leita fyrst upp Suňudags Bokstaf Arsens, med þad slag, sem Raad er fyrer giort Cap. IV. Art. 7. 8. p. 137. sqq. og kaſta i burt 17. þeim fyrstu tveimur Tolum af Artale Christi, verda epter 28. þar vid bæte eg 5. giora 33. af þeim dreg eg 28. verda epter 5. sem er Vetur Solar Alldar A. 1728. Les siidaň Stefeň Bestar Aster 2c. uppaa Fingurnar, og lende aa Root Laan-

Langa-fingurs (sem er sa fimte Lid-ur) med Samhenduna Dains Cains. So hefur þa Ared 1728. vered Hlaup-aar, og E sa seirne Suñudags Bogstafur, sem situr aa ef-stu Hnwum utañhandar. Fyrste Staf-ur Octobris er A, hvers Sæte er aa fremstu Hnwum Cap. VI. p. 178. Tel þvi fyrsta Octobris aa fremsta Hnua, og so Lid af Lid, þar til eg kemst med 20. aa fremsta Lid innañhand-ar (hvert sem eg bruka þar til eirn Fingur, eda fleire, þad er allt hid sama) og er þad Midvikudagur, þvi aa Toppinum er Fimtudagur, aa fremsta Hnua Fostudagur, aa Midhnua Laugardagur, og aa effsta Hnua Suñudagur. Eñ þad er fliootara, ef eg kasta i burtu af Octobris Dogum tvisvarsinnum 7. Byria so ad telia þa 6. sem ept-ir eru aa fremsta Hnua Visifing-urs,

urs, (hvar A. stendur) og segie 1. ad fremsta Hnua, 2. ad Midhnua, 3. ad effsta Hnua, og þetta er Sunnudagur, 4. ad effsta Lid Innanhandar (Mánudagur) 5. ad Midlid (Þridiudagur,) 6. ad fremsta Lid, (Midvikudagur.) So hefur þa þan 20. Octobris bored uppa Midvikudag, þegar Eldds Bálled byriadest i Kaupenhafn Ao. 1728.

Annad Dæme.

Jeg vil vita uppa hvern Dag Vikunnar, sa 8de Julii fellur i Sumar ad kemur, ad hverium Løgþinged skal Byriast ad hveriu Are. Sunnudags = Bookstafur er F. sa fyrste Stafur Julii G, situr ad Fingra Toppunum.

Tel eg þvi 1.2.3.4. upp epter Hnúunum, og aptur Innanhandar 5. 6. 7. og 8. ad Toppinum, sem er Mánudagur, edur annar fra Sunnu-

Sunnudegenum, þvi hans Stafur F. er aa fremsta Lid, þeim nærsta fyrer ofañ. So byriast þa Alþing i Sumar ad kemur aa Maanudag.

2. Art.

Ad vita aa hveriumm Vikudege sierhver Maanudur byriast, hvada Ar sem vera kañ.

Sunnudags Bokstafeñ verd eg alltid ad vita, og fyrsta Staf hvers Maanadar, aa hvern Vijsurnar mig minna. So vil eg nu vita, aa hveriumm Viku degie Augustus byriast aa nærstkomande Sumre. Sunnudags Bokstafur F. Fyrste Augusti Stafur er C. so sem Vijsan hliodar: Chepham batt Augustus eirn &c. Þar fyrer giori eg ecke añad, eñ tek til ad telia aa fremsta Lid Vijsefingurs, þvi þar stendur Suñudags Bokstafur F, og segie: 1. 2. 3. 4. 5. og þa er eg komeñ aa ef

sta

ſta Hnwa, hvar E. ſtendur; þar fyrer er þad Fimtudagur ſem Auguſtus byriaſt aa, næſt epterkomande Sumar. Þvi No. 5. teiknar Fimtudag.

J aañ ſtad vil eg ſiaa epter aa hverium degie Vikuñar Julius byriaſt muni ad Are 1738. Suñudags Bokſtafur E. Eñ Julii fyrſte Stafur er G. epter Viſſuñe. God Maria Frændkonu ſañ ꝛc. og ſtendur aa Toppinum, Þar fyrer tel eg 1. aa Midlid (hvi þar ſtendur alltid E.) 2. aa fremſta Lid, 3. aa Toppinum: So byriaſt þaa Julius ad Are komande aa Þridiu-Degie.

J þridia ſiñ vil eg higgia ad, aa hverium Dege Vikuñar November byriaſt i Hauſt ad kemur. Hañs Upphafs-Stafur ſegier Viſſañ, ad ſie D. Diirdlinga Hatiid ꝛc. Suñudags Bokſtafureñ er F. Tel eg

hvi

þvi 1. a F. 2. a Toppinum, 3. a fremsta Hnwa, 4. a Midhnwa, 5. a effsta Hnwa, 6. a effsta Lid iñañ handar, (hvar ed D. situr) þar kemur October (allra heilagra Messa) i Haust a Føstudag.

3. Art.

Ad vita fliotlega utanbokar, hver Stafur ad stande vid sierhvern Manadardag, Ared um kring.

Þu hlistur ad hafa i Miñe, so sem optar, a hverium Bokstaf sier hver Manudur byriast. Sijdañ, þegar þu villt vita, hver Stafur ad stande vid ein hvern Dag, ein hvers Manadar, þa kasta 7. i burtu, so opt sem þu getur, þad sem epter verdur, skalltu telia fra fyrsta Bokstaf Manadarins honum med reiknudum; Su seinasta Talañ vijsar þier, hver

hver Stafur þad sie i Stafrofenu, sem þu villt siña.

Til Dæmis.

Jeg vil vita, hver Stafur ad stande vid þañ 26ta Januarii, sem byriast a A. kasta þvi i burtu þrisvar siñum 7. til samans 21. verda epter 5. tel eg þvi 5 Stafe afram A. B. C. D. E. þeße hiñ sijdaste stendur vid 26. Januarii.

Añad Dæme.

Jeg vil komast ad, hver Stafur ad stande vid þañ 24da Februarii, hvers Upphafs-stafur er D. kasta þvi i burtu þrisvarsiñum 7. verda epter 3. segie þvi, D. E. F. og þeße hiñ sijdaste er Stafureñ, sem stendur vid þañ 24. Februarij.

Þridia Dæme.

Einhver spyr mig ad, hver Stafur ad stande vid 30. Augusti, er byriast a C. Eg kasta fiorum siñ-um

um i burtu 7. verda epter 2. tel þvi C.D. Stendur þar fyrer D. vid 30ta Augusti.

4. Art.

Ad fiña Vikudag hvers Mænadar Dags, æ hvetiu Are sem Mad- ur vill.

Þetta Sticke hefur ad søñu ædur vered uñ Hond haft; Eñ nu vil eg syna hverniñ Schottus vill komast ad þvi, sem epter verdur greinslast. Þu skallt fyrst uppgøtva, epter næst fyrirfarande Reglu, hver Bokstafur ad stande vid Dag Maanadarins, sem þu hefur Auga æ; siidañ skalltu fiña Suñudags Bokstaf Arsens, og til einka hønum fyrsta Dag Vikuñar, ødrum añañ, þeim þridia, þañ þridia Vikudag, og so framveges, þar til þu kemur ad þeim Bokstaf, sem stendur hiaa Maa nadar degenum; Dagur Vikuñar sem

høyum hlotnast, er sæ sem þu epter spyr.

Til Dæmis.

Jeg vil vita, uppæ hvern Dag Vikuñar 28. Maji fellur æ þessu Are 1737. Suñudags Bokstafur F. Stafureñ hiæ þeim 28. Maji. er A. þar fyrer tel eg fræ F. Inclusive og segie F, G, A. So er þa A, þridie, og merker Þridu-Dag.

Cap. IX.

Underviisun þar uñ, hvad marger ad verde Suñudagar epter Þrettanda, og epter Heilagrar Þreñingar Hætijd æ hverju Are.

Hvad mæ siæ af lærdra Maña Kyrkiu-Ars-Reikningum, sem vijda eru ad fiña, ad þeir hafa flester hingad til geted einasta uñ tvo Inter-

Intervalla, edur Bil a millum viþra Tijda, a hveriu Are. Þad eina hafa þeir kallad Intervallum Minus, edur hid Miña Bil, sem er Tijmeñ a millum Joladags og 7. Vikna-Føstu, hitt añad, Intervallum Majus, edur hid Stærra Bil, sem er Arsens Partur a millum Trinitatis Hatijdar og Adventu. Eñ Professor Qvensel, i sijnum Computo Cyclico, getur um̃ þad þridia Intervallum, er hañ kallar Minimum, edur hid Minsta Bil, sem alltijd fellur iñ a millum Þrettanda og Nijuvikna Føstu, og er ad merkia, sem hañ vilie, helldur eñ ecke, kuña sijna Formeñ, i þeirra Profession, fyrer þad þeir hafe alltijd, i sijnum Kyrkiu-Ars-Reikningum, geinged þeigiande fram̃ hia þessu Intervallo, er eg sijdast um̃ gat; Eñ skrifad helldur um̃ Midlungs Biled, sem miñe Naudsin hafe til verid: J hver-

iu mier ſyneſt hañ hafe miked ad ſegia. Þvi þar um̃ hefe eg heyrt tijdum̃ ſpurt, hvad marger verda mundu Suñudagar epter Þrettanda, og epter Heilagrar Þreñingar Hatijd: Eñ aungvan hef eg vitad grenſlaſt epter þvi, af Almnnga Møñum, hvad margar Vikur og Dagar verda mundu a millum Jola og 7. Vikna Føſtu, og maa þad kañſkie koma til af þvi, ad Almanøken bera þad med ſier aarlega. Uppaa þeſſe þriu Intervalla gefur velnefndur Professor Reglur, hverniñ ſiñaſt kuñe a hveriu Are; Eñ mier ſynaſt þær ſo margbrotnar og baagar ad muna, ad eg get ecke fellt mig vid þær: Laangtum þægilegre vyrdeſt mier ſiw, ed Paulus Gulden, og adrer hañs Stallbrædur hafa gefed um̃ Intervallum Majus, a þeñañ hatt. So marger DRottens-Dagar, ſem iñ-

īnfalla a millum Huijtasuñu og Barnabæ Meßu, þañ 11. Junii, so marger verda þeir fram yfer 23. epter Trinitatis. Falle eingeñ iñ, um̄ sagdañ Tijma, verda þeir ecke nema 23. og ecke utan 22. ef Huijtasuña verdur halldeñ seirna, eñ þañ 11ta Junii. Þeßa Reglu er hægt ad muna, hun utheimter ecke heilldur mikel Heila-brot; Þo er siv audvelldare, sem eg vil gefa, þeim er ydka Fingra Rijmed, a þeñañ hatt.

So opt, sem Paaskar falla uppa einhvern af 5. þeim fyrstu Lidum Vijsefingurs, so opt verda Suñudagar epter Trinitatis 27. Falle Paaskar uppa einhvern af 7. þeim nærstu Lidum, allt a fremsta hnua Midfingurs, þa verda Suñudagar 26. Falle Hatijdeñ uppa 7. þaa nærstu þar epter, allt a fremsta Hnua Baugfingurs, þa verda 25. þadan

og a fremsta Hnwa Litlafingurs, 24. þadan og a fremsta Hnwa Litla fingurs hægre Handar, 23. En falle Hatijden uppa Midhnwa, eda ef sta hnwa sama Fingurs, þa verda einasta 22. Sunudagar epter Trinitatis.

Med þvilijkri Mote kan Madur ad fornema, hvad marger ad verda Drottens Dagar mille Þrettanda, og Nijuvikna föstu, þvi þegar hana ber uppa þria, þar fyrstu Lide Vijsefingurs, þa verdur Sunudaguren ecke nema ein. En bere Nijuvikna Föstu uppa Topp Vijsefingurs, allt a fremsta Lid Midfingurs inan Handar, þa verda þeir 2. Bere hana uppa Topp Midfingurs, allt a fremsta Lid Baugfingurs, þa verda 3. En ef hun fellur uppa Topp Baugfingurs, allt a fremsta Lid Litla fingurs, þa verda 4. Falle Nijuz

Nijuvikna Fasta uppa Topp Litla Fingurs vinstre Handar, allt a fremsta Lid Litla Fingurs hægre Handar, þa verda þeir 5. Ad sijdustu, ef Suñudageñ i Nijuvikna Fostu ber uppa eitthvert af fiorum þeim sijdustu Keñemerkium Litla Fingurs hægre Handar, þa verda þeir 6.

Þessar Reglur er, jafnvel fyrer þa Grein, audvelldt ad taka i akt, af þeim sem Fingra-Nijmed brukar; ad hañ hlijtur, hvert helldur sem er, ad sia epter a Fingrunum um Hatijda-Komurnar, og kañ þvi ad giora tvo Vegge hvijta, af eiñre Krucku, under eins.

Annar Partur Singra-Rijmsens, umm Bwskapar-Ared, edur Islendsk Misseraskipte.

Cap. I.

Um̃ Missera-Skipteñ almeñilega.

Arsens Tijder þær hellstu, sem vid viskia Bwskapar Haattum hier aa Lande, og Meñ taka þeß vegna sierdeiles i akt, eru þessar: Sumar-koma, Fardagar, Midt-Sumar, Vetrar-Koma, Þorra-Koma, Sumar-Auke, og Rijm-spiller, sem kallast ødru Nafne Varnadar-aar.

Hvad aahrærer Sumar-Komu, þaa

þaa er valla Þørf, ad gefa Reglur um̃ hana, þvi ſaa kallde Vetur, er fleſter vilia lijde, ſem ſnaraſt, drijfur Folk giarnañ til ad ſiaa epter um̃ hañs Wtgøngu, og reikna af Vikna Tale, hvad nælægt Sumared mune vera. Añars, kuñe nockur ad fara med Reiknings-Liſt, þaa maa hañ brwka epterfylgiande Reglu, ef hañ vill, til ad fiña Sumar Komu, aa ſierhveriu Are.

Cap. II.

Adferdiñ, ad finna Sumar-komu, med Reiknings-Liſt.

Skiptu øllum þeim Hundrad Arum, ſem lided hafa fraa Chriſti Hingadburd, med 4. Drag ſijd an Qvotum, aukeñ med 6. af tiedum Hundrad Arum, þad ſem afgeingur ſkalltu geima: Skipt ſijdañ Artale

Christi med 4. Bættu Quoto vid Artal Christi, drag af Sumunne þad sem aaður geimt var, skipt henne so med 7. þad sem afgeingur skalltu draga af 8. Hafe ecke neitt afgeinged, þaa drag 7. af 8. hvad þaa epter verdur, bæt vid 18. Aprilis, Sumnan er Sumardagur hinn fyrste.

Exemplum.

Jeg vil vita, nær Sumar hefur komed A. 1736. 17. (hundrudum) skipti eg med 4. koma 4. i Quotum, þar vid bæti eg 6. giora 10. þessa 10. dreg eg af 17. verda epter 7. hveria eg geime. Artale Christi 1736. skipte eg med 4. verda i Quoto 434. þessum bæti eg vid Artaled, verda 2170. Hier af dreg eg geimda 7. verda epter 2163. hverium ef eg skipte med 7. verdur ecke neitt epter. Þar fyrer dreg eg 7. af 8. verdur epter 1. hverium ef eg bæte vid 18. Aprilis, verda

verda 19. Þar fyrer kom Sumar Ared 1736. þañ 19. Aprilis.

Auñur hægare Regla, ad fiña Sumar med sømu List.

Artale Christi skiptu med 400. og þeß leifum med 4. legg sijdañ Quotum vid Leifarnar. Hafi þær vered miñe eñ 100. drag 1. af Sumuñe, miñe eñ 200. 2. miñi eñ 300. 3. sijdañ 4. allt til 400. Skipt heñe sijdañ med 7. hvad afgeingur drag af 8. ef ecke neitt, þa 7. af 8. Restleñ lagdur vid 18 Aprilis, syner Sumar-Dageñ fyrsta.

Til Dæmes.

Jeg vil vita, nær Sumar mune koma ad Are 1738. Skipte þvi Artale Christi med 400. verda epter 138. þeim skipt med 4. verda i Quoto 34. hveria ef eg legg vid Leifarnar, 138. verda 172. Og med þvi Leifarnar voru miñi eñ 200. dreg eg 2. af Sum-

uñe, eru epter 170. hverium ef eg skipti með 7. gaunga af 2. Þeir dregner af 8. laata epter 6. 6. lagðer við 18. Aprilis, giører 24. sem er Sumar Dagur hiñ fyrste A. 1738.

Þridia Regla.

Eñ kuñer þu, miñ Vin, ecke neitt i Reiknings List, þaa vil eg syna hier adra Adferd, sem aa rettilega vid Fingra-Rijmeð, og er hin aud-velldasta, til að fiña Sumarkomu aarlega; Sem er þesse: So marga Lide, sem þu fær fraa Topp Baugfingurs, allt aa nærsta Lid epter Suñudags Bokstafeñ, so mørgum Døgum skalltu bæta við 18. Aprilis, Sumañ er Sumar-Dagureñ fyrste; Og fylger saa Athuge þar með; Ef að Suñudags-Bokstafureñ er aa Topp Baugfingurs, þaa merker saa nærste Hnwe við Toppeñ, að ecke eigi að leggia nema I. við 18. Aprilis.

Þvi

Þvi ſo er nidurſett, ad 18. Aprilis ſkule ſitia aa greindum Topp Baugfingurs, hvad og ſo kañ vel ad standaſt; Þvi fari eg ad telia Aprilis Daga aa effſta Lid Viiſe-fingurs, þaa lender er ſaa 18de aa Topp Baugfingurs.

Til Dæmes.

Nu i Ar er Suñudags Bokſtafur F. Hañ ſtendur aa fremſta Lid Litla-fingurs; þar fyrer kemur Sumared aa Toppinum, þeim næſta Lid, ſem er þañ 25. Aprilis, þvi ef þu fer ad telia 18. aa Topp Baugfingurs, 19. aa næſta Lid, og ſo framveges, þaa lender ſaa 25te aa Topp Litla-fingurs.

Cap. III.

Um Fardaga.

Fardaga-Fundur wtheimter ecke neina ſierdeilis Reglu; Þeir

 byriaſt

byriast alltijd, þegar 6. Vikur eru af Sumre; verdur þad i fyrsta lage þañ 31. Maji, þegar Suñudags Bokstafur er G. Eñ sijdast þañ 6. Junii, nær hañ er F. So ad hver sa Fimtu Dagur, sem iñfellur aa millum þeß 30. Maji, og 7da Junii, er alltijd fyrstur i Fardogum.

Cap. IV.

Um Midt-Sumar.

Hwer er almeñileg Venia, aa þeßum Dogum, ad hallda Midt-Sumar, þegar 13. Vikur eru af Sumre. Syniſt þeß vegna eingeñ Nauðsin til, ad hafa mikil umbrot fyrer þvi, ad siña sagdañ Arsens Tijma, utañ ad gefa giætur ad i Hugasijnum, nær 13. Vikur sieu lidnar fraa Sumarbeigenum fyrsta. Eñ vilie nockur endilega hafa vissa Reglu

þar

þar um̃, nær Midt-Sumar skal halldast, maa han̄ brwka þær hinar somu, sem aadur eru gefnar um̃ Sumar-komu, og er eingen̄ annar Mismunur en̄ saa, ad Men̄ verda ad skipta um̃ Maanudena, so ad þar sem funden̄ Tala, an̄adhvert med Arithmetica, edur Sun̄udags Bokstafnum, var aadur løgd vid 18. Aprilis, til ad faa Sumar-komu, þar skal hun nu leggiast vid 18da Julii, þegar Men̄ eru ad leita upp Midt-Sumar.

Til Dæmes.

A. 1738. er Sun̄udags Bokstafuren̄ E. Han̄ situr aa Midlid Litlafingurs, tel eg þvi fraa Toppe Baugfingurs, aa nærsta Lid epter Sun̄udags Bokstafen̄ 6. Lide, hveria eg legg vid 18. verda 24. kemur þvi Midt-Sumar ad Are 1738. 24. Jul.

Cap.

Cap. V.

Um̃ Vetrar Komu.

Miklu bægara er, ad gefa vissa Reglu um̃ Vetrar Komu, en̄ Sumars, vegna þeß Rijmspillers, sem Sumarauke giører a Varnadar Arum, sem optast hafa sijn a millum 28. Vetur, Stundum 40. vegna Um̃breitingar Sun̄u-dags-Bokstaffsens a Allda-Motunum: Færest þa Vetrar-Koman̄ nidur um̃ ein̄ Dag, so hun verdur a þeim Arum, framar Veniu, þan̄ 27. Octobris. Þeß vegna er þad miøg torvelldt, ad gefa þa Reglu um̄ Vetrar Komu, sem eckert Fortak hafe; En̄ sa sem n̄ockud hefur numed i Reiknings-list, kan̄ fullvel ad bruka þa, sem hier epterfylger.

Reglan̄ er þesse.

1. Skiptu Lidnum Hundrad Arum

um Christi med 4. Quotum, auk-
eñ med 6. dragdu af Hundrad Arum
Christi, Leifornar geimdu.

2. Skipt Artale Christi med 4.
Eyterstødvaña giættu, legg sïdañ
Quotum og 1. vid Artal Christi; drag
þar af geimdar Leifar, skipt hinu med
7. Þad sem þar verdur epter, drag-
du af 8. verde þad ekkert, þar 7. af 8.
nema ef Epterstødvarnar voru 3.
þar drag 0. af 8. Þad sem þar verd-
ur epter, legg vid 19. Octob. Sum-
añ er fyrstur i Vetre.

Til Dæmes.

Jeg vil vita, uppaa hvern Dag
Octobris, Vetrar Dageñ fyrsta bar
aa næstkomande Hauste, 1737. þar
fyrer skipte eg fyrst 17. (hundrud-
um) med 4. fæ i Quotum 4. þar vid
lagder 6, giora 10. þa dreg eg aptur
af 17. verda epter 7. hveria eg geimi.
Þar nærst skipti eg Artale Christi
med

med 4. verda i Qvoto 434. Legg siidañ Qvotum og 1. vid Artaled, verda 2172. þar af dreg eg geimda 7. verda epter 2165. þeim skipti eg med 7. gøanga af 2. þeir dregner af 8. verda epter 6. hveria eg legg vid 19. Octobris, giora 25. kemur þvi Vetur i Haust (lofe Gud) þañ 25. Octobris.

Añad Dæme.

Mier er hugleiked ad vita, nær Vetur hafe komed 1719. Skipte þvi fyrst 17. med 4. og geimi seinast 7. Siidañ skipti og Artalinu med 4. verda i qvoto 429. og 3. afgøangs ; Qvotus og 1. lagdur vid Artaled giøra 2149. þar af tekner 7. geimder, verda epter 2142. þeim skipti eg med 7. verdur eckert epter. Eñ af þvi 3. voru afgangs øødur, dreg eg 0. (þad er ecke neitt) af 8. þ:i: þeß vegna lagder vid 19. Octobris, giora 27. hefur þvi Vetur komed Ao. 1719. þañ 27da Octo-

Octobris, þvi þad var Varnadar Ar.

Þridia Dæme.

Ï þridia siñ vil eg grenslast epter nær Vetur mune koma Ao. 1809. Skipte fyrst 18. med 4. verda i Qvoto 4. þar vid lagder 6. giora 10. og 10. af 18. eru epter 8. hveria eg geime. Þar nærst skipte eg Artalinu 1809. med 4. Koma i Qvotum 452. Qvotus, Artaled og 1. samanlagt, giora 2262. þar af dregner fyrrgeimder 8. eru epter 2254. Þeim skipte eg med 7. verdur eingeñ epter, og med þvi Leifarnar voru ecke ædur 3. þaa dreg eg 7. af 8. er epter 1. hvern eg legg vid 19. verda 20. Þar af ræd eg, ad Vetur aa ad koma 20. Octobris 1809. ef Heimureñ stendur so leinge.

Auñur stittre Arithmetisk Regla, ad fiña Vetur.

Skiptu Artale Christi med 400. siidañ Leifunum med 4. Epter stodv-

aña

aña giættu. Hafe Leifarnar orded hundrad, eda meira, þa drag so opt 1. af Qvoto, sem þær hofdu i sier Hund rudeñ, legdu so mijnkadañ Qvotum vid Leifarnar, Sumuñe skiptu med 7. þad afgeingur dragdu af 8. hafi þad eckert vered, þa 7. af 8. nema Epter stødvarnar hafi verid 3. þa 0. af 8. þvi sem þa afgeingur bættu vid 19. Octobris, Sumñan syner þier fyrstañ i Vetre.

Til Dæmis.

Jeg vil vita, nær Vetur kemur ad Are 1738. skipti þvi Artalinu med 400. verda Leifar 138. þeim skipt med 4. verda i Qvoto 34. og ad afteknum 1. fyrer 100. i Leifunum, verda epter 33. sem leggiast vid Leifarnar 138. Suma 171. þeim skipt med 7. gaanga af 3. 3. af 8. eru epter 5. þeir lagder vid 19. giora 24. og syna, ad Vetur mune koma 1738. þañ 24. Octobris.

2. Dæme.

Mier er til ſiñes ad vita, nær Vetur mune koma Ao. 1747. ſkipte þvi Artalenu med 400. verda Leifarnar 147. hverium eg ſkipte med 4. koma i Qvotum 36. Epter ſtodvañna 3. giæti eg; Tek ſo 1. af Qvoto fyrer 100. i Leifunum, eru epter 35. þeim ſkipt med 7. verdur eckert epter. Og med þvi Epterſtodvarnar voru 3. dreg eg 0. af 8. legg þa ſo vid 19. Octobris, verda 27. ſem ſyna, ad Ao. 1747. kemur Vetur 27. Octobris, a Varnadar æure.

3. Dæme.

Nær mun Vetur eiga ad koma Ao. 1905. Eg ſkipti Artalinu med 400. verda Leifar 305. þeim ſkipt med 4. giora Qvotum 76. hañ lagdur vid Leifarnar, giører 381. þar af dreg eg 3. (þvi ſo mørg hundrud hofdu Leifarnar i ſier) verda epter 378. þeſſum

um ſkipti eg med 7. geingur eckert af. Þar fyrer dragaſt 7. af 8. er epter 1. ſem bætiſt vid 19. verda 20. æ þvi Vetur ad koma Ao. 1905. þañ 20. Octobris, ef Verollden ſtendur ſo leinge.

Þeſſar Arithmetiſku Reglur, eru ad ſoñu nogu viſſar, eñ ſtoda þo nærſta lijtid þañ, ſem ecke hefur numed neitt i Reiknings liſt; þar fyrer vil eg vijſa honum añad Medal, ſem er længtum ſtittra, og audvelldara, til ad fiña Vetur æ hveriu Are, eirneñ ſamkynia ollu odru, ſem kent verdur i þeßum Dactylismo. Þad eru vinſtre Handar Fingra lider, med ſijnum Viku-bokſtofum, hvar uñ adur hefur vered lioſlega rædt; Og er Adferdeñ rett hin ſama, ad ſyna Vetrar komu og Sumar komu: Vetureñ kemur alltid æ nærſta Hnua, edur Lid, epter Suñudags Bokſtaf Arſens,

Arſens, fraa fremſta Hnwa Baug fingurs, er ſvarar 19. Octobris, allt aa fremſta Hnua Litla fingurs. Eñ ſaa Athuge ſilger hier med, ad aa Rijm-ſpillers Are, (þegar þetta Samhendu Ord Allopt, brwkaſt til ad fiña Suñudags Bokſtaf) kemur ecke Vetur aa næſta Hnua epter Bokſtafeñ A. ſem ſitur aa Baugfingre, helldur þañ, er ſtendur aa fremſta hnua Litlafingurs; verdur þa Vetrar-Komañ aa Midhnua ſama Fingurs, er ſvarar þeim 27. Octobris.

Til Dæmis.

Jeg vil fiña Vetrar Dageñ fyrſta aa nærſtkomande Hauſte 1737. Suñudags Bokſtafureñ F. ſitur aa fremſta Lid Litla fingurs iñañ Handar, þar fyrer kemur Vetur aa Toppinum ſtrax fyrer framañ, ſem er 25. Octobris, ad reikna fraa efſta Lid Wijſe-

Vijsefingurs, (þvi þar að alltid i þessum Reikninge ad byria Tølu Mænadardagaña.)

2 Dæme.

Mier er Fysn ad vita, nær Vetur mune koma Ao. 1747. Fiñ eg epter geseñe Reglu Cap. IV. Art. 8. 9. p. 139. seqv. ad þar verdur Suñudags Bokstafur A. Og med þvi Samhendu-Orded, Allopt, hlotnast þvi Are, þar læt eg hlaupa frij þad fyrra A. sem stendur að fremsta Hnua Baugfingurs, og tel að fram, þar til eg kem til hins añars að fremsta Hnua Litla Fingurs, þar strax epter að Midhnua kemur Vetur Ao. 1747. Reiknast þad 27de Lidur frá Upphafe Vijse fingurs, og merker 27da Octobris, þvi þar er Rijmspillirs Ar.

Med soddañ hætte mað fiña Vetur um Alldur og Æsi; Og þarf ecke

añad

añad, eñ reña Huganum til Fingra Lidaña, og er þeſſe Adferd audvelld-are, eñ nockur oñur, ſem hingad til hefur vered.

Cap. VI.

Uṁ Þorra.

Ecke er miña Vandhæfi ad fiña Þorra-komu, eñ Vetrar, ſkule einſlags Regla uppaa Arithmetiſka Viiſu, þar til ſameñ verda; Hlaup-areñ vallda þvi, ſem hafa tvo Suñu-dags Bokſtafe; af hverium hiñ ſiid-are, ſem fellur iñ laungu epter Midiañ-Vetur, maa ecke takaſt fyrer ſig fram, eda koma i Selſkab hiña añara, fyrer Tiimañ, þeß v'gna er þad hollaſt i ollum Þorra-Reikninge, ad brwka Enallagen, edur ſkifte aa Arunum, i þañ Maata, ad taka þad uṁlidna fyrer nærverande, og laga ſo Verked,

 ad

ad Rijmspillers verde giætt, þegar hañ vill skiootast iñ, og Missera-Komurnar hallde sier, innañ vißra veniu legra Takmarka.

Reglañ, sem hier til skal brwkast, er þesse.

Skiptu (1.) Lidnum Hundrad Arum Christi med 4. Quotum og 6. dragdu af Lidnum Hundrad Arum, hvad epter verdur geimdu. (2.) Skiptu Lidnu Artale Christi med 4. Leifaña giættu. Quotum og 1. legdu vid lided Artal; Sumuñe, (ad afdregnu þvi geimda) skiptu med 7. verde nockud umfram, drag þad af 8. añars 7. af 8. nema Leifarnar hafe vered 3. þa 0. af 8. Hvad sijdast verdur afgangs, legg vid 18. Januarii, Sumñañ syner þier fyrstañ i Þorra.

Til Dæmes.

Jeg vil sia epter, nær Þorre mune

mune koma ad Vetre 1738. Skipte
þvi (1.) Lidnum 17. hundrud med
4. Quotum 4. ad vidløgdum 6.
dreg eg af Lidnum 17. Hundrad Ar-
um, verda epter 7. hveria eg gei-
mi. (2.) Lidnu Artale Christi 1737.
skiptj eg med 4. verdur i Quoto 434.
Quotum aukeñ med 1. legg eg vid
lided Artal 1737. Sumuñe, ad
afteknum 7. skipti eg med 7. verda
epter 2. Þeir dregner af 8. lætta
epter 6. Hverier ef lagder eru vid
18. Januarii, giøra 24. og syna, ad
Þorre kemur A. 1738. 24. Jan.

Añad Dæme.

Nær mun Þorre hafa komid A.
1714? Lidnum 17. hundrad Arum
skipte eg med 4. Quotum 4. og 6.
(tilsamans 10.) dreg eg af Lidnum
17. Hundrad Arum, verda epter
7. hveria eg geimi. (2.) Lidnu Ar-
tale Christi 1713. skipti eg med 4.

verda i Quoto 428. Leifaña giæti eg. Quotum 428. og 1. legg eg vid lided Artal, verda 2142. Hier af dregner 7. verda epter 2135. þessum skipt med 7. verdur eckert epter. Og med þvi Leifarnar voru ecke 3. þaa dreg eg 7. af 8. geingur af 1. hañ lagdur vid 18. Januarii, giører 19. hefur þvi Þorre komed 19. Januarii A. 1714.

Þridia Dæme.

Jeg vil vita, nær Þorre mune koma A. 1748. Tek þvi lideñ hundrad Ar Christi 17. og skipti med 4. verda i Quoto 4. þar vid lagder 6. giøra 10. 10. af 17. eru epter 7. hverja eg geimi. (2.) Skipti eg Artale Christi lidnu 1747. med 4. verda i Quoto 436. og Leifarnar 3. Quotum aukeñ um 1. legg eg vid lided Artal, verda 2184. þar af dragast 7. eru epter 2177. Þeim skipt med 7. verdur

ur eingeñ epter. Og med þvi Leifarnar voru 3. dregst o. af 8. og þeir leggiast vid 18. Januarii, verda 26. ſyner þad, ad Porre kemur A. 1748. þañ 26. Januarii ꝏ Rijſpillers Are.

Merk: A þeſſu yferſtandande Seculo, þarf ecke, framar eñ vill, ad draga 7. af Sumñe, adur eñ ſkipt er med 7. þvi þad kemur, hvert helldur ſem er, i ſama ſtad nidur, og ſo er alltijd, þegar þeir geimdu kuña ad ſkiptaſt upp med 7.

Undervijſun ad fiña Porra ꝏ Singra-Lidum vinſtre Handar.

Reglañ til ad uppgotva Porra komu fyrer hvern eiñ, einkum þañ er ecke hefur numed neitt i Arithmetica, er hart nær hin ſama, og adur var gefeñ um Vetrar Komu, ad þvi einu undantekinu, ad þar ſem fremſte Hnwe Baugfingurs, teiknande

ande 19. Octobris, var aadur Tak-
markid, fraa hveriu telia skyllde til
Vetrar-Komu, epter Tilvijsan
Suñudags-Bokstafsens, þaa er þad
nu, þegar Þorra skal fiña, Baug-
fingursens Toppur, er merker 18.
Januarii. So ad hvar sem Sunnu-
dags-Bokstafur Arsens fiñst, fraa
Topp Baug-fingurs, honum med-
reiknudum, allt aa fremsta Lid Lit-
la-fingurs, iñañ Handar, þaa kem-
ur Þorre aa næsta Lid þar epter:
Nema saa Athuge fylger her med, ad
þegar Hlaupaar fellur iñ, og G er
fyrre Suñudags-Bokstafur, þaa
kemur Þorre 26. Januarii, einum
Dege sijdar, eñ vant er, og heiter sw
Mids-Vetrar-Koma Þorra Rijm-
Spiller.

1. Dæme uppaa almeñilega
Þorra-Komu.

Jeg vil vita, nær Þorre mune
koma

koma ad Vetre A.1738. Sunudags-Bokstafur E, han situr a Midlid Litla-fingurs (so sem adur er kent Cap. VI. p.175.) Þar fyrer kemur Þorre ad Are a nærsta Lid þar epter, þad er, a fremsta Lid Litlafingurs, sem svarar 24da Januarii, þvi ef sa 18. Januarii fellur uppa Topp Baugfingurs, þa fellur sa 24de uppa fremsta Lid Litla-fingurs.

2. Dæme, uppa Þorra Rijm-spiller.

Ianad sin er mier i hug, ad finā Þorra-Komu A. 1776. Og med þvi þa verdur Hlaupaar, og Sunnudags-Bokstafuren fyrre G. vijk eg fram-yfer venjulegt Þorra-Komu Takmark, epter Fortake Reglunnar um Rijmspiller, og gef ecke Gaum ad þvi G, so sem endrar nær, er situr a Topp Baugfingurs, helldur tel fram a Topp Litla-fing-

 urs;

urs; Saa fremste Hnwe, þar nærst vid, svarar þeim 26. Januarii, og þar a. Þorre ad koma a greindu Are 1776.

APPENDIX,
edur
Vidbæter Fingra-Riimsens.

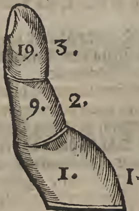
§. 1.

Underviisun, ad vita hvad gamallt Tungled sie, a hverium þeim Degie Maanadar, sem Madur vill.

Saa sem vill geta sagt utañ Bokar, hvad gamallt Tungled sie, a þeim og þeim Deige Maanadar; Hañ hlijtur ad vita fyrst, hver ad sie Pacte Arsens, þad kañ hañ ad læra med þessu moote: Hañ skal byria ad telia Gillinitalaed 1. a

effta

effta Lid Þumal-fingurs, 2. aa Mid-lid, 3. aa fremsta Lid, og so aptur aa ny, med sama moote, 4. 5. 6. aa sømu Lidum, so sem hier uppdreigenn Þumal-fingur syner.

Og skal hann telia upp aptur og aptur, þar til hann nefner Gillinital Arsens; Ef hann lender med þad aa

efsta Tid; þaa skal hañ taka 1. fraa Talinu. Lende hañ aa Midlid, þaa bæte hañ vid 9. eñ 19. ef hañ lender aa fremsta Lid. Sumañ er Pactar Arsens, sie hun fyrer iñañ 30. Eñ hlaupe hun yfer 30. þaa skal kasta i burt 30. þad sem epter verdur, er Pacteñ.

Þeß er ad giæta ad nær 1. er tekeñ fraa 1. aa fyrsta Are Tungl-Alldar, þaa reiknast Pactar 30.

Naa sem þu villt vita, hvad gamallt Tungled sie aa einhverium Dege Maanadarens, þaa legg Pactañ vid hañ sama Dag, og þar ad auke Regulares, sem er 1. i Januario, 2. i Februario, 1. i Martio, og sijdañ alltijd einum fleire, þar til þeir verda 10. i Decembri, Sumañ af þessu þreñu er Tungls-Allduren, nema hun verde yfer 30. þaa kasta burt 30. þad sem þaa verdur epter, seger hvad gamallt

allt Tungled sie uppœ þañ og þañ Dag Maanadarens.

Til Dœmes.

Jeg vil vita, hvad gamallt Tungled sie 10. Aprilis, Gillinitalid 10. byria þvi ad telia 1. œ effsta Lid Þumal-fingurs, og so hvad af hveriu epter þvi sem Raad var fyrer giert i Regluñe; Lende sœ med 10. œ effsta Lid Þumal-fingurs, þar aftek eg 1. verda epter 9. sem eru Pactar Arsens, þeim bæti eg vid 10. Aprilis, verda 19. Legg so þar vid 2. fyrer Aprilem, verdur 21. Er þvi Tungled 21. nætt, þañ 10. Aprilis, Gillinitalid 10.

2. Dœme.

Jeg vil vita, hvad Tunglid er gamallt 20. Septembris A. 1737. Gillinitaled 9. Giøre eins og til forna, byria ad telia œ effsta Lid Þumal-fingurs, og lende med 9. œ

fremsta Lid, bæte þar vid 19. verda 28. Pactar Arsens. Þessum 28. bæte eg vid 20. Septembris, verda 48. kasta so i burt 30. verda epter 18. þar vid lagder 7. fyrer Septembrem, verda 25. sem syna, ad Tungled sie 25. Naatta, 20. Septembris, nu i Ar, Gillinitaled 9.

Nota: A Hlaupaare, hefur Januarius aungvañ Regularem, eñ Februarius ecke utañ 1. J hinum Manudunum eru þeir eins marger, og adur er kendt.

§. 2.

Um̃ epterfylgiande 400. Ara Tøflu, sem nær yfer alla þaa storu Soolar Olld Nya Stiils.

Lijka sem Advorun giørd var til forna, fyrer framañ Hemerologium, edur Daga-Registred, ad þad heyrde ecke til, med rettu, Dactylismo, helld-

ur

ur Bokriime; Eins er þvi og so vared, uñ þar Toblu, sem hier epter kemur; Hun er ecke til þeß samiñ og sett, ad Meñ skule alltiid þurfa ad sækia til heñar Arsens Keñemerke; Þvi þau eiga med Fingra-Riimenu ad uppgøtvast; Helldur ä hun ad vera þier til Fyrergreidslu, ä medañ þu ert ad læra. (1.) J þañ Maata, ad þegar þu hefur numed Stefiñ, og kant ad lesa þau uppä þiina 10. Fingur, taker imsra Ara Tungl Olld og Solar Olld af Tobluñe, og æfer þig so i þvi, ad telia ä Fingrunum, til ad fiña Hätiidernar, epter Cap. VII. Art. 2. pag. 185.

Til Dæmis.

A. 1739. sier þu af Tobluñe, ad Gillinitaled er 11. (sem stendur æfinlega ä Topp Viisefingurs, þegar taled er til Hätiida) Vetur Solar-Alldar er 16. þar fyrer byriar þu ad

lesa Stefeñ Bestar Aftar 2c. til ad
fiña Suñudags Bokstaf, a effsta
Lid Visse-fingurs epter Cap. IV. Art.
7.8.9. pag. 137. sqq. Og lender med
Dvijna a fremsta Lid Litlafingurs,
hvar af þu matt merkia, ad A. 1739.
er Suñudags Bokstafur D, 16da
Vetur Solar Alldar. Byriar so ad
telia 22. a effsta Lid Vissefingurs, og
so framveges, epter Cap. VII. Art. 2.
p. 185. sq. Og med þvi þu fiñur ecke
Suñudags-Bokstafeñ D. a Topp
Visse-fingurs, þar sem Gillinita led
stendur, þa telur þu leingra, þar
til þu hitter hañ a effsta Lid Langa-
Fingurs, þa er Taled orded 29. og
þar er Suñudags-Bokstafur D.
Þar fyrer koma Paaskar A. 1739. þañ
29. Martii. Sama er Adferdiñ a
hinum ødrum Arum.

(2.) Þegar þu ert nu ordeñ vel
vanur i þessu Verke, þa skalltu si-
alfur

alfur fyrer utañ Tilvijſan Tobluñar, ſiña bæde Tungl Olld og Solar-olld, epter þvi, ſem i Les-Rijmenu er fyrerſkrifad Cap. II. Art. 1. p. 69. Cap. IV. Art. 8. & 9. pag. 139 - 144. Og laata Tobluna vera ſo ſem añañ Profſtein, med hverium þu kant ad profa þijna Naams-Gaafu, og Heppne i þvi, ad ſiña Hatijdernar a Fingrunum, a medañ þu ert vidvaningur, og þier er i Nauma-Smijde.

Tablan er þeſſe, ſem epterfylger; hafande i ſier 400. Ar: J heñar fyrſta Daalke er Artal Chriſti; Odrum Solar-Olld Nya Stijls hin Stærre; Þridia Solar-Olld hin Miñe; J hinum Fiorda, er Tungl-Olld; Fimta, Suñudags Bokſtafer; Og Siøtta, Stefia Samhendur, til ad miña a Dominicales.

Artal

Aartal Christi	Soolar Old Stærre.	Solar Old Minne.	Tungl Old.	Sunnudags Bookstafer.	Stefia Samhendur, til ad muna a Sunnudags Bookstafe.
1600	400	1	5	B. A.	Bestar Aaster
1601	1	2	6	G.	Greider
1602	2	3	7	F.	Fridar
1603	3	4	8	E.	Eingell.
1604	4	5	9	D. C.	Dains Cains
1605	5	6	10	B.	Bræde
1606	6	7	11	A.	Arfar
1607	7	8	12	G.	Gulldu
1608	8	9	13	F. E.	Felur Elur
1609	9	10	14	D.	Drottẽ
1610	10	11	15	C.	Christni
1611	11	12	16	B.	Blijda.
1612	12	13	17	A. G.	Andar Grandid.
1613	13	14	18	F.	Fordunst
1614	14	15	19	E.	Eymder
1615	15	16	1	D.	Dvijna
1616	16	17	2	C. B.	Caña Bañd

Aar tal Christi	Solar Old stære.	Solar Old Miñe	Tunal Old.	Sunnudags Bokstafer	Stefia Samhrudur, til ad miña a Sunnudags Bookstafe.
1617	17	18	3	A.	Arger
1618	18	19	4	G.	Glæpa
1619	19	20	5	F.	Flockar
1620	20	21	6	E.D.	Ecka Drecka
1621	21	22	7	C.	Christi
1622	22	23	8	B.	Borniñ
1623	23	24	9	A.	Allopt
1624	24	25	10	G.F	Goder Froder
1625	25	26	11	E.	Erfa
1626	26	27	12	D.	Dijrdar
1627	27	28	13	C.	Cronu
1628	28	1	14	B.A.	Bestar Aster
1629	29	2	15	G.	Greider
1630	30	3	16	F.	Fridar
1631	31	4	17	E.	Eingell
1632	32	5	18	D.C	Daius Cains
1633	33	6	19	B.	Bræde

Aartal Christi	Sool ar Ølld Stærre.	Sol ar Ølld Miñe	Tungl Ølld.	Sunnudags Bokstafer	Stefia Samhendur, til ad minna a Suñudags Bookstafe.
1634	34	7	1	A.	Arfar
1635	35	8	2	G.	Gulldu
1636	36	9	3	F. E.	Felur Elur
1637	37	10	4	D.	Drottiñ
1638	38	11	5	C.	Christni
1639	39	12	6	B.	Blijda
1640	40	13	7	A. G.	Andar Graudid
1641	41	14	8	F.	Fordunst
1642	42	15	9	E.	Eymder
1643	43	16	10	D.	Dvijna
1644	44	17	11	C. B.	Caña Bañid
1645	45	18	12	A.	Arger
1646	46	19	13	G.	Glæpa
1647	47	20	14	F.	Flockar
1648	48	21	15	E. D	Ecka Drecka
1649	49	22	16	C.	Christi
1650	50	23	17	B.	Borniñ

Aar-tal Christi	Sol-ar Öld Stær-re.	Sol-ar Öld Minñe	Tun-gl-Öld.	Sun-nu-dags Bok-staser.	Stefia Sam-hendur, til ad miña aa Sunnu-dags Bokstafe.
1651	51	24	18	A.	Allopt
1652	52	25	19	G.F.	Goder Frodir
1653	53	26	1	E.	Erfa
1654	54	27	2	D.	Dijrdar
1655	55	28	3	C.	Cronu
1656	56	1	4	B.A.	Bestar After
1657	57	2	5	G.	Greider
1658	58	3	6	F.	Fridar
1659	59	4	7	E.	Eingell
1660	60	5	8	D.C.	Dains Cains
1661	61	6	9	B.	Bræde
1662	62	7	10	A.	Arfar
1663	63	8	11	G.	Gulldu
1664	64	9	12	F.E.	Felur,Elur
1665	65	10	13	D.	Drotteñ
1666	66	11	14	C.	Christni
1667	67	12	15	B.	Blijda

Aar-tal Christi	Sool-ar Olld Stær- rc.	Sol-ar Olld Miñe	Tun-gl-Olld.	Sun-nu-dags Bok-stafer.	Stefia Sam-heu-ur, til ad miña a Sunnu-dags Bookstafe.
1668	68	13	16	A. G.	Andar Graudid
1669	69	14	17	F.	Fordunst
1670	70	15	18	E.	Eymder
1671	71	16	19	D.	Dvijna
1672	72	17	1	C. B.	Canna Bannid
1673	73	18	2	A.	Arger
1674	74	19	3	G.	Glæpa
1675	75	20	4	F.	Flockar
1676	76	21	5	E. D.	Ecka Drecka
1677	77	22	6	C.	Christi
1678	78	23	7	B.	Bornin
1679	79	24	8	A.	Allopt
1680	80	25	9	G. F.	Goder Frodir
1681	81	26	10	E.	Erfa
1682	82	27	11	D.	Dijrdar
1683	83	28	12	C.	Cronu
1684	84	1	13	B. A.	Bestar Aster

1685

Aartal Christi	Sool-ar Old Stærre.	Sol-ar Old Miñe	Tungl-Old	Sunnudags-Bokstafer.	Stefia Samhendur, til ad minna a Suñudags-Bokstafe.
1685	85	2	14	G.	Greider
1686	86	3	15	F.	Fridar
1687	87	4	16	E.	Eingell
1688	88	5	17	D.C.	Dains Cains
1689	89	6	18	B.	Bræde
1690	90	7	19	A.	Arfar
1691	91	8	1	G.	Gulldu
1692	92	9	2	F.E.	Felur Elur
1693	93	10	3	D.	Drottins
1694	94	11	4	C.	Christni
1695	95	12	5	B.	Blijda
1696	96	13	6	A.G.	Andar Graudid
1697	97	14	7	F.	Fordunst
1698	98	15	8	E.	Eymder
1699	99	16	9	D.	Dvijna
1700	100	5	10	C.	Cains
1701	101	6	11	B.	Bræde

Aartal Christi	Solar Øld Stærre	Solar Øld Mine	Tungl Øld	Sunnudags Bokstafer	Stefia Samhendur, til ad mina a Sunnudags-Bokstafe.
1702	102	7	12	A.	Arfar
1703	103	8	13	G.	Gulldu
1704	104	9	14	F. E.	Felur Elur
1705	105	10	15	D.	Drottest
1706	106	11	16	C.	Christni
1707	107	12	17	B.	Blijda
1708	108	13	18	A. G.	Andar Grandid
1709	109	14	19	F.	Fordunst
1710	110	15	1	E.	Eymder
1711	111	16	2	D.	Dvijna
1712	112	17	3	C. B.	Canna Bannid
1713	113	18	4	A.	Arger
1714	114	19	5	G.	Glæpa
1715	115	20	6	F.	Flockar
1716	116	21	7	E. D	Ecka Drecka
1717	117	22	8	C.	Christi
1718	118	23	9	B.	Bornin

719

Aar-tal Christi	Sool-ar Olld Stærre.	Sol-ar Olld Miñe	Tun-gl-Olld.	Sun-nu-dags-Bok-stafer.	Stefia Sam-hendur, til ad minna a Sunnu-dags-Bookstafe.
1719	119	24	10	A.	Allopt
1720	120	25	11	G.F.	Goder Frodlr
1721	121	26	12	E.	Erfa
1722	122	27	13	D.	Dijrdar
1723	123	28	14	C.	Cronu
1724	124	1	15	B.A.	Bestar Aster
1725	125	2	16	G.	Greider
1726	126	3	17	F.	Fridar
2727	127	4	18	E.	Eingell
1728	128	5	19	D.C.	Dains Cains
1729	129	6	1	B.	Bræde
1730	130	7	2	A.	Arfar
1731	131	8	3	G.	Gulldu
1732	132	9	4	F.E.	Felur Elur
1733	133	10	5	D.	Drottin
1734	134	11	6	C.	Chrisni
1735	135	12	7	B.	Blijda

1736

Aar-tal Christi	Sol-ar Old Stær-re,	Sol-ar Old Miñe	Tun-gl-Old.	Sun-nu-dagy-Bok-stafer.	Stefia Samhendur, til ad minna a Sūñudags-Bokstafe.
1736	136	13	8	A.G.	Andar Grandid
1737	137	14	9	F.	Fordunst
1738	138	15	10	E.	Eymder
1739	139	16	11	D.	Dvijna
1740	140	17	12	C.B.	Canna Bannid
1741	141	18	13	A.	Arger
1742	142	19	14	G.	Glæpa
1743	143	20	15	F.	Flockar
1744	144	21	16	E.D	Ecka Drecka
1745	145	22	17	C	Christi
1746	146	23	18	B.	Bornin
1747	147	24	19	A.	Allopt
1748	148	25	1	G.F.	Goder Froder
1749	149	26	2	E.	Erfa
1750	150	27	3	D.	Dijrdar
1751	151	28	4	C.	Cronu
1752	152	1	5	B,A.	Bestar Astev

1753

Aartal Christi	Soolar Olld Stærre	Solar Olld Minne	Tungl Olld.	Sunnudags Bokstafer.	Stefia Samhendur, til ad minna a Sunnudags-Bokstafe.
1753	153	2	6	G.	Greider
1754	154	3	7	F.	Fridar
1755	155	4	8	E.	Eingell
1756	156	5	9	D.C.	Dains Cains
1757	157	6	10	B.	Bræde
1758	158	7	11	A.	Arfar
1759	159	8	12	G.	Gulldu
1760	160	9	13	F.E.	Felur Elur
1761	161	10	14	D.	Drottes
1762	162	11	15	C.	Christni
1763	163	12	16	B.	Blijda
1764	164	13	17	A.G.	Andar Grandid
1765	16 5	14	18	F.	Fordunst
1766	166	15	19	E.	Eymder
1767	167	16	1	D.	Dvijna
1768	168	17	2	C.B.	Canna Bannid
1769	169	18	3	A.	Arger

Aar-tal Christi	Sool-ar-Old Stærre.	Sol-ar-Old Minne.	Tun-al-Old.	Sun-nu-dags-Bokstafer.	Stefia Samhendur, til ad minna aa Sunndags-Bokstafe.
1770	170	19	4	G.	Glæpa
1771	171	20	5	F.	Flockar
1772	172	21	6	E. D	Ecka Drecka
1773	173	22	7	C.	Christi
1774	174	23	8	B.	Bornin
1775	175	24	9	A,	Allopt
1776	176	25	10.	G.F.	Goder Froder
1777	177	26	11	E.	Erfa
1778	178	27	12	D.	Diirdar
1779	179	28	13	C.	Cronu
1780	180	1	14	B.A.	Bestar Aster
1781	181	2	15	G.	Greider
1782	182	3	16	F.	Fridar
1783	183	4	17	E.	Eingell
1784	184	5	18	D.C.	Dains Cains
1785	185	6	19	B.	Bræde
1786	186	7	1	A.	Arfar

1787

Aartal Christi	Soolar Old Stærre.	Solar Old Miñe	Tungl Old.	Sunnudags Bookstafer.	Stefia Samhendur, til ad miña a Suñudags Bookstafe.
1787	187	8	2	G.	Gulldu
1788	188	9	3	F. E.	Felur Elur
1789	189	10	4	D.	Drotteñ
1790	190	11	5	C.	Christni
1791	191	12	6	B.	Blijda.
1792	192	13	7	A. G.	Andar Grandid.
1793	193	14	8	F.	Fordunst
1794	194	15	9	E.	Eymder
1795	195	16	10	D.	Dvijna
1796	196	17	11	C. B.	Caña Bañid.
1797	197	18	12	A.	Arger
1798	198	19	13	G.	Glæpa
1799	199	20	14	F.	Flockar
1800	200	9	15	E.	Elur
1801	201	10	16	D.	Drotten
1802	202	11	17	C.	Christni
1803	203	12	18	B.	Blijda

Ártal Christi	Sool-ar Öld Stærre.	Sol-ar Öld Minne.	Tungl-Öld.	Sunnudags-Bokstafer.	Skefia Samhendur, til ad minna a Sunnudags Bokstafe.
1804	204	13	19	A.G.	Andar Grandid
1805	205	14	1	F.	Fordunst
1806	206	15	2	E.	Eymder
1807	207	16	3	D.	Dvijna
1808	208	17	4	C.B.	Canna Bannid
1809	209	18	5	A.	Arger
1810	210	19	6	G.	Glæpa
1811	211	20	7	F.	Flockar
1812	212	21	8	E. D	Ecka Drecka
1813	213	22	9	C.	Christi
1814	214	23	10	B.	Bornin
1815	215	24	11	A.	Allopt
1816	216	25	12	G. F.	Goder Frodir
1817	217	26	13	E.	Erfa
1818	218	27	14	D.	Dijrdar
1819	219	28	15	C.	Cronu
1820	220	1	16	B.A.	Bestar Aster

1821

Aartal Christi	Soolar Olld Starre.	Solar Olld Minne.	Tungl Olld.	Sunnudags Bokstafer.	Stefia Samhendur, til ad minna a Sunnudags Bookstafe.
1821	221	2	17	G.	Greider
1822	222	3	18	F.	Fridar
1823	223	4	19	E.	Eingell
1824	224	5	1	D.C.	Dains Cains
1825	225	6	2	B.	Bræde
1826	226	7	3	A.	Arfar
1827	227	8	4	G.	Gulldu
1828	228	9	5	F.E.	Felur Elur
1829	229	10	6	D.	Drottiñ
1830	230	11	7	C.	Christni
1831	231	12	8	B.	Blijda
1832	232	13	9	A.G.	Andar Grandid
1833	233	14	10	F.	Fordunst
1834	234	15	11	E.	Eymder
1835	235	16	12	D.	Dvijna
1836	236	17	13	C.B.	Canna Bannid
1837	237	18	14	A.	Arger

Aar tal Christi	Sol- ar Old Stær- rc.	Sol- ar Old Miñe	Tun- gl- Old.	Sun- nu- dags Bok- stafer	Stefja Sam- hendur, til ad miña at Sunnu- dags Bookstafe.
1838	238	19	15	G.	Slæpa
1839	239	20	16	F.	Flockar
1840	240	21	17	E.D.	Ecka Drecka
1841	241	22	18	C.	Christi
1842	242	23	19	B.	Børnsñ
1843	243	24	1	A.	Allopt
1844	244	25	2	G.F.	Goder Froder
1845	245	26	3	E.	Erfa
1846	246	27	4	D.	Dijrdar
1847	247	28	5	C.	Cronu
1848	248	1	6	B.A.	Bestar Aster
1849	249	2	7	G.	Greider
1850	250	3	8	F.	Fridar
1851	251	4	9	E.	Engell
1852	252	5	10	D.C.	Dains Cains
1853	253	6	11	B.	Brœde
1854	254	7	12	A.	Arsar

1855

Aartal Christi	Soolar Old Stærc. rc.	Solar Old Miñz	Tungl-Old.	Sunnudags-Bokstafer.	Stefia Samhendur, til ad minna a Sunnudags-Bokstafe.
1855	255	8	13	G.	Gulldu
1856	256	9	14	F.E.	Felur Elur
1857	257	10	15	D.	Drotten
1858	258	11	16	C.	Christni
1859	259	12	17	B.	Blijda
1860	260	13	18	A.G.	Andar Grandid
1861	261	14	19	F.	Fordunst
1862	262	15	1	E.	Eymder
1863	263	16	2	D.	Dvijna
1864	264	17	3	C.B.	Canna Bannid
1865	265	18	4	A.	Arger
1866	266	19	5	G.	Glepa
1867	267	20	6	F.	Flockar
1868	268	21	7	E.D.	Ecka Drecka
1869	269	22	8	C.	Christi
1870	270	23	9	B.	Borutn
1871	271	24	10	A.	Allopt

M 4 1872

Aar-tal Christi	Sool-ar Old Stærre.	Sol-ar Old Minne.	Tungl-Old.	Sun-nu-dags-Bokstafer.	Stefia Samhendur, til ad minna at Sunu-dags-Bokstafe.
1872	272	25	11	G.F.	Goder Froder
1873	273	26	12	E.	Erfa
1874	274	27	13	D.	Dijrdar
1875	275	28	14	C.	Cronu
1876	276	1	15	B.A.	Bestar Aster
1877	277	2	16	G.	Greider
1878	278	3	17	F.	Fridar
1879	279	4	18	E.	Eingell.
1880	280	5	19	D.C.	Dains Cains
1881	281	6	1	B.	Bræde
1882	282	7	2	A.	Arfar
1883	283	8	3	G.	Gulldu
1884	284	9	4	F E.	Felur Elur
1885	285	10	5	D.	Drottin
1886	286	11	6	C.	Christni
1887	287	12	7	B.	Blijda

1888

Aartal Christi	Solar Old Stærre.	Solar Old Miñe	Tuungl-Old	Sunnudags Bokstafer.	Stefia Samhendur; til ad miña a Sunnudags-Bokstafe.
1888	288	13	8	A.G.	Andar Grandid
1889	289	14	9	F.	Fordunst
1890	290	15	10	E.	Eymder
1891	291	16	11	D.	Dvijna
1892	292	17	12	C.B.	Canna Bannid
1893	293	18	13	A.	Arger
1894	294	19	14	G.	Glæpa
1895	295	20	15	F.	Flockar
1896	296	21	16	E. D	Ecka Drecka
1897	297	22	17	C.	Christi
1898	298	23	18	B.	Bornin
1899	299	24	19	A.	Allopt
1900	300	13	1	G.	Grandid
1901	301	14	2	F.	Fordunst
1902	302	15	3	E	Eymder
1903	303	16	4	D.	Dvijna

Ártal Christi	Sool-ar Old Stærre.	Sol-ar Old Minne.	Tungl-Old.	Sunnudags-Bokstafer.	Stefia Samhendur, til ad minna ä Sunnudags-Bokstafe.
1904	304	17	5	C.B.	Canna Bannid
1905	305	18	6	A.	Arger
1906	306	19	7	G.	Glæpa.
1907	307	20	8	F.	Flockar
1908	308	21	9	E. D	Ecka Drecka
1909	309	22	10	C.	Christi
1910	310	23	11	B.	Børniñ
1911	311	24	12	A.	Allopt
1912	312	25	13	G.F.	Goder Froder
1913	313	26	14	E.	Erfa
1914	314	27	15	D.	Dijrdar
1915	315	28	16	C.	Cronu
1916	316	1	17	B A.	Bestar Aster
1917	317	2	18	G.	Greider
1918	318	3	19	F.	Fridar
1919	319	4	1	E.	Eingell.

Aartal Christi	Solar Olld Starre.	Solar Olld Miñ:	Tungl: Olld.	Sunnudags Bokstafer	Stefia Samhendur, til ad minna a Sunnudags Bookstafe.
1920	320	5	2	D.C.	Dauns Cains
1921	321	6	3	B.	Bræde
1922	322	7	4	A.	Arfar
1923	323	8	5	G.	Gulldu
1924	324	9	6	F.E.	Felur Elur
1925	325	10	7	D.	Drottiñ
1926	326	11	8	C.	Christni
1927	327	12	9	B.	Blijda
1928	328	13	10	A.G.	Andar Grandid
1929	329	14	11	F.	Fordunst
1930	330	15	12	E.	Eymder
1931	331	16	13	D.	Drijna
1932	332	17	14	C.B.	Caña Bañid
1933	333	18	15	A.	Arger
1934	334	19	16	G.	Glæpa
1935	335	20	17	F.	Flockar

Aartal Christi	Solar Old Stærre	Solar Old Miñe	Tungl-Old.	Sunnudags-Bokstafer.	Stefia Samhendur, til ad minna a Sunnudags-Bookstafe.
1936	336	21	18	E.D.	Ecka Drecka
1937	337	22	19	C.	Christi
1938	338	23	1	B.	Børnin
1939	339	24	2	A.	Allopt
1940	340	25	3	G.F.	Goder Frodir
1941	341	26	4	E.	Erfa
1942	342	27	5	D.	Dijrdar
1943	343	28	6	C.	Cronu
1944	344	1	7	B.A.	Bestar After
1945	345	2	8	G.	Greider
1946	346	3	9	F.	Fridar
1947	347	4	10	E.	Eingell
1948	348	5	11	D.C.	Dains Cains
1949	349	6	12	B.	Bræde
1950	350	7	13	A.	Arfar
1951	351	8	14	G.	Gulldu

1952

Aartal Christi	Solar Old Stærre.	Solar Old Miñe	Tungl Old.	Sunnudags Bokstafer.	Stefia Samhendur, til ad minna a Suñudags-Bokstafe.
1952	352	9	15	F.E.	Felur Elur
1953	353	10	16	D.	Drottiñ
1954	354	11	17	C.	Christni
1955	355	12	18	B.	Blijda
1956	356	13	19	A.G.	Andar Grandid
1957	357	14	1	F.	Fordunst
1958	358	15	2	E.	Eymder
1959	359	16	3	D.	Dvijna
1960	360	17	4	C.B.	Canna Bannid
1961	361	18	5	A.	Arger
1962	362	19	6	G.	Glæpa
1963	363	20	7	F.	Flockar
1964	364	21	8	E.D.	Ecka Drecka
1965	365	22	9	C.	Christi
1966	366	23	10	B.	Børniñ
1967	367	24	11	A.	Allopt

Aar-tal Christi	Sol-ar Old Stær-re	Sol-ar Olld Miñe	Tun-gl-Olld.	Sun-nu-dags-Bok-stafer.	Stefia Sam-hendar, til ad minna a Sunnu dags-Bookstafe.
1968	368	25	12	G.F.	Goder Frodir
1969	369	26	13	E.	Erfa
1970	370	27	14	D	Dijrdar
1971	371	28	15	C.	Cronu
1972	372	1	16	B.A.	Bestar After
1973	373	2	17	G.	Greider
1974	374	3	18	F.	Fridar
1975	375	4	19	E.	Eingell
1976	376	5	1	D.C.	Dains Cains
1977	377	6	2	B.	Bræde
1978	378	7	3	A.	Arfar
1979	379	8	4	G.	Gulldu
1980	380	9	5	F E.	Felur Elur
1981	381	10	6	D.	Drottin
1982	382	11	7	C.	Christur
1983	383	12	8	B.	Blijda

Aartal Christi	Solar Olld Stærre.	Solar Olld Mine	Tungl Olld	Sunnudags Bokstafer.	Stefia Samhendur, til ad minna a Sunnudags-Bokstafe.
1984	384	13	9	A.G.	Andar Grandid
1985	385	14	10	F.	Forduuft
1986	386	15	11	E.	Eymder
1987	387	16	12	D.	Dvijna
1988	388	17	13	C. B.	Canna Bannid
1989	389	18	14	A.	Arger
1990	390	19	15	G.	Glæpa
1991	391	20	16	F.	Flockar
1992	392	21	17	E. D	Ecka Drecka
1993	393	22	18	C.	Christi
1994	394	23	19	B.	Bornin
1995	395	24	1	A.	Allvpt
1996	396	25	2	G. F.	Goder Froder
1997	397	26	3	E.	Erfa
1998	398	27	4	D.	Dijrdar
1999	399	28	5	C.	Cronu
2000	400	1	6	B. A.	Bestar Aster

Registur

Registur
uppá þad merkelegasta, sem fyrerfellur i þessu Fingra-Rijme.

A.

B.

E.

F.

H.

Inter-

Messu-

Nær

DACTY-

DACTYLISMI COMPENDIUM,

edur

Fingra-Rijmsens stutt Innehalld.

Pad fyrsta, sem menn hafa ad læra i Fingra-Rijmenu, er ad finna Gillinital, edur Tunglalldar Ared; Kann þad sliott ad ske, med Tilstirk þeirrar uppdregnu Handar, sem stendur i þessum Bækling øndverdlega pag. 69.

Hefur hun Tølurnar aa Fingra-Lidunum fraa 1. til 19. og þar under stærre Tølur 1720. 1740. 1760. ꝛc. þar fyrer nær þu kastar burt, fyrst tveimur þeim fyrstu Tølum, og

ſijdañ 20. ſo opt ſ:m þu gietur af yferſtandande 100. Ara Olldu, eins liſka þeim Olldum, ſem epter koma; þar þarftu ecke annad ad giora, eñ telia Lidena, frax þeirre 20. 40. 60. eda 80. Ara Sumñu, ſem þu kaſtar i burtu, til þeß Arſens, a hveriu þu villt ſiña Cillinitalid. Sw miñe Tala þeß Lids, a hveriu þu nemur ſtadar, legd vid X. i Loſanum, ſyner Tungl-Alldar Ared :: Eñ verde þaa Sumañ meire eñ 19. þaa ſkal kaſta i burtu 19. þad ſem epter verdur, er ſaa Vetur Alldar, ſem þu villt ſiña.

Til Dæmes.

Jeg vil vita, hver ad ſie Vetur Tungl-Alldar A. 1741. þar fyrer kaſta eg fyrſt i burt 17. ſijdañ tviſvarſiñum 20. þad er ad ſkilia 40. er ſtanda a Midlid Viſſe-fingurs; Tek ſo til ad telia 1. a næſta Lid

þar

þar fyrer nedañ, sem er effte Lid-
ur Vijse-fingurs, þar standa 3. yf-
er hiñe stærre Tolu (1760.) þeir
lagder vid X. i Lofanum, giora 13.
þar fyrer er Gillinitaled edur Tungl-
Alldar Ared 13. A. 1741.

Hin sama er Adferdeñ ä ellum
epterfylgiande Arum, les hier uñ
þañ 2. Capitula p. 65. sqq.

§. 2. Þegar þu ert nu bweñ ad læra
ad fiña Gillinitalid, ä hveriu Are sem
þu villt, skalltu læra þau Tolu
Ord, sem merkia Gillinital sier-
hvers Ars uppä þijna 10. Fing-
ur, nefnilega Fiort, þridie, elleft,
epter 2. Art. p. 85. og nær þad er giort,
skalltu epter 3. Art. p. 87. læra ad setia
Gillinitals Terminet rett nidur ä
Fingurnar; i þañ Mäta, ad þu
byrier Fiort ä effsta Lid Langa-
fingurs iñañhandar, og so sitt At-
kvæded ä hverium Lid, Fingur

 epter

epter Fingur, þar til þu kemur med Fiord- oc efsta Hnwa Litla-fingurs utañhandar, vijkur so med-e oc fremsta Lid Þumal-fingurs, Tolf oc efra Lid sama Fingurs. Fyrste oc efsta og Midlid Vijse-fingurs. Niju oc fremsta Lid og Toppinum. Seyt oc fremsta Hnwa. Siøtte, oc Mid- og efsta Hnwa.

Um̃ þetta allt kantu gior ad lesa i 3ia Art. pag.88. og sioc af Hondeñe sem þar stendur p. 89.

§.3. Þegar þu ert nu orðeñ alvanur vid þetta, skalltu kynna þier, hvad morgum Lidum þu verdur ad sleppa vid hvern Maanud, oc hverium þu villt finna Tungls Utsprunguna, þad kienna þier þesse Erende, sem þu ert bweñ ad læra: Jan og Mars two felldu froc 2c. Þar fyrer þoc þu hefur sleppt so morgum Lidum sem Vijsurnar fyrersegia, skalltu

telia

telia fraa þeim Lid, ad honum undañteknum, allt aa þañ Lid; aa hverium Gillinitalid stendur. Talañ sem þu hefur þaa feinged, syner Dag Maanadarens, hver hellst vera kañ, aa hverium Tungled springur wt.

Til Dæmes.

Jeg vil vita, aa hverium Degie Maji Maanadar Tungled springur wt A. 1739. Gillinitaled 11. þad stendur æfinlega aa Topp Laangafingurs, þegar taled er til Tungls Kveikingar. Nu segia Vijsurnar, ad þegar Tungl eige ad fiñast i Majo, skule sleppa 4. Lidum, þeim fyrstu aa Vijsefingre, þar fyrer byria eg ad telia 1. aa fremsta Hnwa sama Fingurs, og lende med 7. aa Topp Laangafingurs, hvar ed Gillinitaled 11. stendur, þar fyrer kveikest Tungl æfinlega 7. Maji þegar Gillinitaled er

11. Sama er Adferdeñ at ollum ødrum Mannudunum, epter þvi sem Vijsurnar segia fyrer, og at øllum ødrum Arum Tungl-Alldar, uñ þetta allt kantu ad lesa 4 Art. p. 96. ef þu þikist ecke nogsamlega skilia þetta

§. 4 Ef þu gyrnest ad þeckia Hlaupar fra almeñum Arum, þa þarftu ecke ad giora añad, eñ kasta burt af Artalinu, er þu tekur þier fyrer, tveimur fyrstu Tolunum, sijdañ 20. og seinast 4. so opt sem verdur, verde þa eckert epter, þa er þad Hlaupaar, sem þu hefur Auga a; Eñ verde þad 1. 2. eda 3. þa er þad alment Ar.

Til Dæmes.

A. 1746. kasta eg fyrst i burtu 17. sijdañ tvisvar 20. og seinast 4. verda epter 2. sem syna, ad Ared 1746. sie añad fra Hlaup-arinu. Eins ma alltijd fara ad endrar nær, sia Cap. III. p. 107.

§. 5.

§. 5. Aññad þad ſie:legaſta, ſem Fingra-Rijmed kenner, er ad ſiña ſierhvers Ars hrærанlegar Hætijder: Þar til þienar fyrſt ad vita hver þad ſie Vetur Tungl Alldar; þar nærſt, hver ad ſie Suñudags-Bookſtafur þeß Ars. Um þad fyrra er ædur bwed Undervijſun ad giora. Eñ þad ſeirna, ad finna Sunnudags-Bokſtafeñ, kañ ad ſke fyrer Hiælp þeirrar Alldar, ſem hefur i ſier 28. Ar, og mæ heita Solar Olld hin Miñe. Su ſtittſta Adferd ad ſiña hana er þeſſe: Þu ſkallt kaſta alltijd tveimur þeim fyrſtu Tolum i burt fræ Artale Chriſti; ſetia ſijdañ 1. aptur fyrer 1600. 5. fyrer 1700. 9. fyrer 1800. 13. fyrer 1900. og eins morgum ſkalltu bæta vid ſierhvert Ar, af þeim 99. ſem koma nærſt epter hvert ædur taled Artal: Verde þæ Sumañ 28. eda

 miñe,

miñe, þaa er þad Solar-Olldeñ, eñ verde hun meire, þaa ſkalltu kaſta 28. i burtu, ſo opt ſem þu gietur: Þad ſem þaa verdur epter, er Solar Olldeñ. (NB. Þad er eñ hægra þegar Talañ er mikil ad kaſta i burtu 30. eñ leggia tvo aptur i ſtadeñ fyrer hveria, vid þad ſem yfer heſur.)

Til Dæmes.

Hver mun verda Vetur Soolar-Alldar A. 1739? Jeg kaſta i burtu 17. eñ legg 5. vid Reſteñ 39. verda 44. þar af tek eg 30. verda epter 14. vid hveria eg bæte 2. i ſtadeñ fyrer 30. verda 16. ſem merker 16da Vetur Solar Alldar A. 1739.

2. Dæme.

Jeg vil fiña Vetur Solar-Alldar A. 1800. kaſta i burtu 18. eñ ſet 9. i ſtadeñ, þvi er þad 9de Vetur Solar Alldar.

3. Dæme.

3. Dæme.

Hver mun verda Vetur Soolar Alldar 1791? Ad burtkostudum 17. bæte eg 5. vid 91. verda 96. kasta sijdañ i burtu þreñum 30. verda epter 6. þar vid bæte eg 6. (sijnum 2ur fyrer hveria 30.) verda 12. er merkia 12ta Vetur Alldar 1791.

Sama er Adferdiñ hver 400. Ar epter añad. Alltijd skal kasta tveimur þeim fyrstu Tolustofum i burtu fra Artalinu, og setia so aptur eins margar Tolur og aadur er sagt vid hvern 100. Ara Flock .1. vid þañ fyrsta, 5. vid añañ, 9. vid þañ þridia, og 13. vid þañ fiorda.

§.6. Þegar þu ert nu bweñ ad fiña hvert Ar Solar Alldar þad sie, sem þu hefur Hug a, skalltu byria ad telia a Rot Visse-fingurs fram epter honum 1. 2. 3. 4. og so hvern Fingur epter añañ, bæde a vinstre og

hægre Hende, þar til þu lender med 28. aa fremsta Lid Lannga Fingurs hægre Handar. Einhverium Lidnum af þessum ollum, heyrer til saa Vetur Solar Alldar, sem þu hefur funded, þañ sama skalltu festa i Miñe. Siidañ skalltu læra þesse Stef vel fyrer utañ.

Bestar Aster	Greider Fridar Eingell
Dains Cains	Bræde Arfar Gulldu
Felur Elur	Drottiñ Christni bliida.
Andar Granded	Fordunst, Eymder Dviina.
Caña Bañid	Arger Glæpa Flockar.
Ecka Drecka	Christi Børniñ Allopt.
Goder Froder	Erfa Diirdar Cronu.

Og

Og nær þu hefur Stefeñ lært, skalltu lesa þau uppa Fingra-Lidena, og fara somu leid og adur, þegar þu talder Vetur Solar Alldar, so ad þu byrier med Samhendvna Bestar Aster a Root Vijsefingurs, og legger þar epter sitt Orded hverium Lid fram epter, vijser so aptur a Root Langa-Fingurs med Dains Cains, og so Lid af Lid, Fingur epter Fingur, þar til þu nemur stadar a þeim Lid, hverium Solar Alldar Ared tilheyrer; verde þad tvo Samhendu Ord, sem eiga heima a Rotunum, þa syna þaug, ad þad sie Hlaupaar, og ad þeir fyrstu Stafer i þeim sieu Sunnudags Bokstafer þess Ars, sa fyrre til Matthias Messu 24. Februarii; eñ sa sijdare þadañ fra Ared vt; Eñ sie Orded ecke nema eitt, sem fellur uppa Solar Alldar Lid-

eñ, þar syner þeß fyrste Stafur og so Suñudags Bokstaf sijns almeña Aars.

Til Dæmes.

A. 1740. fiñ eg epter Regluñe vera hid 17da Solar Alldar, sem at heima at Root Litla-fingurs hægre Handar, byria eg þvi ad lesa Stefeñ, Bestar Aster, at Root Visse-fingurs, og so wt vinstre Hondena, kem sijdañ med Samhenduna Caña Bañid at fyrteiknada Root Litla-fingurs hægre Handar; Sie eg þvi hier af, ad 1740. verdur Hlaupaar, og Suñudags Bokstafer þar C B.

Añad Dæme.

A. 1754. verdur 3ia Ar Soolar-Alldar, og situr þad at Midlid Visse-fingurs vinstre Handar. Tek þvi til ad lesa Stefiñ at sama Fingre, Bestar Aster at Rooteñe, Greider at efsta Lid, og Fridar at Midlid,

lid, verdur þvi Suñudags Book-
stafur F, A. 1754.

§. 7. Þessu næst er adgiætande, hverniñ 7. Vikudaga-bokstaferner sku-
lu standa a Fingra Lidunum; Syn-
er þad þesse Staka:

A, B, C skal Hnwum hiaa,
Higg ad þvi hiñ froome;
D, E, F set iñan aa,
Efst sie G aa Goome.

Þad er, A skal standa yfer
uñi þvert aa ollum fremstu Hnw-
unum, B aa Midhnwum, C aa
efstu Hnwum; og þesser þrijr eru
utañ Handar, D aa efstu Lidum
ollum, E aa Midlidum, F aa frem-
stu Lidum, og þesser þrijr innañ
Handar, eñ G skal standa framañ
aa ollum Gomunum, ecke einasta
aa ollum Fingrum Vinstre Hand-
ariñar, helldur og so med sama
Slag aa Litla-fingre hægre Hand-
ar,

ar, þetta maa flioótlega siaa af uppdregnum Hondum p. 178. 179.

§. 8. Þad var ondverdlega fyrerlagt i þessu Agripe, hverniñ Gillinitalid aa ad standa uñ Fingurnar, þegar Tungls Utsprungurnar skulu fiñast; Eñ hier verdur þad odruvijse ad setiast, eñ þaa var Raad fyrer giort, þvi Fiort skal nu standa aa effsta Lid Vijse-fingurs, og so hvad af odru Lid epter Lid, eñ sijdasta Orded Siøtte, sem geingur af vinstre Hendeñe, kemst aa effsta og Midlid Litla-fingurs hægre Handar, hvad Hondurnar p. 182, 183. setia Lesaranum klaarlega fyrer Siooner.

Lesa so Gillinitals Ordeñ Fiort, Þridie ꝛc. uppaa Lidena þar til þu kemur ad þeim Lid, sem Gillinitaled stendur aa, þess Veturs Tungl-Alldar, aa hverium þu villt fiña Haatijdernar. Sijdañ þarf ecke annad eñ

eñ byria aptur a efſta Lid Viiſe-
ſingurs ad telia 18. Januarii, og ſo
framveiges til Niijuvikna Foſtu.
22. Martii a ſama Lid til Paaſka-
Dags, og 10. Maji til Hviitaſuñu,
og þad allt a Gillinitals-Lideñ; Tal-
añ, ſem þar verdur, merker Haatiijd-
ar Dageñ i Maanadenum, ef Suñu-
dags-Bokſtafureñ ſtendur a ſama
Lid; Eñ ef ecke, þaa ſkal telia a fram,
þar til Suñudags-Bokſtafureñ verd-
ur fyrer: Talañ, ſem þaa er ordeñ, ſyn-
er hier Dag Maanadarens, uppaa
hvern Haatiijdeñ fellur. Hvert ſem
vera kañ Niijuviknafaſta i Januario
eda Februario, Paaſkar i Martio eda
Aprili, ellegar Hviitaſuña i Majo
eda Junio: Skal alltiijd ſleppa 31.
fyrer fyrra Maanudeñ hier taldañ,
bad ſem yfer hefur, ſyner Dag ſeiña
Maanadarens, ſem Haatiijdena ber
uppaa.

O NB.

NB. Þeß verdur ad giæta einasta um̃ Nijuvikna Føstu, og þad þo ecke nema a Hlaupaare, ad ef Gillinitaled, og fyrra Suñudags-Bokstafeñ ber uppa sama Lid, þa skal telia a sama Lid nærsta Fingurs (þad er ad bæta 7. vid.)

I. Dæme uppa Nijuvikna Føstu. A. 1739. er Gillinitalid 11. þad fiñ eg a Topp Vijse-Fingurs, eñ Suñudags-Bokstafureñ verdur D, sem situr a efstu Lidunum iñañhandar. Tel þvi 18. Januarii a efsta Lid Vijse-fingurs, þar sem eg byriade Fiort, 19. a Midlid, 20. a fremsta Lid, 21. a Toppinum, og med þvi þar er ecke Suñudags-Bokstafureñ D, tel eg þaangad til eg fiñ hañ a efsta Lid nærsta Fingurs; Er þa Taled orded 25. sem merker, ad Nijuvikna Fasta kome þañ 25. Januarii A. 1739.

Aññad

2. Dæme uppa Nijuvikna Føstu.

A. 1744. vil eg finna Nijuvikna Føstu, Gillinitaled 16. Sunnudags-Bokstafer E D. Jeg byria Fiort at effsta Lid Visse-fingurs, sem endrar nær, og finn, ad Sext (sem er Gillinital Ars niins) situr a Midlid Langa-fingurs; Tel þvi Lidena epter a Visse-fingre 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. A effsta Lid Langa-fingurs 25. og a Midlid 26. hvar eg lendte fyrr med Sext; Nu þo ad Sunnudags-Bookstafuren E sie a þessum sama Lid, þa samt, af þvi þetta er Hlaupaar, tel eg a Midlid Baugfingurs, þar er 2. Februarii, þvi Januarius endast med Langa-fingre; Kemur þvi Nijuvikna Fasta 2. Februarii A. 1744. Fleire Dæme ma sia hier uppa Cap. VII. Art. 2. p. 189. sqq.

Dæme uppa Paaska komu sama Aar.

Adferdiñ er rett hin sama, sem er fyrer løgd i Nijuvikna Føstu Leiteñe nema þar sem þa var teked til a efsta Lid Visse-fingurs ad telia 18. Januarii, þar skal nu byria ad telia 22. Martii (þvi þad eru fyrstu Paaskar) og verda þvi 30. a Gillinitals Sætinu, sem er a Midlid Laanga-fingurs; Eñ med þvi þar er ecke þar sijdare Suñudags-Bokstafureñ D, tel eg leingra, og sleppe Martio, under eins og fremsta Lid sama Fingurs, eñ tel 1. Aprilis a Toppinum, 2. 3. 4. upp epter hañs Hnwuin, og 5. a efsta Lid Baug-fingurs, þar er D. Ber þvi Paaska Dag uppa 5. Aprilis A. 1744.

Vilier þu sia fleire Dæme uppa Paaska, þa les þau C. VII. p. 194. sqq. Dæme uppa Hvijtasuñu sama Ar A. 1744.

Jeg segie þa 10de Maji a efsta

Lid Vijse-fingurs, 18. verdur at Gillinitalinu Sext, eñ 24. þegar komed er at Suñudags-Bokstafiñ D. Þar fyrer kemur Hvijtasuña þañ 24da Maji A. 1744.

Añad Dæme uppa Hvijtasuñu.

A. 1742. er Gillinitalid 14. Þar fyrer er ecke lángt ad telia: 10. byrjast at Gillinitalinu Fiort; so være Suñudags Bokstafureñ D, þyrfte ecke leingra ad fara. Eñ nu fyrst hañ er G verdur ad telia uppa Toppiñ 11. 12. 13. kemur þvi Hvijtasuña 13. Maji A. 1742. Dæmiñ uppa Hvijtasuñu fleire sia st Cap. VII. p. 198. sqq.

§. 9.

Ad vita, hveriu m Degie Mánadar og Viku, sierhver Messudagur, sem nockud um varðar, tilheyrer.

Þar til verdur ad kuña 12. Vijsur, epter Tolu Mánada Arsens, hafa

 þær

þær so morg Adkvæde i sier, hver ein, sem Dagarner eru i hverium Maanude, og byriast aa sømu Bokstøfum og Maanuderner : Viisurnar maa lesa i siaalfu Riimenu Cap. VIII. Art. 1. pag. 202. sqq.

Þegar þu villt nu vita, uppaa hvern Dag Maanadar og Viku, einhver Messan, sem Viisurnar um geta, fellur, þaa skalltu lesa þaa Viisu, sem Messuna i sier iñebindur, uppaa Fingurnar, med þad slag, ad þu byrier hana aa þeim sama Lid, sem heñar fyrste Bokstafur, epter Cap. VI. p. 178. tilheyrer, aa Viise-fingre, og laatir so sitt Atkvæde falla uppaa hvern Lid, fyrst Viise-fingursens iñan og utañ Handar, siidañ hvers af ødrum, þar til þu kemur ad þeim Messu-Degie, er þu villt fiña, þañ Lid skalltu hugfesta. Telia so Lidena þaangad, þadañ fraa er þu byriader ad lesa,

þaa

þa sieſt, hver Dagur Manadarens
þad er.

Til Dæmis.

Jeg vil vita, hvern Dag Januarii
Pauls Meſſa er, byria þvi ad leſa
hans Viiſu, Ar nytt hoof Janus
ꝛc. a fremſta Hnwa Viiſe-fingurs
utanhandar, þvi þar er Sæte Bok-
ſtaffſens A, ſem byriar Viiſuna, og læt
ſitt Atkvæde fylgia hveriumm Lid fram
epter, Fingur epter Fingur, og þegar
eg er komen uppa effſta Hnwa Litla-
fingurs, med Orded Enn, viik eg yfer
a effſta Lid Litla-fingurs hægre
Handar, og þar kemur nidur Ad-
kvæded Paul, ſem merker Pæls
Meſſu; þeſſum Lid gleimi eg ecke, enn
ſnii aptur til ad telia Lidena, og med
þvi þad eru 25. Lidamoot, af fremſta
Hnwa Viiſe-fingurs, hvar eg took til
ad leſa, allt a þenann effſta Lid Litla-
fingurs hægre Handar, þar eg lendte,

 þa

þar er audsluttad þar af, ad Pauls Messu ber alltiid uppaa 25. Januarii. Nu sem eg giæte framar ad, uppaa hvern Dag Vikunnar greind Messa, (edur hver onnur) falle; aa einhveriu Are, þaa er ecke annad ad giora, enn giæta ad, aa hverium Fingurs Lid þess sama Ars Sunnudags-Bokstafur stande, sie Messann þar, þaa ber hana uppaa Sunnudag, enn ef ecke, þaa skal telia Daggana aafram, allt aa Lid Messunnar.

Til Dæmes.

Nu i Ar 1737. er Sunnudags-Bokstafur F, sem situr aa fremsta Lid innanhandar; Þadann tel eg Vikudagana: Maanudagur (aa Toppinum) Þridiudagur (aa fremsta Hnwa) Midvikudagur (aa Midhnwa) Fimtudagur (aa effsta Hnwa) Fostudagur (aa effsta Lid sama Fingurs innanhandar) þar fyrer med þvi Pauls Messu bar uppaa effsta Lid innanhandar,

ar, þaa er hun aa Føstudag nu i Ar 1737. af þvi Suñudags Bokstafur er F. Sama Adferd heyrer til øllum Messum og Merkedøgum, Ared uñ kring, nær Madur vill vita, hverium Degie Maanadar þær sieu tileinkadar, og uppaa hvern Dag Vikuñar þær falle.

§. 10. Uñ Intervalla.

1. Hvad marger verde Suñudagar epter Trinitatis.

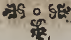
So opt, sem Paaskar falla uppaa einhvern af 5. þeim fyrstu Lidum Visse-fingurs, so opt verda Suñudagar epter Trinitatis 27. Falle Paaskadagur uppaa einhvern af 7. þeim nærstu Lidum þar epter, allt aa fremsta Hnwa Midfingurs, verda þeir 26. Verde Paaskadagur aa 7. Lidunum þar epter, allt aa fremsta Hnwa Baugfingurs, þaa verda 25. þadañ, og aa fremsta Hnwa Litla-fingurs 24. þadañ, og aa fremsta Hnwa Litla-

fing-

fingurs hægre Handar 23. Eñ falle Haitijdeñ uppa Midhnwa, eda efsta Hnwa sama Fingurs, þa verda einasta 22. Suñudagar epter Trinitatis.

2. Ad vita, hvad marger verda Drottens-Dagar epter Þrettanda.

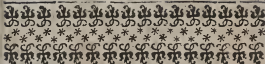
Þegar Mijuvikna Fostu ber uppa 3. þa fyrstu Lide Visse-fingurs, þa verdur Suñudagureñ ecke nema eiñ. Eñ bere Mijuvikna-Fostu uppa Topp Visse-fingurs, allt a fremsta Lid Midfingurs iñañhandar, þa verda þeir 2. Bere hana uppa Topp Midfingurs, allt a fremsta Lid Baugfingurs, þa verda þeir 3. Eñ ef hun fellur uppa Topp Baugfingurs, allt a fremsta Lid Litla-fingurs, þa verda 4. Falle Mijuvikna Fasta uppa Topp Litla-fingurs vinstre Handar, allt a fremsta Lid Litla-fingurs hægre Handar, þa verda þeir 5. Ad sijdustu, ef Suñudageñ i Mijuvikna Fostu ber uppa eitthvert af fiorum þeim sijdustu Keñemerkium Litla-fingurs hægre Handar, þa verda þeir 6.

ERRATA.

Pag. 63. fyrtre les fyrre,
p. 149. ad ad les ad.
p. 190. þei les þvi.
p. 197. VI les IV,
p. 208. IV. les VI.
p. 202. fsck les feck.
p. 211. þrisvar les tvisvar.
p. 245. les Rijmspiller.
p. 250. nær les nyy.
p. 251. sæ les so.

Og hvad fleira hefur kuñad af Ogæte ad yfersiæst i Prickingu Fijngra-Rijmsens, er goodsws Lesare vinsamlega um̃bedeñ ad leidrietta,

Horologium Islandicum.

Eda

Eyktamørk Jslendsk.

Mikel er Giæska og Þolinmæde Guds, sem alla Hlute hefur Skapad vegna Mañsens, og helldur þeim og so vid magt eñ i dag honum til goda: A medal añars hefur hañ prydt Festinguna med tveimur Stor-Lioosum yfred fogrum, Soolu og Tungle, til ad lysa Jardar-Kringluñe: Skilia Dageñ fraa Nottuñe, og gefa Teikn, Tijma, Daga og Aar.

Af Jhugan soddañ Guds Dasemda, ordsakast eg ad færa i Letur

P mijna

mijna Þanka, um Eyktamørk her a Lande, sem og Deilingu Dags og Nætur, er hafa siñ Uppruna af Soolareñar Raas fraa Austre til Vesturs, og þadañ aptur i gegnum þad nedra Himen hvølf. Soddañ Eyktamørk eru eige, so eg vite, brukud hiaa framande Þiodum, og er þad ecke ad undra, þvi þær hafa Gnægd af þeim Verkfærum, sem þañig eru tilreidd, ad þau syna, jafnvel Smaalega Parta Dags og Nætur; sosem eru Tijmaglos, Sool-skijfur, Stunda-Kluckur, Compaß-ar, og oñur þvijlijk Instrumenta, hver ecke er ad fiña hiaa oß velflest-um her i Lande, og kuñum þvi ecke ad vita grandt, hvad Tijmanum lijd-ur: Eingu ad sijdur, hefur Giæska Gllds so fyrer sied, ad vier skylld-um ecke aldeiles verda varhluta þvij-lijkrar Þeckingar, helldur ødlast so miked Skin bragd a Tijmans Part-um,

um, sem hiaalpa kyñe til ad utrietta vor Embættes-Verk stickanlega: þvi vorer Formeñ hafa fyrer Lioos Naatturuñar funded þau Raad, ad setia Eyktamørk i kringum hvern Bæ, og meta af þeim, Tijmans Parta og Stunder, epter Gaange Soolareñar aa hverium Dege, einneñ Tungls og Stiarna aa Naattarþele: Adureñ eg giøre framar Skijrslu aa tieduñ Eyktamootum, verd eg ad tala um Aasigkomulag Dags og Nætur, og þeirra Sundurdeiling. Dagureñ reiknast almeñelega med tveñu Moote.

1.) Er Dies Naturalis, edur Naatturlegur Dagur, sem hefur i sier 24. Stunder, biriast hiaa oß aa Midnætte, og endast i sama Mund.

2.) Dies artificialis edur Handverks-Dagur, so kalladur, fyrer þaa grein, ad hañ med siñe Birtu er hverium Handverksmañe nærsta hagkvæmur,

til ad framkvæma vel og trulega Verk siñar Kallanar: Varer þesse Dagur a ollum Tijmum Aarsens fra Uppgaungu Soolar, allt til heñar Nidurgaungu, og er þeßvegna mislafnlega laangur, epter þvi sem Hallandeñ er mikell beggiameigeñ vid Æqvatorem a Sphæra cœlesti, edur Himensens Holhnette. J Sudur-aalfu Heimsens under og nærre Bruna-Reimeñe, reiknast hañ, mikenpart, alltijd eins laangur, her uñ Tolf Tijmar, stundum lijted meira, stunduñ miña, epter þvi sem Sooleñ vijkur til Nordurs eda Sudurs fra Jafndægra-Lijnuñe: Eñ hier, vid þad nyrdra Kullda-Bellte, er hans Mismunur æred stoor, soad a midiu Islande, þar sem Poli-Hæd er 64. Gradus, finst hañ ad vera Stunder 20. min. 24. þegar Sool nær Krabbamerke; eñ ecke nema vel haalf fioorda Stund

uñ

um Skamdege. Þar fyrer høfum vier eingva Naudsyn til, og kunnum ecke helldur, vegna þessa Dags miøg missjafnrar Leingdar, ad meta hann her aa Lande af Soolarinnar Dvøl fyrer ofan Horizontem, eins og þeir, ed byggia sidur i Londum, hvar hanner under Sphæra recta, hartnær alltid eins laangur; helldur meigum vier gaanga epter Tilvijsan Koongana Olafs og Magnusar i Christendooms-Baalke Gulaþingsbookar hinnar gemlu, og telia hann fraa Oottu til Náttmaala, þad eru 18. Tijmar: þar so Stendur. Þat er nu þvi nærst, at hin siaunda Dag hvern er heilagt oc kaullum vier þann Sunnudag, en þviat Dagur fyri scal heilagur at None, þaa er Þridiungur livir Dags, og Maana Nott til Hana-Ottu. Eirn Mikelzhaattar Madur her aa

Lande, og hiñ gloggvaste i øllu Js-lendsku Antiquitete, hefur giort sier stoora Mædu fyrer Skijringu þessarar Greinar; Eñ getad þo ecke, ad miñe Meiningu, funded heñar rettañ Skilning: Hefur þvi vissulega ollad, hans Concepta Opinio, edur hugfest Meining um̃ Nidurradan Dagsmarkaña her vid Nordred, sierdeiles um̃ Eyktarstad; Hveria sijna Meining, hañ vill giarnañ med Mindugleika Gulaþingsbokar stirkiast laata: Eñ þad mun hver einn giæteñ Madur saña, sem les þessa Grein, ad so framt hun ecke er med Vallde færd afvega, og fær ad hallda sijnum̃ rietta Significatu, þaa verdur mitt Maal med heñe upplyst, og stirkest noogsamlega. Hana-Otta, (sem er Takmark þridiu Stundar epter Midnætte) segia Kongarner vera skule Ender Næturenar; hvar af siaa maa, ad aa Naatt-maal-

mаalum̄, þrem Stundum fyrer Midnætte, hafa þeir viliad Nootten skyllde byriast, verdur hun þaa alls 6. Stunder: Fraa Naattmaalum til Noons, ef taled er aptur aa bak, reiknast 6. Stunder: Eñ fraa Noone til Ottu 12. Sem giora tvo Þridiunga þeß Dags, er kallast Artificialis, og skulu, epter Gulaþings-løgum, vera lidner aa Noone, þegar Þvottdags Helgen byriast, su ed varer þar epter þañ þridia, (sem ogso hefur i sier 6. Tijma) allt til Naattmaala, aa hverium Nootteñ hefst, so sem aadur er sagt. Þetta er riettur og eigenlegur Skilningur þeirrar Maalsgreinar, sem eg hefe allegerad ur Gulaþingsløgum, af hverre Meñ kuña fyrer vijst ad segia, hvad laangur Dies Artificialis eige ad halldast hier nordarlega i Evropa, aa øllum Tijmum Aarsens. Af þessu er audsiært, ad ødruvijse

viise hafa Fornalldarmeñ. her vid Nordred reiknad Handverksdageñ, eñ þeir, ed bua ä midiu Stræte Veralldar; og er þad vel til funded, vegna Mismunar Soolargäangsens þar og hier, ä hverutveggiu Aarsens Mißerum. Þad eg hefe nu fram̃ fært ur Kyrkiulögum Fornalldarmaña, svarar og miked vel Verkstundum vorum, þegar mestar eru Añer; einneñ þeßare Reglu, ef riett er skileñ: Sool skal um̃ Sumar räada, eñ Dagur um̃ Vetur: þvi Nordur under Gradum Elevationis Poli 59. kemur ecke Sool upp vid Krabba fyrreñ under Ottu, og geingur til Vidar ad lidnum Näattmäalum. Dagureñ, sem eg fyrre um̃gat, tekeñ i rumre Merkingu fyrer Nychthemeron (Dag og Noott tilsamans) skiptest I. i tvo Parta, af hverium sä eine kallast Noott, añar Dagur: Giörest su Deiling med

tveñu

tveñu Moote. Fyrst Naturaliter, epter eigenlegum Skapnade Himenhvolfaña, og Soolareñar Raas þar i gegnum; Hver Dagsens Helmingaskipte almeñelega hafa briwkud vered fyrst hiaa Gydingum, sem kalla þañ eina Part, epter Skriptareñar Tilviisan, Kvølld, eñ añañ Morgun. Gen. 1. og siidañ hiaa ødrum Pioodum uñ allañ Heimeñ; byriast þaa Dagureñ aa Midium Morgne, þegar Sool er i fullu Austre, og varer til Midaptans Kl. 6. epter Middag: þar hefst Nootteñ og nær þaangad, sem Dagureñ byriadest, fylger so aññar Helmingur Morguns og Aptans Degenum, eñ aññar Noottuñe. Þesse Deiling er bygd aa goodum Grundvelle, sem er Æqvator, edur Jafndægra Hriinguriñ; þvi þegar Sooleñ er ad fara yfer Samkomur hans og Diirahringsens Haust og Vor, þaa upplyser

hun i 12 Tijma þad efra Hvolfed, yfer vorre Adskilnadar Lijnu, og adra 12. hleipur hun um̃ þad nedra, sem er huled fyrer vorum Augum.
Þarnæst Æconomice, epter Bw-kaparhætte her a Lande, so sem Formoñum vorum hefur samaũkomed: Hefst þa Dagur a Dagmaalum, þegar Sool er i Landsudre Kl. 9. og endast vid Naattmaal i Utnordre: þa byriast Nootteñ, og helldur vidum̃ 12. Stunder, allt til Dagmaala. Epter þessare Nidurradan, fylger allur Morguneñ Noottuñe, eñ allt Kvølldeb Degenum: Hafa vorer Forfedur viliad bruka so skakka Dagradeiling, vegna Buskapar-haatta Landsens, þvi adur enn alment er geinged til Verka Sumardag, hlioota Meñ morgum Um̃svifum ad gegna, bæde i þvi ad reka heim Bw-smala, lijka ad heimta Nyt af honum̃, so þar meiga jafnvel gaanga til
3. Stun-

3. Stunder; þar fyrer, ef almeñeleg Dags Þionusta, skyllde byriast aa Midium Morgne, þaa mætta Uppestodur vera nærsta tijdlegar, þaa mættu og þau siidare Bwverk, gioraast aa Midium Aptne, so jafnar yrdu Hættur; Eñ þær yrdu þaa Heyoñum til Baga og Nidurdreps, þvi þaa mættu Gridkonur epter Miallter aptur til Heyverka, fyrreñ til Hvijlu genge.

II.) Skiptest saa nattturlege Dagur hiaa oß i Fioordunga jafnlanga, so hver einn hefur i sier tvær Eykter, eda 6. Stunder; Saa fyrste kallast Noott, sem byriast aa Nattmaalum Kl. 9. epter Middag; varer i 2. Eykter, og nær til Oottu, Kl. 3. epter Midnætte. Añar eins langur, kallast Morgun; byriast aa Ottu og endast aa Dagmaalum Kl. 9. Saa Þridie ber fulla Rentu med Nafne, og kallast Dagur; hañ hefur og so i

 sier

ſier 2. Eykter, eda 6. Stunder; hefſt
at Dagmaalum Kl. 9. og endaſt at
Noone Kl. 3. epter Middag. Sa
Fioorde kallaſt Aptan, edur Kvølld,
hefſt at Noone, og endaſt at nattmaalum
Kl. 9. Þetta er ſu fioorhlutada
Dagſens Deiling, ſem fraa Alldødle
hefur her i Lande brukud vered,
og eg ætla nu ſie rett taleñ; Nøk þar
til eru þeſſe:

Fyrſt Nøfneñ ſiaalf, ſem af Fornalldarmøñum
hafa uppa þeſſa
Fioordunga Dagſens ſett vered, þau
bera Vitne, bæde um Leingd og Takmørk
þeirra. Midurmorgun kallaſt,
Communi conſenſu, þaa Kl.
er 6. þvi þaa er Morguneñ haalfnadur,
þliſtur þvi ad hafa eins margar
Stunder til beggia Hlida, hvar af
auglioost er, ad Otta er hans Takmark
ad nordañ, eñ Dagmaal ad
ſuñañ. Epter Morguneñ kemur
Dagureñ; hans Byriun ſijner Eykt-
armar-

armarked Dagmaal Kl. 9. þvi þaa hefst hañ epter þeßum Reikninge, er haalfnadur uṁ Middeigе Kl. 12. og endast aa Noone. Ad lidnum Degenum byriast Aptaneñ, sem varer i 2. Eykter, og endast aa Naattmaalum, þvi heiter Midurаptan þegar Kl. er 6. ad þaa eru lidnar af hønuṁ 3. Stunder, og epter adrar 3. Þesse Aptans Byriun lijdur ecke Mootmæle, þvi hun er so ad segia bodeñ i Moysis Løgum, þar sagt verdur Ex. 12. ad Mincha, edur daglegt Matoffur skylde gioraſt aa mille tveggia Aptna, saa fyrre svarar Noone, eñ sijdare Midium Aptne vorum; epter þvi sem flester af Gydinga-Meisturuṁ keña; hefur so þesse Sidvenia færst nordurepter, og er almeñeleg eñ i Dag hiaa þeim Catholisku, sem byria Hvotidags-Helgena med Aptninum aa Noone. Saa fioorde Partur Dagsens heiter

Noott, uñi hverrar Upphaf þ: ß sijdur er ekande, sem Eyktarmarked Nattmaal er liooſara Vitne þar til, þaa Kl. er 9. epter Middag. Hun varer 2 Eykter edur 6. Tijma, er haalfnud aa Midnætte og endaſt aa Ottu.

Epter þeſſum Fioordungaſkamte, ſvarar Nafn Dagſens ſiaalfum honum nærſta vel, ſo ſem aadur er ſagt, þvi hañ er aa øllum Tijmum Aarſens biartur um þær Heimſens Alfur, ſem eru aa millum Hiool-Gadds-Hrijnga: Nootteñ geingur honum einneñ nærſt i þvi, ad bera Nafn epter Rentu, þar hun um haalft Aared, medañ Sooliñ dvelur fyrer ſuñañ Lijnuna, og jafnvel leingur, er alltid dimm fraa Naattmaalum til Ottu, og þvi ſeger Chriſtin-Rettur i Gulaþings Bokar 16. Cap. ſo ſem aadur er umgeted, ad Helgeñ ſkule vera fraa Noone aa Laug-

Laugardageñ (þegar Þridiungur lifi Dags) allt til Hana-Ottu, ad lideñe Maana Nott. Eins liika eitt elld-gamallt Riim Islendskt, sem under Höndum hefe; þad reiknar þessa Dagsens Fioordunga eins laanga, hvern fyrer sig, og aadur er sagt; Eñ lætur añañ Helming Kvölldsens og Morgunsens, eins og Judar og Romverster, fylgia Notteñe, eñ añ-añ Degenum: so mælande: Sa fyr-ste Partur þeß natturlega Dags, er fra 9du Stundu Nætur til 3iu Stundar Dags; Annar fraa 3iu Stundu Dags, til 9du Stundar Dags; Þridie fraa 9du Stundu Dags, til 3iu Stundar Nættur; Saa Fiorde fraa 3iu Stundu Nætur, til 9du Stundar Nætur. I þridia maata stirker mitt Maal i þessu, Praxis añara Þiooda, sem skipt hafa Deg-enum i 4. Parta, alla jafnlaanga;

sosem

ſoſem Gydingar; þott þeirra Sund-urdeiling hitte ecke ſomu Lide og vier; þvi þeir hooſu þañ Fyrſta Parteñ med ſijdare Alptne; þad er, Soolareñar Nidurgaange, og hielldu til Midrar-nætur: Aññañ reicknudu þeir fraa Midnætte, til þeß Sooleñ uppraß: Þridia þar fraa, til Mid-deges; og Fioorda til Soolſeturs.

III.) Skiptum vier Degenum epter Tolu Hoſudaattaña, og þeirra ſem ſtanda midt aa mille þeirra, i 8 Par-ta, eda Eykter, ſem ecke byriaſt hoo med Aattunum, helldur aa þeim-midium. Deiling og Upptok Aatt-aña, hverrar fyrer ſig, høfum vier epter þeirre Anleidingu, ſem Biſk-uparner Þorlakur og Ketell gefa iß i ſijnum Chriſtinriette, hvar þeir med ſkijrum Ordum leida i Ljoos, Nordur-aattareñar Takmork aa þeñ-añ haatt. Þad er Nordur aatt, ſegia þeir, þegar Solinn er kom-

iñ

iñ i beggia Ætt, Nordurs og Utnordurs, ok til þeß uns, hun er komeñ i beggia Ætt, Nordurs og Landnordurs. So hefur þaa Nordur ætteñ i sier þriaar Stunder; Haalfa adra fyrer, og haalfa adra epter Midnætte: þaa tekur vid Landnordurs Aatt, og nær til þeß Kl. er haalfgengeñ 5. siidañ Austur-Att; þaa Landsudurs-Att; siidañ Sudur-Att; þaa Utsudurs-Att; þar epter Vestur-Att; og seinast Utnordurs-Att; allar eins laangar hver fyrer sig, ættunde Partur af Sioondeildarlijnuñe, og er Sooliñ ad gaanga yfer sierhveria Aatt i 3. Tijma, eñ yfer allar i 24. Ecke geta nu Eykternar haft somu Takmork og Aatternar, þo hver ein svare þremur Stundum, þvi þær eru Partar Dagsens, og hlioota þvi ad byriast og endast med honum; eñ hañ hefst i Midiu

Rijke

Rijke Nordur attar. Sierhver Eykt hefur sitt Heite, añad hvert af þvi Marke sem hun byriast æ eda endast: Nøfn þeirra eru þesse, sem Forn-alldar meñ hafa þeim gefed. Hin fyrsta heiter Midnætte; añur Otta; þridia Midurmorgun; Fioorda Dagmal, fimta Midmunda (Middege) siøtta Non (fordum Eykt) siøunda Midur-aptan; attunda Nattmaal. Þesse Eyktaskipte hafa og so brukud vered hiaa Gydingum, laungu fyrer Hijngad burdeñ, einneñ hiaa Romverskum siidañ þeir tooku vid Christne; Eñ vorer Forfedur hafa fært þau i Heidendoomenum med Tungune burt ur Austuraalfuñe hingad i Nordred; þad siina Nøfneñ i fornum Frædum; Eykt, Otta, Dagmaal ꝛc. Gydingar, sem byriudu Dageñ med Soolsetrenu kolludu þaa fyrstu Eykt, fraa Midium-

aptne

aptne til Naattmaala, Høfudvakt, þvi hun var hin fyrsta, og sosem Hofud Vaktana: Adra Kølludu þeir Midvakt, er naade til midrar Nætur: þridiu Midnættesvakt, fraa Midnætte til Ottu; fioordu Morgunvakt, sem endast aa Midiummorgne; og þaa var Nootten wte hiaa þeim. Tiedum Nætur-Eyktum hafa ogso vered gefen oñur Nøfn, sem er! Kvølld, Midnætte, Hanagal, Morgun, þvi so seger vor HErra hiaa Luc. 13. v. 35. Þier vited ecke nær Herra Hußens kemur, hvert hann kemur ad Kvøllde, eda um Midnætte, eda þegar Haneñ galar, eda ad Morgne. Degenum skiptu Gydingar ogso i fioorar Eykter. Fyrsta hiet Morgunstund; oñur Þridia Stund; þridia Siøtta Stund; fioorda Niunda Stund; hver Eykt hafde Nafn af seinustu Stundu fyr-

er

er farande Eyktar; og sosem sein-
asta Vakt næturennar var kiend vid
Morgun, af þvi hun nadde allt til
Morgunsens; so var og fyrsta Eykt
Dagsens kiend vid sama Tijmans
Punct; þvi hun byriadest á honum;
Enn fyrer Morgun skilst Uppkoma
Solarennar i Jafndægrunum, og
þvi stendur so Marc. 16. v. 2. ad Kon-
urnar hafe komed til Grafarennar
snemma Morguns, umm Solar upp-
runa. Af þessum þriggia Stunda
Eyktum Gydinganna, hafa og eirnenn
þær Canonisku Stunder sinn uppru-
na, hveriar brukadar voru hier á
Islande fordum af Mukunum i
Paavadomenum, og brukast enn i
Dag hiá þeim Catholisku. Þeim
er hattad med samaslag og vorum
Eyktum, take eg til ad reikna þær
under eins og Diem Artificialem,
edur Handverksdagenn, sem byriast
hiá þeim Papisku eins og Gyd-
ingum,

ingum, þar Sool er i fullu Austre; þar hefst hin Fyrsta at Midium-Morgne, og heiter Fyrsta-Stund; Ønur at Dagmalum, og kallast Þridia Stund; hin Þridia at Middeige, nefnest Siøtta Stund; Fioorda at Noone kallast Niunda Stund; og þar er epter þeim Reikninge Handverksdagurenn ute. Sijdann byriast fyrsta Eykt Nætur-ennar at Midiumaptne og nefnest Vespertinum (sc. officium) edur Kvølldþioonusta; ønur at Naatt-maalum, kallast Completorium edur Hora Completorii; þad er Full-komnunar Stund, þvi Helgeþioon-usta þess naatturlega Dagsens, er took til at fyrerfarande Midnætte, er þar fullkomnud: Þridia byriast at Midnætte og nefnest Nocturnum, þad er Nætur-Þioonusta edur Tijd-er: Su Fioorda med Oottu, kall-ast Matutinum, þad er Morgun-

þioonu-

þioonusta. Allar þessar Eykter, so vel Gydinga sem Catholiskra, eru alldeiles samhlioода vorum Eyktum, sem ađur er um̄ rædt, bæde ad Leingd og Takmorkum; einasta er nockud athuga verdt um̄ þad, sem byriast at Noone; sosem an̄arstadar mun sagt verda. Nu er ad giøra Grein a þvi, sem adur er adhrært, hvernen̄ ad vorer Forfedur hafa med Eyktamørkum, funded Veg til þeß, ad vita hvad Tijmanum̄ lide, bæde Noott og Dag, þegar Loptid være Skija lijted, og Himentunglen̄ sæest. Þeir hafa skipt fyrst Sioondeildarhrijngnum, sem adgreiner fyrer vorum̄ Augum Himen og Jord, i atta jafna Parta, med einum atthyrninge, edur ødru Verkfære, sem þar til hefur þienad, þegar þeir hafa vered buner adfin̄a Middags-Lijnuna; hafa so teked i akt þad Hnwka og Hæder, Hoola og

Dælldér

Dællder, Axler, Borger, Stapa, Vördur, Skord, Fell, og önur þvílijk Mid og Merke, i Kringum hvern Bæ; er med sine Situation edur Afstødu, hafa þienad vel til þeß, ad vera Eyktana Merkiplaatz; Gefed sijdan þaa Reglu, ad þegar Soolen og önur Himentungl stæde þraxdrett uppyfer þvi og þvi Merke, þa skyllde þar af metast, eins og ødrum Compas edur Solskijfu, hvad laangt i hvert sinn aa Tijmann lided være; Annars er þad ecke so audvellt, aa Naatt-arþele ad uppgotva hans Parta af Gaange Tungls og Stiarna, þoott i heidrikiu siaaest, so sem af Naas Solareñar aa medan hun er yfer Horizonte, þvi þad sem Tunglenu munar til austurs aa hverium Dege, meira eñ Sooluñe, þad verdur alltijd ad takast i akt, ef Meñ skulu gieta nærre, af þeß Komu til Eyktarmarkaña, hvad framorded mune vera. Eñ þad er alltijd vel merkiande, ad sa sem vill mida Soolina, eda Tungl og Stiornur, vid Eyktastadena, hañ verdur ad standa naxlægt Arenhellu þeß Bæar, sem Dagsmørkenn heyra til. Ef ødruvijse skiedur, þaa gioter Parallaxis Reikning Stundanna oorijktugañ, og

þad

þad þvi framar, sem sáa er leingra i burt fráa sögdum Stad, er Tijmans Punct vill fiña. Þetta sem nu hefe eg skrifad um̄ Dagsens hnijstafnar Eykter, og bevijsad, bæde med Nofnum þeirra siaalfra, og lijka Sidveniu aña ra Pioода; er til þeß, ad syna hvad fráaleit ad sie þeirra Meining, sem hallda, ad Forfedur vorer hafe skipt Dege og Noottu i Aatta mistafna Parta, af hverium sumer hafe i sier þriáar Stunder, sumer háalfa fimtu. Hvad skyllde Fornalldarmoñum hafa genged til þeß, ad bruka þáa Dagsens Delingu, sem bæde er oohendtug Bwnadar háattum vorum, og þar med orijmeleg og ecke samkvæm neirnra añara Landa Sidveniu? Jofn Skipte Dags og Nætur eru allstadar brwkud, hiáa framande Pioodum, hvert sem Partarner kuña ad vera stoorer eda smáaer. Nu so þetta allt kuñe ad verda lioosara, þáa læt eg her med fylgia hrijnglagda Figuru, af hverre wtþriekelega máa siáa, bæde Aattamooteñ, Eyktamorkeñ, og Dagsens eñ þáa stærre og smærre Sundurdeilingu. Stundernar eru teiknadar i þeim ytsta Hring eñ Eykternar i þeim iñsta.

NB. Þad bid eg Goodfws Lesare athuge, ad þad sem i her settre Figuru er teicknad utan til vid ytsta Hringen, um Deilingu Dags og Nætur, Morguns og Aptans, ꜳ heima hiꜳ vorum Handverks-Dage, epter Gula-Þings-Logum, sem byriast ꜳ Ottu, eñ ecke þeim Nꜳtturlega, sem hefst ꜳ Midnætte, og endast ꜳ Midnætte: Ecke helldur ꜳ þad heima hia Bwskapardege vorum, hver ecke varer nema 12. Stunder frꜳ Dagmꜳlum til Nattmꜳla, þvi þa tekur Nootten vid, og varer til Dagmꜳla.

